

ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΠΜΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΛΘΑΝ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΕΚΑΕΤΙΑ
ΣΤΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ, ΤΙΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ
ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΤΡΟΠΟΥΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΜΙΑΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ. Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ»**

Κυριακή Τσαουσίδου

Επιβλέπων: Γεώργιος Κόλιας, Επίκουρος Καθηγητής

του τμήματος Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

Πρέβεζα, Οκτώβριος 2023

**"THE CHANGES WHICH HAVE OCCURRED IN THE LAST
DECADE IN BUSINESS PLANNING, THE PROCESSES OF
INCORPORATION AND THE METHODS OF FINANCING A
BUSINESS. THE CASE OF THE ENTERPRISES OF THE EPIRO
REGION"**

Εγκρίθηκε από τριμελή εξεταστική επιτροπή

Πρέβεζα, 06.11.2023

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Γεώργιος Κόλιας, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
2. Ιωάννης Γκανάς, Καθηγητής, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
3. Ειρήνη Τριάρχη, Λέκτορας, Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής, Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων

© Τσαουσίδου, Κυριακή, 2023.

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Δήλωση μη λογοκλοπής

Δηλώνω υπεύθυνα και γνωρίζοντας τις διατάξεις του Ν. 2121/1993 περί Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία είναι εξ ολοκλήρου αποτέλεσμα δικής μου ερευνητικής εργασίας, δεν αποτελεί προϊόν αντιγραφής ούτε προέρχεται από ανάθεση σε τρίτους. Όλες οι πηγές που χρησιμοποιήθηκαν (κάθε είδους, μορφής και προέλευσης) για τη συγγραφή της περιλαμβάνονται στη βιβλιογραφία.

Τσαουσίδου Κυριακή

Υπογραφή

Περίληψη

Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως κύριο στόχο να παρουσιάσει τις αλλαγές που επήλθαν την τελευταία δεκαετία, από το 2010 έως και σήμερα, στον επιχειρηματικό σχεδιασμό, στις διαδικασίες σύστασης αλλά και στη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων. Η εργασία αποτελείται από τέσσερις ενότητες. Στην πρώτη ενότητα αναλύεται ο επιχειρηματικός σχεδιασμός και οι αλλαγές που αυτός υπέστη τα τελευταία χρόνια. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται παρουσίαση όλων των νομικών μορφών των επιχειρήσεων καθώς και της διαδικασίας σύστασης τους το 2010 και στον τρόπο που γίνεται σήμερα. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζονται οι τρόποι χρηματοδότησης μιας επιχείρησης, νεοσύστατης ή υφιστάμενης και τονίζονται ιδιαίτερα οι αλλαγές που επήλθαν στην χρηματοδότηση την τελευταία δεκαετία. Στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο της εργασίας πραγματοποιείται έρευνα για τον τρόπο αποτύπωσης των αλλαγών αυτών στις επιχειρήσεις της Περιφέρειας Ηπείρου. Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην εν λόγω εργασία είναι η έρευνα με την μέθοδο των ερωτηματολογίων και η ανάλυσή τους με το λογισμικό SPSS v 26.0 και στη συνέχεια η συγκριτική ανάλυση με τα αντίστοιχα δεδομένα του 2010 από την διεξαγωγή της ανάλογης έρευνας που υλοποιήθηκε στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Τραπεζική» της Τσαουσίδου Κυριακής. Τέλος αποτυπώνονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα από την διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας. Η διαδικασία σύστασης είναι αυτή που έχει τις περισσότερες αλλαγές γεγονός που αποδεικνύεται και από τα αποτελέσματα της έρευνας.

Λέξεις-κλειδιά: Επιχειρηματικός σχεδιασμός, διαδικασίες σύστασης, χρηματοδότηση.

Abstract

The main objective of this thesis is to present the changes that have occurred in the last decade, from 2010 to the present day, in business planning, in the establishment procedures and in the financing of businesses. The work consists of four sections. The first section analyzes business planning and the changes it has undergone in recent years. In the second chapter there is a presentation of all the legal forms of businesses as well as the process of establishing them in 2010 and the way it is done today. In the third chapter, the ways of financing a business, newly established or existing, are presented and the changes that have occurred in financing in the last decade are particularly emphasized. In the fourth and last chapter of the paper, research is carried out on the way of capturing these changes in the businesses of the Region of Epirus. The methodology followed in this work is the research using the questionnaire method and their analysis with the SPSS v 26.0 software and then the comparative analysis with the corresponding data of 2010 from the conduct of the similar research implemented in the context of the Master Program "Banking" by Ts ousidou Kyriaki. Finally, the most important conclusions from the conduct of this research are recorded. The recommendation process is the one that has the most changes, a fact that is also proven by the results of the research.

Keywords: Business planning, establishment procedures, financing.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
ABSTRACT	2
ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ	3
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ	6
1.ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ.....	7
1.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ	7
1.2 ΕΙΔΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ.....	9
1.3 Η ΕΝΝΟΙΑ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	10
1.4 Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	12
1.4.1 ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	12
1.4.2 ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	13
1.4.3 ΠΡΟΙΟΝΤΑ / ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	13
1.4.4 ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ.....	13
1.4.5 ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	16
1.4.6 ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ	17
1.4.7 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ	18
1.4.8 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....	18
1.5 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	18

2.ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ.....	21
2.1 ΝΟΜΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	21
2.2 ΑΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ.....	22
2.2.1 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΜΙΑΣ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	23
2.3 ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ο.Ε.).....	25
2.3.1 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΟΜΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	26
2.4 ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Ε.Ε.)	29
2.4.1 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΕΡΟΡΡΥΘΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	30
2.5 ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (Α.Ε.).....	31
2.5.1 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	31
2.6 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.).....	34
2.6.1 ΟΙ ΑΛΛΑΓΕΣ ΣΤΗΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ.....	35
2.7 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ (Ε.Π.Ε.).....	36
2.7.1 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ι.Κ.Ε.....	36
2.8 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΡΦΩΝ.....	39
3.ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....	42
3.1 Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	42
3.2 ΑΥΤΟΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ.....	43
3.3 ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΔΑΝΕΙΣΜΟΣ.....	44
3.4 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΜΙΣΘΩΣΗ (LEASING).....	45

3.5 ΠΡΑΚΤΟΡΕΥΣΗ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING).....	48
3.6 ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (VENTURE CAPITAL)	49
3.7 ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ (Ν.4887/2022).....	51
3.8 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΗΚΟΤΗΤΑ» 2021-2027	54
3.9 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	57
4.ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ.....	59
4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ	59
4.2 ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	63
4.3 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	63
4.4 ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΜΕ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ 2010-2022.....	90
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	111
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	118

Πίνακας Συντομογραφιών

ΟΕ	Ομόρρυθμη Εταιρεία
ΕΕ	Ετερόρρυθμη Εταιρεία
ΑΕ	Ανώνυμη Εταιρεία
ΕΠΕ	Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
ΙΚΕ	Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
Μμε	Μικρομεσαία Επιχείρηση
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΑΑΔΕ	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
ΦΣΚ	Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου
ΕΜΕπ	Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας

1^Ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

1.1 Επιχειρηματικό σχέδιο

Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί ένα σημαντικό εφόδιο για τις επιχειρήσεις και πρωτίστως για τις νεοσύστατες επιχειρήσεις, καθώς δίνει την δυνατότητα στον επιχειρηματία να εξετάσει προκαταβολικά κατά πόσο είναι εφικτή η επιχειρηματική του ιδέα. Έχει στα χέρια του ένα απαραίτητο εργαλείο ελέγχου αλλά και προγραμματισμού όλων των μελλοντικών του σχεδίων.

Στη πιο απλή του μορφή μπορεί να παρομοιασθεί με έναν χάρτη πορείας για την επιχείρησή που αναλύει καθορισμένους στόχους και λεπτομέρειες και περιγράφει τον τρόπο που οι στόχοι του μπορούν να υλοποιηθούν. Το Επιχειρηματικό Σχέδιο καταγράφει αυτό που πρέπει να συμβεί, το γιατί, το πόσο θα κοστίσει η επένδυση και απαντάει στις παρακάτω τρεις ερωτήσεις:

- Σε ποια φάση βρίσκεται η επιχείρηση;
- Πού θέλει να φτάσει;
- Με ποιόν τρόπο;

Ένα επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να χαρακτηριστεί και ως ένα σύγχρονο μέσο επικοινωνίας του επιχειρηματία με τους υποψήφιους συνεργάτες ή του δυνητικούς χρηματοδότες, απαραίτητο για την περιγραφή της μελλοντικής επιχειρηματικής του δραστηριότητας (Καραγιάννης, 1999). Το επιχειρηματικό σχέδιο πέρα από το να καταγράφει με λεπτομέρεια τους στόχους και τις προοπτικές της επιχείρησης, να περιγράφει και να αναλύει τις υπηρεσίες, τα προϊόντα, την αγορά, τον ανταγωνισμό, το ανθρώπινο δυναμικό, τις οικονομικές ευκαιρίες, και να καταμερίζει λειτουργίες και αρμοδιότητες προϋπολογίζει το χρόνο και το κόστος της κάθε επιλογής.

Τα ωφέλει από την σύνταξη του επιχειρηματικού σχεδίου είναι πολλαπλά αφού δίνει την δυνατότητα (Richard Stutely 2003):

- να καταγραφεί η υφιστάμενη κατάσταση της αγοράς
- να αναλυθεί το εξωτερικό και εσωτερικό περιβάλλον της

- ✚ να αποτυπωθούν οι στρατηγικές για την επίτευξη των στόχων της
- ✚ να εκφραστούν οι προοπτικές και η αναπτυξιακή της δυνατότητα
- ✚ να αξιολογηθεί η κεφαλαιακή της διάρθρωση
- ✚ να διερευνηθεί και να κατανοηθεί η συμπεριφορά των καταναλωτών και των ανταγωνιστών της
- ✚ να αναλυθεί η πορεία των οικονομικών μεγεθών και η κερδοφορία της
- ✚ να οργανωθεί η δομή της
- ✚ να ενισχυθεί η ορθή λήψη των αποφάσεων της

Επιτυχημένο ένα Επιχειρηματικό Σχέδιο μπορεί να χαρακτηριστεί όταν (Richard Stutely 2003):

- Μπορεί να εφαρμοστεί και είναι ρεαλιστικό.
- Ταυτίζεται με τις ανάγκες της εν λόγω επιχείρησης.
- Είναι συγκεκριμένο και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την παρακολούθηση αποτελεσμάτων.
- Καθορίζει με σαφήνεια τις αρμοδιότητες για την υλοποίηση του.
- Προσδιορίζει ξεκάθαρα τις υποθέσεις που λήφθηκαν στα πλαίσια της εκπόνησης του.
- Μεταδίδει στο κοινό με σαφή τρόπο τις πληροφορίες που επιθυμεί να μεταδώσει.
- Κατανέμει αρμοδιότητες και ευθύνες στο προσωπικό που θα το υλοποιήσει.
- Ορίζει και καθιερώνει ένα τακτικό πρόγραμμα ανασκόπησης και αξιολόγησης και μια τακτική διαδικασία προγραμματισμού.

Η συγγραφή ενός Επιχειρηματικού Σχεδίου απαιτεί πολύ κόπο και χρόνο, αφού προϋποθέτει μελέτη της αγοράς, των ανταγωνιστών, των πελατών αλλά και των ιδιαιτεροτήτων της επιχείρησης (Παναγιώτης Γκόγκας & Ιωάννης Πραγγίδης 2017).

1.2 Είδη Επιχειρηματικού Σχεδίου

Τα είδη του επιχειρηματικού σχεδίου είναι τα εξής (R. Schwenk, Charles & Shrader, Charles):

- **Επίσημο Επιχειρηματικό Σχέδιο.** Στο επίσημο επιχειρηματικό σχέδιο γίνεται αναλυτική περιγραφή με ξεχωριστό περιεχόμενο και η χρήση του γίνεται έξω από την επιχείρηση για παράδειγμα (για την αναζήτηση επενδυτών και την εξασφάλιση χρηματοδότησης). Για τον λόγο αυτό πρέπει να είναι καλά δομημένο και με λεπτομέρεια αποδομένο.
- **Επιχειρηματικό Σχέδιο για Εσωτερική Χρήση.** Σε αντίθεση με το επίσημο, το σχέδιο για εσωτερική χρήση είναι ένα σχέδιο μικρότερο σε έκταση και πιο συνοπτικό που δεν θα φύγει ποτέ από τις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, δηλαδή απευθύνεται αποκλειστικά τους ανθρώπους που εμπλέκονται άμεσα με την επιχείρηση, οι οποίοι την γνωρίζουν καλά γι'αυτό και μπορεί να πάρει τη μορφή υποστηρικτικού-συνοπτικού σχεδίου.
- **Σχέδιο Λειτουργιών ή αλλιώς Ετήσιο Πλάνο¹.** Το συγκεκριμένο πλάνο χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση της πορείας των στόχων που έχει θέσει η επιχείρηση και περιγράφει τις εσωτερικές λειτουργίες αλλά και τις ιδιαιτερότητες της.
- **Στρατηγικό Σχέδιο.** Αφορά εσωτερικό έγγραφο χωρίς ιδιαίτερες περιγραφές και λεπτομέρειες προσανατολισμένο στην υλοποίηση κυρίως της στρατηγικής της επιχείρησης προσανατολισμένο στα χρονοδιαγράμματα και την αναγκαία πληροφόρηση για τους πόρους που θα χρειαστούν στα πλαίσια της υλοποίησης.
- **Σχέδιο Ανάπτυξης ή Επέκτασης²** Το Σχέδιο ανάπτυξης ή επέκτασης ανάλογα με τον σκοπό που εξυπηρετεί θα μπορούσε να πάρει είτε τη μορφή Επίσημου Επιχειρηματικού Σχεδίου είτε την μορφή του Συνοπτικού Επιχειρηματικού Σχεδίου. Για παράδειγμα, η μελέτη για τη δημιουργία ενός νέου προϊόντος είναι ένα Σχέδιο Ανάπτυξης που θα μπορούσε να είναι επίσημο εφόσον αποσκοπούσε στην αναζήτηση χρηματοδότησης και υποστηρικτικό στην αντίθετη περίπτωση.
- **Σχέδιο για Νέες Επιχειρήσεις.** Με το σχέδιο αυτό μια νεοσύστατη επιχείρησης, επικεντρώνεται στο τι πρόκειται να κάνει, με ποιον τρόπο και πώς θα εκπληρώσει τους στόχους της αλλά και για ποιον λόγο οι ιδρυτές της είναι οι κατάλληλοι άνθρωποι για την νέα αυτή δουλειά. Το εν λόγω Επιχειρηματικό Σχέδιο εκκίνησης

¹ Το συναντάμε και με τον όρο («Operations plan or annual plan»).

² Το συναντάμε και με τον όρο (Growth or expansion plan»).

διευκρινίζει επίσης το χρηματικό ποσό που απαιτείται για την έναρξη των δραστηριοτήτων της, καθώς και για τα αρχικά στάδια λειτουργίας της μέχρι την επίτευξη κερδοφορίας. Και σε αυτό το επιχειρηματικό σχέδιο η χρήση του καθορίζει και την επιλογή του ως Επίσημο ή Υποστηρικτικό.

1.3. Η Έννοια και ο Ρόλος του Επιχειρηματικού Σχεδίου

Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί μια πρακτική που βοηθά τον επιχειρηματία-ιδιοκτήτη μιας επιχείρησης να αποσαφηνίσει τις ιδέες και να εστιάσει την προσοχή του στην εφαρμογή των κατάλληλων πολιτικών που θα οδηγήσουν στην υλοποίηση των συγκεκριμένων ιδεών. Είναι δηλαδή μια γραπτή μελέτη ανάπτυξης της επιχείρησης, με την οποία ο επιχειρηματίας παρουσιάζει όλα τα σχετικά δεδομένα που αφορούν την υπό ίδρυση ή την υπό λειτουργία επιχείρησή του. Ένα καλό επιχειρηματικό σχέδιο είναι σαν χάρτης, που βοηθά τον επιχειρηματία να βρει τον καλύτερο δρόμο για να πετύχει τους στόχους του (Κέφης Β. & Παπαζαχαρίου Π. 2009).

Οι κύριοι λόγοι για την σύνταξη ενός Επιχειρηματικού Σχεδίου:

- Έναρξη μιας νέας επιχείρησης (Startup)
- Αίτημα χρηματοδότησης (δάνειοδότηση)
- Αύξηση της κεφαλαιακής χρηματοδότησης μέσω αναζήτησης επενδυτών
- Αξιολόγηση μιας νέας σειράς προϊόντων, προώθηση ή επέκταση της επιχείρησης
- Καταγραφή επιχειρησιακών στόχων και κατάστρωση σχεδίων για την επίτευξη αυτών.
- Ορισμό της διαδικασίας για τακτική επανεξέταση και αναθεώρηση
- Νομικοί λόγοι

Διάφοροι είναι οι λόγοι που καθιστούν απαραίτητο τον επιχειρηματικό σχεδιασμό, η διαφορά προκύπτει από την ανάγκη και τον σκοπό που καλείται να ικανοποιήσει η κάθε επιχείρηση ώστε να ληφθεί και υπόψη κατά την σύνταξη του αλλά επίσης σημαντικό είναι και το κοινό στο οποίο απευθύνεται, για παράδειγμα διαφορετικά θα συνταχθεί εάν αν απευθύνεται σε εξωτερικό κοινό από ότι σε εσωτερικό.

Το επιχειρηματικό σχέδιο ως εργαλείο επικοινωνίας είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να μεταδίδει πληροφορίες στους πιθανούς παραλήπτες του, οι οποίοι μπορούν να είναι οι εξής (Κέφης Β. & Παπαζαχαρίου Π. (2009):

Δυνητικοί Επενδυτές, τραπεζικά ιδρύματα, κρατικοί φορείς: Το επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την άντληση εξωτερικής χρηματοδότησης. Λειτουργεί ως το μέσω με το οποίο ο επιχειρηματίας θα προσεγγίσει τις τράπεζες, ή κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου³ ή ιδιώτες επενδυτές καθώς και μετόχους σε όλες τις φάσεις της επιχειρηματικής της πορείας. Ένα σπουδαίο πλεονέκτημα του επιχειρηματικού σχεδίου είναι ότι εξυπηρετεί τον επιχειρηματία να προσελκύει μεγάλο πλήθος δυνητικών επενδυτών με μεγάλη ταχύτητα. Από την άλλη μεριά για τον επενδυτή, το επιχειρηματικό σχέδιο είναι βασικό καθώς του δίνει τη ευκαιρία να εκτιμήσει την επιχειρηματική πρόταση αλλά και τις δυνατότητες υλοποίησης της πριν ακόμη υλοποιηθεί η επένδυση. Επιπλέον, από τα επιχειρηματικά σχέδια, οι επενδυτές μπορούν να αξιολογήσουν και να συγκρίνουν μεγάλο αριθμό επιχειρηματικών προτάσεων σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Η ίδια επιχείρηση, η Διοικητική Ομάδα, το Προσωπικό: Το επιχειρηματικό σχέδιο είναι το αποτέλεσμα μιας διαδικασίας σχεδιασμού που, μπορεί να βοηθήσει τον ίδιο τον επιχειρηματία να γνωρίσει όσο το δυνατόν καλύτερα την επιχείρηση του ώστε να διευκολυνθεί η διοικητική του ομάδα στην πορεία προς την επίτευξη των στόχων. Είναι το μέσο για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων, η βάση ελέγχου και εποπτείας της επιχειρηματικής δραστηριότητας, μετά την πραγματοποίησή της, ώστε να διαπιστώνεται η συμμόρφωση προς την επιλεγόμενη στρατηγική. Συνοπτικά, λοιπόν, το επιχειρηματικό σχέδιο ουσιαστικά συμβάλλει στη συνεχή βελτίωση μιας επιχείρησης.

Δυνητικοί Συνεργάτες: Το επιχειρηματικό σχέδιο αποτελεί μια ολοκληρωμένη παρουσίαση της επιχείρησης σε πελάτες, πιθανούς συνεργάτες αλλά και προμηθευτές. Με αυτήν την έννοια, ένα επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και για την προσέλκυση ικανών στελεχών από την αγορά εργασίας. Οι παραλήπτες στους οποίους απευθύνεται διαφοροποιούν και το ύφος που θα υιοθετηθεί κατά τη συγγραφή του επιχειρηματικού σχεδίου. διαφοροποιείται ανάλογα με το είδος του παραλήπτη στον οποίο απευθύνεται. Επομένως απαραίτητος πριν τη συγγραφή ενός επιχειρηματικού σχεδίου είναι ο σαφής προσδιορισμός του παραλήπτη.

³ Τα κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου ορίζονται ως επενδύσεις μέσω συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο επιχειρήσεων (με σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες) με στόχο την αποκόμιση σημαντικών κεφαλαιακών κερδών μέσω της εξόδου (Deakins D. & Freel M., 2007 «Επιχειρηματικότητα», Εκδόσεις Κριτική).

1.4. Η Δομή του Επιχειρηματικού Σχεδίου

Το Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι ένα έγγραφο προσαρμοσμένο στην κάθε επιχείρηση. Οι βασικοί παράγοντες που επηρεάζουν τη δομή αλλά και το περιεχόμενο του είναι ο κλάδος στον οποίο δραστηριοποιείται, το επίπεδο στο οποίο βρίσκεται η επιχείρηση αλλά και ο λόγος σύνταξης του. Μια τυπική δομή ενός Επιχειρηματικού Σχεδίου παρουσιάζεται παρακάτω και ακολουθεί η ανάλυση των επιμέρους συστατικών μερών στις ενότητες που ακολουθούν (Κορρές & Λιαργκόβας, 2009):

1. Περίληψη
2. Γενική Περιγραφή Εταιρείας
3. Προϊόντα/Υπηρεσίες και Τεχνολογία
4. Ανάλυση Αγοράς & Ανταγωνισμού
5. Διοίκηση της Επιχείρησης
6. Χρηματοοικονομικά
7. Στρατηγική Ανάπτυξης, Βασικές Παραδοχές και Κίνδυνοι
8. Παραρτήματα

1.4.1. Περίληψη

Το κεφάλαιο αυτό είναι το πιο σημαντικό του επιχειρηματικού σχεδίου καθώς είναι αυτό που διαβάζεται πρώτο από τους υποψήφιους επενδυτές (π.χ τράπεζες, μετόχους, κλπ). Αν και παρουσιάζεται πρώτη στην διάταξη του σχεδίου, είναι προτιμότερο και πιο ορθό να συνταχθεί στο τέλος, ώστε να συμβαδίζει με τα περιεχόμενα και τις έννοιες που αναλύονται λεπτομερώς στον κύριο κορμό του Σχεδίου.

Η περίληψη πρέπει να είναι κατανοητή και περιεκτική αλλά να επικεντρώνεται κυρίως στα στοιχεία που θα επιθυμούσε να δει ένας υποψήφιος επενδυτής. Μία τυπική έκταση είναι 2 με 3 σελίδες, όπου θα συνοψίζονται τα κύρια χαρακτηριστικά του σχεδίου, τα οποία θα εμφανίζονται διεξοδικότερα στα επόμενα κεφάλαια.

Η περίληψη (Executive Summary) είναι το πρώτο σημείο του σχεδίου που μελετά ένας δυνητικός επενδυτής ή ένας αξιολογητής. Μια καλογραμμένη και προσεγμένη περίληψη σαφώς και δημιουργεί θετική εντύπωση για το τι θα ακολουθήσει στο υπόλοιπο

επιχειρηματικό σχέδιο, και επιδιώκει να καταλάβουν οι πιθανοί επενδυτές εάν αξίζει να συνεχίσουν την ανάγνωση και ανάλυση του επιχειρηματικού σχεδίου περεταίρω.

Είναι προφανές ότι αποτελεί μια σύνοψη όλων όσων αναφέρονται σε αυτό και το περιεχόμενο του θα αντληθεί από όλο το Επιχειρηματικό Σχέδιο. Τα περισσότερα επιχειρηματικά σχέδια (σχεδόν το 60% Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία) απορρίπτονται από τους αναγνώστες τους (δυνητικοί επενδυτές, αξιολογητές, κλπ) με την πρώτη ματιά και για το λόγο αυτό θα πρέπει να γίνει πολύ προσεκτική συγγραφή.

1.4.2. Γενική Περιγραφή Εταιρείας

Στο τμήμα αυτό, θα πρέπει να γίνει μια σύντομη περιγραφή του οράματος αλλά και του σκοπού και του στόχου της εταιρείας. Σε πρώτη δηλαδή φάση θα γίνει περιγραφή με λεπτομέρεια της Εταιρείας στην παρούσα αλλά και στη μελλοντική της κατάσταση. Μερικά από τα στοιχεία που θα μπορούσαν να περιλαμβάνονται σε αυτό το σημείο είναι:

- Το ιστορικό της επιχείρησης.
- Οι μοναδικές της ικανότητες.
- Η Ανάπτυξη των Σχεδίων Δράσης.
- Οι Αναφορές και τα πιστοποιητικά της

1.4.3 Προϊόντα /Υπηρεσίες και τεχνολογία

Το σχέδιο στο σημείο αυτό περιγράφει με λεπτομέρεια την προτεινόμενη ιδέα (προϊόν/υπηρεσία) σε σχέση με το όφελος που θα αποκομίσει ο πελάτης. Τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους, η λειτουργικότητά τους, η τιμολογιακή πολιτική τους, οι ανάγκες του πελάτη που θα ικανοποιούν από την χρήση τους είναι μερικά από τα στοιχεία που θα μπορούσαν να αναλυθούν στο συγκεκριμένο τμήμα του επιχειρηματικού σχεδίου. Η περιγραφή είναι χρήσιμο να είναι απλή και με σαφήνεια διατυπωμένη ώστε ο πελάτης να μπορέσει να κατανοήσει τα πλεονεκτήματα και την μοναδικότητα των προϊόντων/υπηρεσιών που η επιχείρηση του προσφέρει. Σημαντικό επίσης είναι να γίνει λόγος στις ενδεχόμενες μειώσεις του κόστους που προκύπτουν από τη χρήση των νέων τεχνολογιών ή γενικότερα από την οργάνωση της επιχείρησης, που ενισχύει τη θέση της έναντι των ανταγωνιστών της.

1.4.4. Ανάλυση Αγοράς & Ανταγωνισμού

Στο τμήμα αυτό του επιχειρηματικού σχεδίου αρχικά πρέπει να γίνει ανάλυση του κλάδου που θα δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση. Τα σημαντικότερα στοιχεία που πρέπει να εξεταστούν είναι: α)πόσο μεγάλη είναι η αγορά β) το μερίδιο της αγοράς γ) η κατάσταση της αγοράς δ) η αγορά στόχος και οι τάσεις της ε) τα υπάρχοντα και αναμενόμενα προϊόντα της αγοράς, κλπ

Χρήσιμο παράλληλα στο σημείο αυτό είναι να εξεταστούν και τα πιθανά εμπόδια εισόδου της εταιρείας στην αγορά όπως α) το υψηλό κόστος κεφαλαίου β) το υψηλό κόστος παραγωγής γ) η αποδοχή του καταναλωτή δ) οι περιβαλλοντικές αλλαγές ε) οι νομοθετικές αλλαγές ζ) αλλαγές στον κλάδο και η)αλλαγές στην τεχνολογία. Αλλά και ο τρόπος αντιμετώπισης τους ώστε να μειωθεί ο αρνητικός τους αντίκτυπος για την εταιρεία.

Ιδιαίτερα θα πρέπει να αναλυθούν οι συνθήκες τις αγοράς και του ανταγωνισμού, όπως:

- ✚ Η αναγνώριση των άμεσων ανταγωνιστών που δραστηριοποιούνται στη συγκεκριμένη αγορά
- ✚ Η ανάλυση των χαρακτηριστικών των προϊόντων/υπηρεσιών που διαθέτουν οι ανταγωνιστές
- ✚ Η απομόνωση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που τους διαφοροποιούν
- ✚ Η αναγνώριση και ανάλυση των εταιριών που είναι δυνατόν να εισέλθουν μελλοντικά και να αποτελέσουν τους άμεσους ανταγωνιστές της
- ✚ Η αναγνώριση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος σε σχέση με τους ανταγωνιστές της

Στο τμήμα αυτό του Επιχειρηματικού Σχεδίου εφόσον έχει επιλεγεί η αγορά-στόχος, έχει παρουσιαστεί η δυναμική της συγκεκριμένης αγοράς, τα πιθανά εμπόδια εισόδου που θα προκύψουν πρέπει να γίνει και η τμηματοποίηση⁴ των πιθανών πελατών. Καθώς επίσης και παρουσίαση της προβλεπόμενης ζήτησης για το προϊόν ή υπηρεσία για τα επόμενα χρόνια και ο προσδιορισμός του κύκλου ζωής⁵ τους.

⁴ Με τον όρο τμηματοποίηση εννοείται οι διαφορετικές ομάδες καταναλωτών που μπορούν να σχηματισθούν, ώστε να αποφασιστεί σε ποιες από αυτές θα στοχεύσουν τα προϊόντα της επιχείρησης.

⁵ Ως κύκλο ζωής προϊόντος ή υπηρεσίας εννοείται το χρονικό διάστημα που απαιτείται από την έναρξη παραγωγής ως την τελική ωρίμανση και την απόσυρση από την αγορά.

Στο σημείο αυτό μπορεί να γίνει και Ανάλυση SWOT, η οποία αποτελεί ένα εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού και εξετάζει δύο βασικά μέρη: α) την ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης που είναι τα Δυνατά (Strengths) και Αδύναμα (Weaknesses) σημεία, και β) την ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης που είναι οι Ευκαιρίες (Opportunities) και οι απειλές (Threats).

Επίσης πολύτιμο εργαλείο για κάθε επιχειρηματία στην προσπάθειά του να καθορίσει τις ανταγωνιστικές πιέσεις που δέχεται ο κλάδος είναι η ανάλυση των ανταγωνιστικών δυνάμεων που προτείνει ο M. Porter. Οι κύριες δυνάμεις και συνιστώσες της έντασης του ανταγωνισμού με βάση το υπόδειγμα του M. Porter είναι οι ακόλουθες:

- Ο ανταγωνισμός μεταξύ των υπαρχουσών επιχειρήσεων.
- Η διαπραγματευτική δύναμη των αγοραστών.
- Η διαπραγματευτική δύναμη των προμηθευτών.
- Ο κίνδυνος εισόδου νέων ανταγωνιστών.
- Ο κίνδυνος από υποκατάστατα προϊόντα.

Η κερδοφορία ενός κλάδου είναι συνάρτηση των 5 δυνάμεων, πέρα από άλλους παράγοντες, οι οποίοι ιστορικά ορίζουν μεγαλύτερα ή μικρότερα επίπεδα επίδοσης σε κάθε κλάδο. Ένα πολύ βασικό θέμα είναι η τοποθέτηση του προϊόντος ή της υπηρεσίας στην αγορά που ήδη υπάρχει. Θα πρέπει να καθοριστεί επακριβώς στο σημείο αυτό, το πού κατατάσσετε το προϊόν ανάμεσα στα ήδη υπάρχοντα προϊόντα που διατίθενται, καθώς και οι στόχοι που έχουν τεθεί σε ότι αφορά την απόκτηση μεριδίου αγοράς, τις μεθόδους ανάπτυξης του αλλά και την πορεία του προϊόντος μετά την προώθησή του.

Τέλος στο σημείο αυτό είναι απαραίτητο να γίνει πρόβλεψη των πωλήσεων, τα στοιχεία της οποίας θα χρησιμοποιηθούν στο τμήμα της Χρηματοοικονομικής Ανάλυσης. Να εξηγούνται και να αιτιολογούνται ικανοποιητικά με βάση την τιμολογιακή πολιτική, τη διανομή και την προώθηση/προβολή, οι μονάδες του προϊόντος ή της υπηρεσίας που προβλέπεται ότι θα πουληθούν κάθε έτος.

1.4.5. Διοίκηση της Επιχείρησης

Στο τμήμα αυτό του επιχειρηματικού σχεδίου γίνεται περιγραφή της διοίκησης της επιχείρησης, του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της, του ρόλου των στελεχών της καθώς και του οργανογράμματος της. Οι άνθρωποι που διοικούν την επιχείρηση είναι αυτοί που σε

τελική ανάλυση στηρίζουν τις περισσότερες φορές οι χρηματοδότες την απόφαση τους για επένδυση. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να εξεταστεί και περιγραφεί η εμπειρία και η τεχνογνωσία τους, οι δεξιότητες τους, η αφοσίωση και η προσωπική δέσμευση τους για να εξασφαλιστεί η ανάπτυξη της επιχειρηματικής ιδέας.

1.4.6. Χρηματοοικονομικά

Η σωστή περιγραφή του τρόπου με τον οποίο παρουσιάζονται τα οικονομικά στοιχεία και η μέθοδος με την οποία γίνεται ο υπολογισμός τους είναι και το σπουδαιότερο στοιχείο για μια επιχείρηση, ώστε να είναι αξιόπιστα. Παράλληλα, ιδιαίτερα σημαντική είναι και η ρευστότητα της επιχείρησης, δηλαδή η επάρκεια μετρητών που θα εξασφαλίσουν τις απαιτήσεις της επιχείρησης. Ένα οικονομικό πλάνο πρέπει να περιλαμβάνει τα παρακάτω:

- **Ισολογισμό:** Από την περιγραφή του ενεργητικού, του παθητικού και των ιδίων κεφαλαίων καταδεικνύεται το πόσο υγιής είναι η επιχείρηση. Το σχέδιο πρέπει να περιέχει τον ισολογισμό του τρέχοντος και του προηγούμενου έτους και έναν ενδεικτικό των επομένων ετών.
- **Ανάλυση Χρηματοροών:** Με την ανάλυση των χρηματοροών ο επιχειρηματίας έχει πλήρη εικόνα για τα χρήματα που μπαίνουν και βγαίνουν από το ταμείο ώστε να υπάρχει σωστή διαχείριση των υποχρεώσεων και των απαιτήσεων της.
- **Κατάσταση Αποτελεσμάτων χρήσης:** Παρουσίαση των εσόδων, εξόδων, κερδών και ζημιών της επιχείρησης.

Η ανάλυση των δαπανών και των εισπράξεων πρέπει να γίνεται σε ετήσια βάση ώστε να μπορεί να εκτιμηθεί η θέση της επιχείρησης κάθε στιγμή και να προβλεφθούν οι χρηματοροές. Στο σχέδιο γίνεται αναφορά στην χρηματοοικονομική στρατηγική της επιχείρησης καθώς και σε εναλλακτικά σενάρια, συνήθως τρία: α) αισιόδοξο, β) απαισιόδοξο και γ) ρεαλιστικό.

1.4.7. Στρατηγική Ανάπτυξης, Βασικές Παραδοχές και Κίνδυνοι

Στο τμήμα αυτό, θα πρέπει να γίνει η αποτίμηση ολόκληρης της πρότασης και να παρουσιαστούν οι βασικές παραδοχές αλλά και οι πιθανοί κίνδυνοι σχετικά με τη μελλοντική εξέλιξη της επένδυσης, εφόσον αυτή πραγματοποιηθεί. Οι υποθέσεις αυτές για παράδειγμα ενδέχεται να αφορούν στην πορεία εξέλιξης της αγοράς, τις μελλοντικές τάσεις, τη συμπεριφορά των πιθανών αγοραστών, κ.α. Οι υποθέσεις αυτές οφείλουν να αιτιολογούν τα στοιχεία που παραθέτονται στην ανάλυση του χρηματοοικονομικού πλάνου και φυσικά προϋποθέτουν τη δυνατότητα τεκμηρίωσής τους σε περίπτωση απαίτησής τους. Είναι σημαντικό να γίνουν ορθολογικές υποθέσεις και προβλέψεις.

1.4.8. Παραρτήματα

Το τμήμα αυτό του Επιχειρηματικού Σχεδίου δεν είναι απαραίτητο, μπορούν όμως να παρουσιαστούν σε αυτό όλα αυτά τα στοιχεία που δεν παρουσιάστηκαν στον βασικό κορμό του σχεδίου αλλά έχουν άμεση σχέση με αυτό. Τέτοια στοιχεία είναι για παράδειγμα: Διπλώματα ευρεσιτεχνίας, βιογραφικά στοιχεία στελεχών κλπ.

1.5 Αξιολόγηση Επιχειρηματικού σχεδίου

Ένα καλό Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι ένα εξαιρετικά χρήσιμο εργαλείο, ένας οδηγός που καθορίζει τους στόχους και περιγράφει λεπτομερώς τα βήματα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου επιχειρηματικού στόχου. Τα επιχειρηματικά σχέδια χρησιμοποιούνται σε όλη την ανάπτυξη μιας εταιρείας από την έναρξή της έως την επέκτασή της για να παρέχουν μια πορεία προς την επιτυχία.

Το κρίσιμο αυτό επιχειρηματικό εργαλείο διατίθεται με διαφορετικές μορφές και ανάγκες περιεχομένου, σχεδιασμένο για να επιτύχει διάφορους στόχους στα διάφορα στάδια ανάπτυξης της επιχείρησης. Για την επιλογή του σωστού σχεδίου για τον επιχειρηματικό στόχο-εκκίνηση, την επέκταση, το νέο προϊόν, την αυτοαξιολόγηση, για εσωτερική χρήση της επιχείρησης, για εξωτερική χρήση (δυνητικοί επενδυτές), για την χρηματοδότηση, πρέπει πρώτα να κατανοηθούν τα πιθανά οφέλη και οι εφαρμογές κάθε τύπου.

Το έντονα ανταγωνιστικό περιβάλλον που δραστηριοποιούνται στην σημερινή εποχή οι επιχειρήσεις αλλά και η ανάγκη για επιβίωση και ανάπτυξη μέσα σε αυτό το περιβάλλον

καθιστούν απαραίτητο όσο ποτέ τον επιχειρηματικό σχεδιασμό. Για το σκοπό αυτό, επιτακτική πλέον καθίσταται η κατάρτιση ενός Επιχειρηματικού Σχεδίου, το οποίο αποτελεί τον χάρτη για την καθοδήγηση του επιχειρηματία.

Το επιχειρηματικό σχέδιο τις περισσότερες φορές το συντάσσουν ειδικοί σύμβουλοι εξωτερικοί συνεργάτες. Σχέδιο όμως που έχει καταρτιστεί από άλλον χωρίς την συμβολή του ίδιου του επιχειρηματία, που είναι και αυτός που θα το εφαρμόσει είναι αδύνατο να υλοποιηθεί, αφενός διότι δε λαμβάνονται υπόψη οι δυνατότητες ή οι επιθυμίες του επιχειρηματία, με αποτέλεσμα να μην είναι απόλυτα κατανοητό, και αφετέρου διότι δημιουργεί αίσθημα «υπακοής» και κατωτερότητας (Deakins D.& Freel M., 2007).

Εφόσον άλλος καταρτίσει το σχέδιο, ο ίδιος ο επιχειρηματίας επαναπαύεται σε αυτό και έτσι δεν αποδέχεται την ανάγκη επιστημονικής υποστήριξης, τόσο στην κατάρτιση του σχεδίου όσο και στην υλοποίησή του.

Κανείς δεν γνωρίζει την επιχείρηση ή την επιχειρηματική ιδέα καλύτερα από τον ίδιο τον επιχειρηματία. Ο εξωτερικός συνεργάτης-σύμβουλος μπορεί να βοηθήσει σημαντικά να δώσει τις σωστές κατευθύνσεις αλλά ο ίδιος ο επιχειρηματίας αναλαμβάνει την μεγαλύτερη ευθύνη ανάπτυξης του επιχειρηματικού του σχεδίου ώστε να μπορέσει να υποστηρίξει την πρότασή του απέναντι σε τρίτους.

Κατά συνέπεια είναι απαραίτητο να συντάσσεται ένα επιχειρηματικό σχέδιο σε συνεργασία του επιχειρηματία με κατάλληλα εκπαιδευμένα στελέχη, είτε αυτά ανήκουν ήδη στη διοικητική ομάδα της επιχείρησης είτε ανήκουν (το συνηθέστερο) σε επιχειρήσεις συμβούλων.

Στην περίπτωση της επιχείρησης συμβούλων, είναι απαραίτητη η παρουσία όλων των μελών της ομάδας σύνταξης του επιχειρηματικού σχεδίου, τουλάχιστον στην αρχή και στο τέλος κάθε φάσης του σχεδίου, ώστε να εξασφαλίζεται συνοχή αλλά και να προβλέπεται η τυχαία αποχώρηση κάποιου μέλους.

Σε κάθε περίπτωση, τα ειδικά στελέχη για τον επιχειρηματικό σχεδιασμό θέτουν κάθε φορά ένα ζήτημα μιας ενότητας και περιμένουν από τον επιχειρηματία να διατυπώσει ο ίδιος την ανάγκη απόκτησης πρόσθετων πληροφοριών, τεχνικών ικανοτήτων, ή υπολογισμών και οι απαντήσεις εκμαιεύονται από τον ίδιο τον επιχειρηματία με τη μορφή «λήψης απόφασης» η οποία κάθε φορά καταγράφεται από

την ομάδα υποστήριξης, ώστε να αποτελέσει ένα ενιαίο κείμενο (Richard Stutely, 2003).

Ο Επιχειρηματικός Σχεδιασμός στις μέρες μας δεν πρέπει να αποτελεί ένα γεγονός που διεξάγεται μια φορά αλλά θα πρέπει να είναι μια συνεχιζόμενη διαδικασία στα πλαίσια της οποίας θα επανεξετάζεται διαρκώς η διαδικασία, θα προσαρμόζεται στην πορεία , με βάση τα νέα δεδομένα που προκύπτουν, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι η επιχείρηση θα παραμένει σε πορεία προς τους σημαντικότερους στόχους της.

Όσο σημαντική είναι η κατάρτιση ενός ολοκληρωμένου, ρεαλιστικού επιχειρηματικού σχεδίου εξίσου τόσο σημαντική είναι η παρακολούθηση της υλοποίησης του και του βαθμού επίτευξης των στόχων του και η επικαιροποίηση του όποτε απαιτείται. Η επιχείρηση χρειάζεται να αντιμετωπίζει τον προγραμματισμό όχι σαν ένα έγγραφο, αλλά σαν εργαλείο διαχείρισης που βοηθά στη λήψη αποφάσεων και τη διαμόρφωση στρατηγικής που συνεχώς μεταβάλλεται και προσαρμόζεται στις νέες συνθήκες. Λειτουργεί μέσα στα πλαίσια ενός αυστηρού χρονοδιαγράμματος και φυσικά παρακολουθείτε και ανασχεδιάζεται συνεχώς από την αρχή μέχρι το τέλος.

2^Ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

2.1 Νομικές μορφές Επιχειρήσεων

Κάθε εν δυνάμει επιχειρηματίας στην προσπάθεια του να υλοποιήσει την επιχειρηματική του ιδέα με επιτυχία καλείται να αποφασίσει και να επιλέξει την νομική μορφή που θα έχει η επιχείρησή του. Το νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο η επιχείρηση λειτουργεί και δραστηριοποιείται είναι η νομική μορφή μιας επιχείρησης. Υπάρχουν διαφορετικοί τύποι επιχειρήσεων και κάθε τύπος έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες οικονομικής φύσης. Έτσι, μια επιχείρηση μπορεί να είναι:

Ατομική: Η συγκεκριμένη μορφή είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη κυρίως για την απλή διαδικασία σύστασης της και για την ευελιξία της ως προς την λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων που αφορούν στο είδος της δραστηριότητας, στο μέγεθος της παραγωγής κ.α. Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι ουσιώδη, κυρίως για τις μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, στις οποίες η προσωπική επίβλεψη και πρωτοβουλία είναι καθοριστικής σημασίας.

Εταιρική : Πολλές φορές το είδος της δραστηριότητας επιβάλλει την ανάπτυξη μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις, όπου η εταιρική μορφή της επιχείρησης είναι συχνά η πιο κατάλληλη. Η εταιρική επιχείρηση ανήκει σε δύο ή περισσότερα άτομα, τους εταίρους, που συνδέονται με ειδική σχέση μεταξύ τους, και την εταιρική, που καθορίζεται ανάλογα με το είδος της εταιρείας. Βασικές μορφές της εταιρικής επιχείρησης είναι: Ομόρρυθμη, Ετερόρρυθμη, Ανώνυμη Εταιρεία, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης και Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία⁶.

Οι βασικοί λόγοι που καθορίζουν την επιλογή της νομικής μορφής μιας νέας επιχείρησης είναι:

- Οι προσδοκίες και οι προσωπικοί στόχοι του υποψήφιου επιχειρηματία.
- Το ύψος του απαιτούμενου κεφαλαίου και η δυνατότητα εύρεσής του.
- Τα απαιτούμενα έξοδα, οι λογιστικές υποχρεώσεις (π.χ. τήρηση βιβλίων) και όλες οι δυσκολίες και τα προβλήματα που συνδέονται με την κάθε νομική μορφή.

⁶ Η ΕΠΕ και ΙΚΕ μπορούν να είναι και μονοπρόσωπες.

- Οι πιθανοί κίνδυνοι στους οποίους πρόκειται να εκτεθεί σε συνδυασμό με τον βαθμό ευθύνης που είναι διατεθειμένος ή ακόμα και ικανός ο επιχειρηματίας να αναλάβει.
- Οι προσδοκίες των πιθανών πελατών, των προμηθευτών, των πιστωτών και γενικότερα.
- Τα Φορολογικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της κάθε νομικής μορφής
- Οι προβλεπόμενες ετήσιες πωλήσεις.
- Άλλοι παράγοντες.

2.2 Ατομική Επιχείρηση

Η Ατομική επιχείρηση ήταν και είναι η πιο συνηθισμένη νομική μορφή μικρών επιχειρήσεων γεγονός που αποδεικνύεται και από τα στοιχεία των Επιμελητηρίων που παραθέτονται στο 4^ο κεφάλαιο της εργασίας. Οι κύριοι λόγοι για την επιλογή της είναι η ευελιξία και η αμεσότητα στη λήψη και εκτέλεση των αποφάσεων, το περιορισμένο κόστος της οργάνωσης και της διοίκησης αλλά και η σχετικά απλή διαδικασία σύστασης.

Στην Ατομική επιχείρηση ο επιχειρηματίας είναι ο ιδιοκτήτης της επιχείρησης και έχει προσωπική ευθύνη δηλαδή αναλαμβάνει εξ'ολοκλήρου τις υποχρεώσεις που δημιουργούνται από τη δραστηριότητα της επιχείρησης, με το σύνολο της προσωπικής του περιουσίας. Αναλαμβάνει ολόκληρο το ρίσκο της επένδυσης, καταβάλλει τους φόρους, επωμίζεται τις πιθανές ζημιές αλλά και καρπώνεται το σύνολο των κερδών που του αποφέρει η επιχείρηση. Από αυτήν τη σχέση εξαρτώνται σοβαρά θέματα της επιχείρησης όπως η πιστοληπτική της ικανότητα και εν τέλει η ίδια της η ύπαρξη (Σαρσέντης Βασίλειος-Παπαναστασίου Αναστάσιος, 2008).

Ο επιχειρηματίας είναι ο μόνος υπεύθυνος για τη λήψη κάθε επιχειρηματικής απόφασης και για τον τρόπο που αυτή θα εφαρμοστεί. Γεγονός που της προσδίδει το σημαντικό πλεονέκτημα της ταχύτητας και της ευελιξίας στη λήψη και την εκτέλεση των αποφάσεων καθώς και την προσαρμοστικότητα της στις αλλαγές της αγοράς.

Παράλληλα όμως της στερεί και την δυνατότητα επέκτασης της επιχείρησης λόγω έλλειψης κεφαλαίων από την περιορισμένη ή καθ' ολοκληρία πρόσβασης στις κεφαλαιαγορές. Πολλές φορές ο υπερβολικός συγκεντρωτισμός των αρμοδιοτήτων, χάριν της εξοικονόμησης των δαπανών, αποβαίνει συχνά εμπόδιο στην περαιτέρω ανάπτυξή της.

Η επιλογή της συγκεκριμένης νομικής μορφής συστήνεται για μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, που χαρακτηρίζονται από την ανάγκη γρήγορης προσαρμογής σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς, και δυνατότητας διαφοροποίησης ως προς τα προϊόντα και τις υπηρεσίες που εμπορεύεται. Τα πάγια έξοδα της, τόσο τα οργανωτικά όσο και τα λειτουργικά είναι συγκριτικά χαμηλότερα και λόγω και της μη υποχρεωτικής συνεχούς λογιστικής παρακολούθησης. Εξίσου σημαντικό είναι ότι δεν υπάρχει απαίτηση ελαχίστου κεφαλαίου σύστασης.

2.2.1 Οι αλλαγές στην διαδικασία σύστασης μιας Ατομικής Επιχείρησης

Οι διαδικασίες έναρξης μιας ατομικής επιχείρησης σήμερα έχουν πλέον αλλάξει ριζικά. Ένας από τους παράγοντες που επέσπευσε την αλλαγή της διαδικασίας σύστασης των ατομικών επιχειρήσεων εκτός από την προσπάθεια απλούστευσης των φορολογικών διαδικασιών και τον περιορισμό της γραφειοκρατίας ήταν και περίοδος της πανδημίας. Αποτέλεσμα της νέας αυτής συνθήκης ήταν η έναρξη της ατομικής επιχείρησης να μπορεί πλέον να διεκπεραιωθεί εξ' ολοκλήρου ηλεκτρονικά.

Ο ίδιος ο επιχειρηματίας ή ακόμη και τρίτο πρόσωπο μπορεί να ενεργήσει για λογαριασμό του επιχειρηματία και να πραγματοποιήσει την έναρξη ατομικής επιχείρησης, με την προϋπόθεση ότι αρχικά έχει εγγραφεί στο Εθνικό Μητρώο Επικοινωνίας (ΕΜΕπ) και έχει εξουσιοδοτηθεί.

Οι Προϋποθέσεις για τη χρήση της υπηρεσίας είναι οι εξής⁷:

- να διαθέτει ελληνικό ΑΦΜ, έγκυρο και ενεργό
- να είναι άνω των 18 ετών και είναι Έλληνας υπήκοος ή υπήκοος άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης
- να είναι η πρώτη ατομική επιχείρηση που συστήνει
- η έδρα της επιχείρησης βρίσκεται στην Ελλάδα
- στο μισθωτήριο θα πρέπει να αναγράφεται ο ΤΚ στη διεύθυνση για μισθωμένη ή παραχωρημένη έδρα

Η επιλογή του ψηφιακού τρόπου έναρξης επιχείρησης μειώνει σημαντικά, τόσο τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν, πολλαπλώς, σε διαφορετικούς φορείς

⁷ Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα gov.gr

(φωτοτυπία ταυτότητας, βεβαιώσεις, μισθωτήριο συμβόλαιο, υπεύθυνες δηλώσεις, ασφαλιστικές ενημερότητες κ.λπ.), όσο και οι δια ζώσης επισκέψεις σε διάφορες υπηρεσίες.

Οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσει είναι οι εξής:

1. Αρχικά ο υποψήφιος επιχειρηματίας ή ο εκπρόσωπος του (π.χ. λογιστής) εισέρχεται στην ειδική ηλεκτρονική εφαρμογή, κατόπιν αυθεντικοποίησής και επιλέγει το πεδίο σύνδεσης «ιδίας χρήσης» εφόσον ενεργεί ο ίδιος ή το πεδίο σύνδεσης «εκ μέρους τρίτου» εφόσον λειτουργεί για λογαριασμό του εκπρόσωπός (π.χ. λογιστής).
2. Ακολουθώντας, επιλέγετε ο τύπος της έδρας της επιχείρησης: ιδιόκτητη ή μη ιδιόκτητη. Η εύρεση των στοιχείων διεύθυνσης σε περίπτωση ιδιόκτητης έδρας της επιχείρησης, γίνεται μέσω καταχώρισης του Αριθμού Ταυτότητας Ακινήτου (Α.Τ.ΑΚ.).
3. Στην συνέχεια καταχωρείτε η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος (προαιρετικά εφόσον η επιχείρηση έχει επιλέξει να έχει διακριτικό τίτλο). Η επωνυμία της επιχείρησης προκύπτει από το ονοματεπώνυμο του φυσικού προσώπου. Τόσο η επωνυμία, όσο και ο διακριτικός τίτλος αποδίδονται αυτόματα από το σύστημα και με λατινικούς χαρακτήρες.
4. Ακολουθεί η καταχώρηση των στοιχείων της επιχείρησης, στοιχεία Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων, στοιχεία ΦΠΑ και στοιχεία των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.
5. Η διαδικασία ολοκληρώνετε καθώς αποδίδεται ένας μοναδικός αριθμός αίτησης για την έναρξη της ατομικής επιχείρησης. Για την επιτυχή ολοκλήρωση της διαδικασίας απαιτείται η έκδοση της Βεβαίωσης Έναρξης Εργασιών της επιχείρησης, που διαθέτει τα χαρακτηριστικά ασφαλείας του gov.gr.
6. Με την έκδοση της Βεβαίωσης Έναρξης Εργασιών ατομικής επιχείρησης μπορεί να γίνει η εγγραφή και υπαγωγή στην ασφάλιση του eΕΦΚΑ. Σε περίπτωση παράλειψης του συγκεκριμένου βήματος η εγγραφή πραγματοποιείται αυτεπάγγελα με πράξη του αρμόδιου ασφαλιστικού φορέα.

Σε αντίθεση με το παρελθόν όπου ο επιχειρηματίας για την έναρξη μιας ατομικής επιχείρησης θα έπρεπε να επισκεφτεί τέσσερις εμπλεκόμενους φορείς και μάλιστα κάποιους από αυτούς περισσότερες και από μια φορές. Οι εμπλεκόμενοι αυτοί φορείς ήταν οι εξής:

1. Το Ασφαλιστικό Ταμείο (Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών - Ο.Α.Ε.Ε.) για την υποχρεωτική Εγγραφή του.
2. Το οικείο Επιμελητήριο για την έκδοση "Βεβαίωση για το δικαίωμα χρήσης της Επωνυμίας και του Διακριτικού Τίτλου"⁸, που θα χρησιμοποιούσε η επιχείρηση.
3. Την αρμόδια Δ.Ο.Υ, στην περιφέρεια της οποίας θα υπάγονταν η επιχείρηση για την έκδοση "Βεβαίωσης Έναρξης Δραστηριότητας" και ΑΦΜ.
4. Το οικείο Επιμελητήριο και πάλι για την υποχρεωτική εγγραφή του σε αυτό και την έκδοση "Πιστοποιητικού Εγγραφής και καταβολής ή διακανονίσεως των ετήσιων εισφορών" που θα χρησιμοποιούνταν στη Δ.Ο.Υ. για τη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων της Επιχείρησής.
5. Την αρμόδια Δ.Ο.Υ και πάλι για την θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων του ΚΒΣ, από την αρμόδια Δ.Ο.Υ., στην περιφέρεια που θα υπάγονταν η επιχείρηση.
6. Τις αρμόδιες υπηρεσίες για την έκδοση "Άδειας Λειτουργίας", όπου απαιτούνταν ανάλογα το αντικείμενο.

2.3 Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε)

Ομόρρυθμη εταιρεία (ΟΕ) είναι η εταιρεία με νομική προσωπικότητα που επιδιώκει εμπορικό σκοπό και για τα χρέη της οποίας ευθύνονται παράλληλα όλοι οι εταίροι απεριόριστα και εξ ολοκλήρου (ομόρρυθμοι εταίροι). Διαθέτει εταιρική σύμβαση και αποκτά νομική προσωπικότητα με την εγγραφή της στο ΓΕΜΗ με διάρκεια που ορίζεται από τους ιδρυτές ομόρρυθμους εταίρους (ορισμένου ή αορίστου χρόνου). Για την σύσταση ομόρρυθμης εταιρείας απαιτείται τουλάχιστον η σύμπραξη δύο προσώπων (φυσικών ή νομικών) με την ιδιότητα του ομόρρυθμου εταίρου. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας (Ρεβανόγλου-Γεωργόπουλος, 2006).

⁸ Για να εκδοθεί από το Επιμελητήριο βεβαίωση για κάποια επωνυμία ή διακριτικό τίτλο, θα έπρεπε να διαφέρει κατά τρόπο ευδιάκριτο από άλλες εγγεγραμμένες στα αυτά βιβλία (αρθρ. 4 παρ. 5 Ν. 1089/80), γι' αυτό θα έπρεπε, να έχει ερευνηθεί (κατά την ίδρυση της επιχείρησης) στο Επιμελητήριο, αν η επωνυμία ή ο διακριτικός τίτλος, που θα χρησιμοποιούσε ο μελλοντικός επιχειρηματίας, χρησιμοποιούνται ήδη ή είχε καταχωρηθεί και κατοχυρωθεί από άλλη επιχείρηση.

Δεν απαιτείται κεφάλαιο για την σύσταση της εταιρείας αλλά εισφορές των εταίρων οι οποίες συνίσταται σε εργασία, είδος, χρήμα κ.ο.κ. Οι εταίροι συμμετέχουν στην εταιρεία με ποσοστό (%) συμμετοχής στα κέρδη και τις ζημιές που καθορίζεται στην εταιρική σύμβαση. Για την συμμετοχή τους αυτή δεν εκδίδονται τίτλοι (μετοχές, μερίδια κτλ.) και δεν επιτρέπεται η έκδοση τίτλων σε αυτήν την νομική μορφή.

Οι σχέσεις των εταίρων καθορίζονται από την εταιρική σύμβαση και δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας (διαχειριστές) έχουν όλοι οι εταίροι εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην εταιρική σύμβαση.

Η ομόρρυθμη εταιρεία δεν έχει την υποχρέωση σύνταξης και υποβολής σε δημοσιότητα ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και εκλογής νόμιμων ελεγκτών.

Η επωνυμία μιας ΟΕ αποτελεί το «όνομα» με το οποίο οι συμβαλλόμενοι εκδηλώνονται μαζί σαν ενιαία οντότητα στις συναλλαγές τους προς εξυπηρέτηση του σκοπού για τον οποίο ιδρύθηκε η εταιρεία. Σε πολλές περιπτώσεις αναφέρεται το όνομα μόνο του ενός και των υπολοίπων αντικαθίστανται από τη φράση «και ΣΙΑ⁹».

2.3.1 Οι αλλαγές στην Διαδικασία σύστασης Ομόρρυθμης Εταιρείας

Η διαδικασία σύστασης της Ομόρρυθμης Εταιρείας (ΟΕ) πραγματοποιείται πλέον είτε με την Υπηρεσία μιας στάσης είτε εξ' ολοκλήρου ηλεκτρονικά, μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (e-ΥΜΣ). Με τον νόμο 4441/2016 επήλθαν νέες σημαντικές αλλαγές στην λειτουργία της Υπηρεσίας Μίας Στάσης (και της e-ΥΜΣ) και πιο συγκεκριμένα καταργήθηκαν οι κατωτέρω διαδικασίες:

- ✓ Χρήση εταιρικής σφραγίδας (καταργήθηκε με τον νόμο 4156/2013 παρ.12 άρθ. 3)
- ✓ Φορολογική ενημερότητα (καταργήθηκε με τον νόμο 4441/16)
- ✓ Επίσκεψη σε ΔΟΥ (το Πληροφοριακό Σύστημα της Υπηρεσίας Μίας Στάσης στέλνει μέσω διεπαφής αυτόματα τα σχετικά στοιχεία στους φορείς)
- ✓ Επίσκεψη σε ΕΦΚΑ (το Πληροφοριακό Σύστημα της Υπηρεσίας Μίας Στάσης στέλνει μέσω διεπαφής αυτόματα τα σχετικά στοιχεία στους φορείς)

⁹ Το ρυθμιστικό πλαίσιο της ομόρρυθμης εταιρείας διέπεται από τις διατάξεις του νόμου 4072/2012 (Α' 86)⁸

Για την χρήση της υπηρεσίας ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις:

- Να υπάρχει η ικανότητα δικαιοπραξίας από τους ενδιαφερόμενους.
- Να διαθέτουν ενεργό ελληνικό ΑΦΜ.
- Η άδεια διαμονής αν προέρχονται από τρίτη χώρα και επιθυμούν να διαμείνουν στην Ελλάδα ή αν πρόκειται να συμμετάσχουν σαν ομόρρυθμοι εταίροι.
- Η χρήση πρότυπου καταστατικού κατά τα προβλεπόμενα στο άρ.9 του Ν.4441/2016.
- Να μην απαιτείται από ειδικές διατάξεις η κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου.
- Ο αιτών να είναι κάτοχος κωδικών TAXISnet.

Οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν είναι οι εξής:

1. Ο ενδιαφερόμενος (ένας εκ των ιδρυτών ή εξουσιοδοτημένο τρίτο πρόσωπο) επισκέπτεται την ιστοσελίδα της e-ΥΜΣ και αφού αυθεντικοποιηθεί, εισέρχεται στην ηλεκτρονική πλατφόρμα.
2. Υποβάλλονται ηλεκτρονικά η αίτηση και τα δικαιολογητικά.
3. Συμπληρώνονται όλες τις οθόνες με τα απαιτούμενα πεδία (πχ. πρότυπο καταστατικό).
4. Ο ενδιαφερόμενος δίνει εντολή για ηλεκτρονικό προέλεγχο επωνυμίας και διακριτικού τίτλου (σύμφωνα με το αρ.8 παρ. 1 της ΚΥΑ 63577/2018).
5. Οι ενδιαφερόμενοι (λοιποί ιδρυτές) λαμβάνουν ηλεκτρονικό μήνυμα για την αίτηση σύστασης εταιρείας.
6. Οι ενδιαφερόμενοι (λοιποί ιδρυτές) αυθεντικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο και διαδοχικά, ο ένας μετά τον άλλο, υπογράφουν ηλεκτρονικά το καταστατικό.
7. Καταβάλλεται ηλεκτρονικά το κόστος σύστασης της εταιρείας.
8. Υποβάλλεται η ηλεκτρονική αίτηση μέσω e-ΥΜΣ.

Η συμπλήρωση στοιχείων στο πληροφοριακό σύστημα της e-ΥΜΣ επέχει τη θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75). Συνεπώς, η ανάρτηση ψευδών ή παραπλανητικών στοιχείων και εγγράφων επισύρει ποινή φυλάκισης, όπως προβλέπει ο εν λόγω νόμος.

Σε αντίθεση με την διαδικασία δέκα χρόνια πριν, όπως αυτή παρουσιάζεται στο παρακάτω διάγραμμα όπου αρχικά γινόταν η προέγκριση της επωνυμίας μέσω του οικείου

Επιμελητηρίου, στη συνέχεια συντάσσονταν το ιδιωτικό συμφωνητικό-καταστατικό σύστασης της εταιρείας το οποίο, για να νομιμοποιηθεί, θα έπρεπε:

α. Να θεωρηθεί από το οικείο Επιμελητήριο για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης, της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου, που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στην επιχείρηση.

β. Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υπογραφή του καταστατικού, έπρεπε να κατατεθεί για θεώρηση από την αρμόδια ΔΟΥ και να καταβληθεί στην ΔΟΥ έδρας ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου (ΦΣΚ), ο οποίος ανέρχονταν σε 1% επί του ύψους του μετοχικού κεφαλαίου (άρθρα 17-31, Ν.1676/86).

γ. Να θεωρηθεί το καταστατικό στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων όπου καταβάλλονται ποσά 0,5% και 1% επί του εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα.

δ. Να θεωρηθεί για την καταχώρισή του στα βιβλία εταιρειών του Πρωτοδικείου.

Έπειτα απευθύνονταν στο αρμόδιο υποχρεωτικό ασφαλιστικό ταμείο, που υπάγονταν για να ασφαλιστούν τα φυσικά πρόσωπα - εταίροι της εταιρείας .στο αρμόδιο υποχρεωτικό ασφαλιστικό ταμείο, που υπάγονταν. Στην συνέχεια για να εκδοθεί "βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας" και ΑΦΜ απευθύνονταν στην αρμόδια ΔΟΥ και ξαναεπέστρεφαν στο Επιμελητήριο για να εγγραφούν, γιατί η εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο ήταν υποχρεωτική.

Τέλος για να θεωρήσουν τα βιβλία και στοιχεία του ΚΒΣ, επέστρεφαν στην αρμόδια ΔΟΥ, στην περιφέρεια της οποίας θα ιδρύονταν ή υπάγονταν η εταιρεία.

Διάγραμμα 1

2.4 Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε)

Για την ίδρυση Ετερόρρυθμης Εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου υποχρεούνται αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού (άρθρο 741, Αστικού Κώδικα). Στην Ετερόρρυθμη Εταιρεία διακρίνουμε δύο ομάδες εταίρων με διαφορετική έκταση ευθύνης: αυτόν ή αυτούς που υπέχουν απεριόριστη ευθύνη (ομόρρυθμοι εταίροι) και αυτόν ή αυτούς που η ευθύνη των

περιορίζεται ως ένα ρητά καθοριζόμενο ποσό τουλάχιστον ίσο με την κεφαλαιακή εισφορά των (ετερόρρυθμοι εταίροι).

Το περιορισμένο της ευθύνης των ετερόρρυθμων εταίρων καθιστά δυνατό να εισέρχονται στην εταιρία με την ιδιότητα αυτή άτομα οποία θα δίσταζαν να αναλάβουν το βάρος της ευθύνης ομόρρυθμου εταίρου. Η μειωμένη όμως ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων συνεπάγεται γι' αυτούς και κάποιους περιορισμούς που ορίζει ο νόμος ή προκύπτουν από την ερμηνεία του νόμου (Δημήτρης Γκίνογλου, 2019). Οι περιορισμοί αυτοί είναι κυρίως οι εξής:

α) Δεν μπορεί να περιληφθεί το όνομα τους στην εταιρική επωνυμία.

β) Δεν μπορούν να αναλάβουν καθήκοντα που προσιδιάζουν στην προς τα έξω διαχείριση της εταιρίας. Έτσι δεν μπορούν να εκπροσωπήσουν την εταιρία ούτε ως πληρεξούσιοι των εταίρων ή του διαχειριστή και ακόμα δεν μπορούν να δημιουργήσουν δεσμεύσεις, έστω και μεμονωμένων πράξεων, στο όνομα ή για λογαριασμό της εταιρίας.

γ) Δεν μπορούν να εισφέρουν προσωπική εργασία, αλλά η κεφαλαιακή τους μερίδα πρέπει να εκφράζει πραγματικά υλική αξία.

Τα ιδρυτικά μέλη της ετερόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. Η επωνυμία της ετερόρρυθμης εταιρείας σχηματίζεται από ένα ή περισσότερα ονόματα ομόρρυθμων εταίρων και την ένδειξη «και ΣΙΑ» που καλύπτει τους υπόλοιπους εταίρους, ομόρρυθμους και ετερόρρυθμους. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι αποκλείονται από τη διοίκηση της εταιρείας.

2.4.1 Οι αλλαγές στην Διαδικασία σύστασης Ετερόρρυθμης Εταιρείας

Οι διαδικασίες σύστασης, δημοσιότητας, θεώρησης των βιβλίων καθώς και οι πράξεις κατά τη διάρκεια λειτουργίας της Ετερόρρυθμης Εταιρείας πριν δέκα χρόνια ήταν ίδιες με εκείνες της Ομόρρυθμης. Η διαδικασία σύστασης της Ετερόρρυθμης Εταιρείας σήμερα είναι και αυτή όπως και της Ομόρρυθμης Εταιρείας (ΟΕ) καθώς και αυτή πραγματοποιείται είτε από την ΥΜΣ ή εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά, μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας

Στάσης (e-ΥΜΣ). Ως εκ τούτου και οι αλλαγές στην διαδικασία σύστασης της ΕΕ είναι ίδιες με την σύσταση της ΟΕ.

2.5 Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε)

Για την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου το κεφάλαιο αυτής πρέπει να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 8, Κ.Ν. 2190/20). Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται. Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση ανώνυμης εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας. Στην Α.Ε. η εμπορική επωνυμία σχηματίζεται από το είδος της επιχείρησης που ασκεί. Εκτός όμως από αυτό, η εμπορική επωνυμία της Α.Ε. μπορεί να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο άλλου προσώπου ή την επωνυμία άλλης εταιρείας. Στην επωνυμία απαραίτητα περιέχονται οι λέξεις «Ανώνυμη Εταιρεία» (π.χ. «Ναυτιλιακή και Μεταφορική Ανώνυμη Εταιρεία»).

2.5.1 Οι αλλαγές στην διαδικασίες σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας

Τα βήματα για την σύσταση - ίδρυση μιας Α.Ε. πριν 10 χρόνια ήταν τα ακόλουθα:

1. Προέλεγχος στο αρμόδιο Επιμελητήριο για επωνυμία και διακριτικό τίτλο: Λήψη βεβαίωσης προέγκρισης και καταβολή στο αρμόδιο Επιμελητήριο των σχετικών τελών.
2. Σύνταξη από δικηγόρο σχεδίου καταστατικού και αποστολή του στον συμβολαιογράφο:
Το καταστατικό της Α.Ε. που γινόταν με συμβολαιογραφικό έγγραφο, έπρεπε να περιέχει τις διατάξεις για:
 - την εταιρική επωνυμία και το σκοπό,
 - την έδρα της εταιρίας,
 - τη διάρκειά της
 - το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου
 - το είδος των μετοχών, τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους
 - τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας, εάν υπήρχαν περισσότερες κατηγορίες μετοχών
 - τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες, ή ανωνύμων σε ονομαστικές

- τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου
- τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των γενικών συνελεύσεων
- τους ελεγκτές
- τα δικαιώματα των μετόχων
- τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών
- τη λύση και την εκκαθάριση

Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας έπρεπε να αναφέρει επίσης: **α)** Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρίας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό και **β)** Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρίας και βαρύνουν αυτή. Το ελάχιστο κεφάλαιο για της Α.Ε. όπως είπαμε παραπάνω ορίζονταν σε 60.000 Ευρώ. Στις περιπτώσεις των ανωνύμων εταιριών του άρθρου 8α Ν. 2190/1920 (ανώνυμη εταιρία που προσφεύγει στην ολική ή μερική από το κοινό κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή), το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου ορίζονταν στο ποσό των 300.000 Ευρώ.

3. Προκαταβολή Δικηγορικής Αμοιβής και θεώρηση της υπογραφής του δικηγόρου επί του σχεδίου του καταστατικού. Η παράσταση δικηγόρου κατά την υπογραφή του καταστατικού της Α.Ε. ήταν υποχρεωτική από το νόμο.
4. Υπογραφή του συμβολαίου σύστασης. Το συμβόλαιο σύστασης Α.Ε. (καταστατικό) υπογράφονταν από τα ιδρυτικά μέλη της εταιρίας και τον πληρεξούσιο δικηγόρο.
5. Ταμείο Νομικών (Τ.Ν.) και Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων Αθηνών (Τ.Π.Δ.Α.): Υποβολή επικυρωμένου αντιγράφου του συμβολαίου σύστασης εταιρίας (καταστατικού) στο Ταμείο Νομικών και στο Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων και πληρωμή των σχετικών εισφορών (0,5% και 1% επί του εταιρικού κεφαλαίου αντίστοιχα), προκειμένου να θεωρηθεί το καταστατικό από τα ανωτέρω Ταμεία.
6. Προεγγραφή στο Επιμελητήριο της έδρας της επιχείρησης.

7. Υποβολή του επικυρωμένου αντιγράφου του καταστατικού στην αρμόδια της έδρας της εταιρίας Νομαρχία και έκδοση από αυτήν απόφασης έγκρισης του καταστατικού: Εφόσον η αρμόδια Νομαρχία υποδείξει διορθώσεις υπογράφονταν συμβόλαιο τροποποίησης του καταστατικού, το οποίο και αυτό υποβάλλονταν στην αρμόδια Νομαρχία. Μετά τον έλεγχο του καταστατικού και τις τυχόν τροποποιήσεις του, εκδίδονταν απόφαση εγκρίσεως του καταστατικού και παροχής άδειας συστάσεως εταιρίας.
8. Καταχώρηση στο Μητρώο Α.Ε. της εγκριτικής απόφασης του Νομάρχη καθώς και περίληψης του καταστατικού.
9. Δημοσίευση περίληψης του καταστατικού και της εγκριτικής απόφασης του Νομάρχη στο Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (Φ.Ε.Κ.). Η δημοσίευση γινόταν με επιμέλεια της Νομαρχίας αφού προηγουμένως καταβάλλονταν από την εταιρία τα τέλη δημοσίευσης.
10. Καταβολή Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (ΦΣΚ 1% επί του μετοχικού κεφαλαίου) στην οικεία Δ.Ο.Υ, εντός προθεσμίας 15 ημερών από την καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών (Μ.Α.Ε.) (υποβάλλονταν σχετική δήλωση σε 3 αντίγραφα και 2 αντίγραφα του καταστατικού).
11. Εγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο: Εντός δύο μηνών από τη σύσταση της Α.Ε. έπρεπε να εγγραφεί η εταιρία στο οικείο Επιμελητήριο. Η εγγραφή γίνονταν με την υποβολή εντύπου και την πληρωμή του ποσού που προβλέπονταν για δικαίωμα εγγραφής και ετήσια συνδρομή.

Η Διαδικασία σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας σήμερα έχει αλλάξει σημαντικά και από τα 11 βήματα όπως αυτά παρουσιάστηκαν στην προηγούμενη παράγραφο έχουμε τη χρήση πρότυπου καταστατικού¹⁰ μέσω του οποίου η σύσταση των Ανωνύμων Εταιρειών είναι πλέον εφικτή είτε μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας μιας Στάσης (e-ΥΜΣ) είτε των Υπηρεσιών μίας Στάσης των Επιμελητηρίων.

¹⁰ ☐ Το καταστατικό, το περιεχόμενο του οποίου ορίζεται ρητά στη ΥΑ 11026/2020 (Β' 491), ανά νομική μορφή. Συμπληρώνεται από τους ιδρυτές μόνο ως προς τα στοιχεία που διαφοροποιούν την εταιρεία από άλλες του ίδιου τύπου.

Η διαδικασία σύστασης εταιρείας μέσω e-ΥΜΣ πραγματοποιείται εξ' ολοκλήρου ηλεκτρονικά, χωρίς να απαιτείται επίσκεψη σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία, αλλά ούτε και «ανέβασμα» οποιουδήποτε εγγράφου. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας, η εταιρεία αποκτά αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. και Α.Φ.Μ., εγγράφεται στο Επιμελητήριο και αυτόματα ενημερώνεται ο ΕΦΚΑ. Οι ιδρυτές λαμβάνουν από το σύστημα ψηφιακά υπογεγραμμένα αντίγραφα της εταιρικής σύμβασης και της ανακοίνωσης σύστασης της εταιρείας.

Οι Προϋποθέσεις για την χρήση της υπηρεσίας είναι οι εξής:

- Ο αιτών να είναι κάτοχος κωδικών TAXISnet.
- Ικανότητα δικαιοπραξίας ενδιαφερομένου/ενδιαφερομένων.
- Ενεργό ελληνικό ΑΦΜ ενδιαφερομένου/ενδιαφερομένων
- Άδεια διαμονής αν προέρχονται από τρίτη χώρα και επιθυμούν να διαμείνουν στην Ελλάδα
- Χρήση πρότυπου καταστατικού κατά τα προβλεπόμενα στο άρ. 8 του ν. 4919/2022
- Να μην απαιτείται από ειδικές διατάξεις η κατάρτιση συμβολαιογραφικού εγγράφου
- Από το πεδίο εφαρμογής της παρ. 1 εξαιρούνται οι εταιρείες: α) η σύσταση των οποίων προέρχεται από κάθε είδους μετασχηματισμό, β) για τη λειτουργία των οποίων απαιτείται άδεια από αρμόδια διοικητική αρχή και ιδίως οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, τα πιστωτικά και τα χρηματοδοτικά ιδρύματα, και γ) οι αθλητικές ανώνυμες εταιρείες.

2.6 Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)

Οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης είναι ένας ενδιάμεσος τύπος μεταξύ των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και της ανώνυμης εταιρείας. Το κύριο γνώρισμα των εταιρειών αυτών είναι το μικρό κεφάλαιο που χρειάζεται για τη σύστασή τους και η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων τους μέχρι το ύψος του κατατεθειμένου εταιρικού κεφαλαίου, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τις ανώνυμες εταιρείες, σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρείες.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3190/1955, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, ωστόσο απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, όπως τραπεζικές, ασφαλιστικές, χρηματιστηριακές, διαχείριση χαρτοφυλακίου αξιόγραφων, διαχείριση αμοιβαίων

κεφαλαίων, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας (μόνο venture capital) και αθλητικές δραστηριότητες (Μιλτιάδης Λεοντάρης, 2015).

2.6.1 Οι αλλαγές στη Διαδικασία σύστασης Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης

Τα βήματα για την διαδικασία σύστασης της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ήταν τα εξής:

1. Εύρεση χώρου εγκατάστασης και λειτουργίας της επιχείρησης.
2. Προεγγραφή στο οικείο Επιμελητήριο και υποβολή του καταστατικού προκειμένου να εκδοθεί βεβαίωση για το δικαίωμα χρήσης της εμπορικής επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου.
3. Ασφάλιση εταίρων σε ταμείο κύριας ασφάλισης, ανάλογα με το αντικείμενο της επιχειρηματικής δραστηριότητας.
4. Σύνταξη της εταιρικής σύμβασης (καταστατικού) από τουλάχιστον δύο εταίρους.
5. Θεώρηση του καταστατικού από το Τμήμα Μητρώου της Δ.Ο.Υ. στην οποία ανήκει η επιχείρηση.
6. Καταβολή φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίου 1% επί του εταιρικού κεφαλαίου της επιχείρησης (το ελάχιστο ποσό κεφαλαίου είναι € 18.000).
7. Θεώρηση του καταστατικού από το Ταμείο Νομικών και από το Ταμείο Πρόνοιας Νομικών.
8. Κατάθεση αντιγράφου του καταστατικού στο Πρωτοδικείο της έδρας της Εταιρείας (τμήμα εταιρειών) για δημοσίευση, μέσα σε ένα μήνα από την κατάρτισή του.
9. Δημοσίευση περίληψης του καταστατικού της Εταιρείας στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (τεύχη Α.Ε. και Ε.Π.Ε.). Μετά από τις παραπάνω δημοσιεύσεις στο Πρωτοδικείο και στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης η εταιρεία αποκτά νομική προσωπικότητα καθώς και εμπορική ιδιότητα.

Η διαδικασία σύστασης της ΕΠΕ σήμερα είναι και αυτή ίδια όπως και των παραπάνω μορφών επιχειρήσεων (ΟΕ, ΕΠΕ, ΑΕ) καθώς και αυτή πραγματοποιείται είτε από την ΥΜΣ ή εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά, μέσω της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (e-ΥΜΣ).

2.7 Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)

Η ΙΚΕ είναι μια σχετικά νέα εταιρική μορφή θεσπίστηκε το 2012 με τον ν.4072/2012, η οποία έχει νομική προσωπικότητα και είναι εμπορική, ακόμη και αν ο σκοπός της δεν είναι εμπορικός. Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την παρουσία της με εξαίρεση την ευθύνη που αναλαμβάνει πρωτογενώς ο εταίρος με εγγυητικές εισφορές (άρθρο 43 παρ. 2 & άρθρο 79).

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία μπορεί να συνιστάται από ένα ή περισσότερα φυσικά ή νομικά πρόσωπα (ιδρυτές). Ωστόσο, αρκεί ένα πρόσωπο φυσικό ή νομικό, οπότε συνίσταται μονοπρόσωπη Ι.Κ.Ε. Στην περίπτωση αυτή το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα στο Γ.Ε.ΜΗ. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18^ο) έτος της ηλικίας τους. Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση – σύσταση Ι.Κ.Ε. επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας (Μιλτιάδης Λεοντάρης, 2015).

Το κεφάλαιο της Ιδιωτικής Κεφαλαιουχικής Εταιρείας καθορίζεται από τους εταίρους χωρίς περιορισμό, μπορεί δε να είναι και μηδενικό. Οι εταίροι συμμετέχουν στην εταιρεία με κεφαλαιακές (άρθρο 77) να αντιστοιχούν δηλαδή στο γνωστό μας κεφάλαιο, με εξωκεφαλαιακές (άρθρο 78) ή με εγγυητικές εισφορές (άρθρο 79) των οποίων η αξία δεν μπορεί να υπερβαίνει το 75% του ποσού της ευθύνης που αναλαμβάνει ο εταίρος έναντι των δανειστών της εταιρείας. Τα δύο τελευταία είδη εισφορών αντιστοιχούν σε στοιχεία μη υποκείμενα σε αποτίμηση.

2.7.1 Διαδικασία Σύσταση Ι.Κ.Ε

Η σύσταση της ΙΚΕ όπως και οι άλλες μορφές επιχειρήσεων μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε μέσω της ΥΜΣ είτε και μέσω της πλατφόρμας της Ηλεκτρονικής Υπηρεσίας Μίας Στάσης (**e-ΥΜΣ**), χωρίς τη μετάβαση σε οποιαδήποτε δημόσια υπηρεσία.

Η ΥΜΣ ελέγχει όλες τις προσκομιζόμενες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα ως προς την πληρότητα των στοιχείων τους. Σε περίπτωση που κάποιο έγγραφο λείπει, ορίζεται προθεσμία για την προσκόμισή του. Προϋποθέσεις εγγραφής των εταίρων στο ΕΦΚΑ δεν ελέγχονται στη διαδικασία σύστασης ΙΚΕ. Οι έτεροι είναι υπόχρεοι να διευθετήσουν εκκρεμότητες με τον ασφαλιστικό τους φορέα. Επίσης αποτελεί αρμοδιότητα των εταίρων να ενημερώσουν τον ΕΦΚΑ για τη σύσταση νέας εταιρείας.

Αυτό που χρειάζεται να κάνουν οι ενδιαφερόμενοι στο ξεκίνημα της διαδικασίας ίδρυσης μίας Ι.Κ.Ε. είναι η σύνταξη του καταστατικού της. Το καταστατικό μπορεί να προκύπτει από απλό ιδιωτικό συμφωνητικό και όχι από συμβολαιογραφικό έγγραφο. Το καταστατικό συντάσσει δικηγόρος, προσαρμόζοντας το ανάλογα στις ανάγκες της υπό ίδρυσης εταιρείας ΙΚΕ.

Καθώς δεν γίνεται να αναρτηθεί άλλο καταστατικό, θα πρέπει να καταχωρηθεί ένα πρότυπο καταστατικό, συμπληρωμένο από την ηλεκτρονική φόρμα με τα απαραίτητα στοιχεία και μετά τον έλεγχο διαθέσιμης επωνυμίας για την εταιρεία.

Το πρότυπο καταστατικό ΙΚΕ με πρόσθετο περιεχόμενο δεν περιλαμβάνει μόνο τα βασικά στοιχεία που απαιτούνται για τη σύσταση της εταιρείας (ελάχιστο περιεχόμενο καταστατικού), αλλά δίδεται πλέον η δυνατότητα προσθήκης και επιπλέον άρθρων, κατά βούληση των ενδιαφερομένων, με αποτέλεσμα τη διαμόρφωση ενός πιο πλήρους καταστατικού που να ανταποκρίνεται επαρκώς στις ανάγκες των ιδρυτών, υπό την προϋπόθεση η προσθήκη του επιπλέον περιεχομένου να μη συνιστά τροποποίηση ή αναίρεση των στοιχείων του ελάχιστα υποχρεωτικού περιεχομένου ή παραβίαση διατάξεων αναγκαστικού δικαίου.

Το καταστατικό αποτελεί το νομικό έγγραφο της συστάσεως της εταιρείας αλλά επίσης προδιαγράφει και όλα τα βασικά θέματα που αφορούν στις σχέσεις των εταίρων, στη διοίκηση της εταιρείας, σε θέματα που αφορούν τη διάρκεια ζωής της αλλά και τη διάλυσή της.

Η Υπηρεσία Μίας Στάσης, μέσω του συστήματος Γ.Ε.ΜΗ, προβαίνει ηλεκτρονικά σε Προέλεγχο και Προέγκριση Χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου. Σε περίπτωση που η προτεινόμενη επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος της υπό σύστασης

εταιρείας προσκρούει σε προγενέστερη καταχώρηση, υπάρχει υποχρέωση επιλογής άλλης επωνυμίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 4072/2012 το καταστατικό της Ι.Κ.Ε. πρέπει να περιέχει τουλάχιστον:

- το ονοματεπώνυμο, τη διεύθυνση κατοικίας και την τυχόν ηλεκτρονική διεύθυνση των εταίρων. Εάν η εταιρεία συστήνεται ως μονοπρόσωπη, το όνομα του μοναδικού εταίρου υποβάλλεται σε δημοσιότητα δια του Γ.Ε.ΜΗ. (άρθρο 43 παρ. 4)
- την εταιρική επωνυμία (άρθρο 44)
- την έδρα της εταιρείας, τον σκοπό της, την ιδιότητά της ως Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
- τις εισφορές των εταίρων κατά κατηγορία εισφορών και την αξία τούτων (άρθρα 77 έως και 79)
- το κεφάλαιο της εταιρείας, το συνολικό αριθμό των εταιρικών μεριδίων
- τον αρχικό αριθμό των μεριδίων κάθε εταίρου και το είδος της εισφοράς που αυτά εκπροσωπούν
- τον τρόπο διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρείας (άρθρα 55 έως και 64)
- τη διάρκεια της εταιρείας (άρθρο 46)

Το κόστος για τη σύσταση επιχείρησης ηλεκτρονικά είναι χαμηλότερο με αυτό που καταβάλλεται για τη σύσταση με τον κλασικό τρόπο, αφού δεν ζητείται παράβολο σύστασης.

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της αίτησης, το σύστημα της e-ΥΜΣ:

1. χορηγεί αριθμό ΓΕΜΗ και Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης (ΚΑΚ) της σύστασης
2. δημιουργεί ηλεκτρονικό Φάκελο και Μερίδα της εταιρείας στο ΓΕΜΗ
3. αποδίδει κωδικούς πρόσβασης για τον διαδικτυακό τόπο του ΓΕΜΗ
4. διαβιβάζει στο TAXIS τα στοιχεία μέσω της διαδικτυακής υπηρεσίας της ΑΑΔΕ προκειμένου η εταιρεία να λάβει ΑΦΜ και κλειδάριθμο
5. προβαίνει σε ανακοίνωση της σύστασης της εταιρείας

2.8 Αξιολόγηση των Νομικών Μορφών

Η επιλογή της κατάλληλης νομικής μορφής μιας επιχείρησης είναι σε μεγάλο βαθμό συνάρτηση τόσο του αντικειμένου και του μεγέθους της όσο και πολλών άλλων παραγόντων που πρέπει κατά περίπτωση να σταθμίζονται και να αξιολογούνται ανάλογα. Τα βασικότερα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που χαρακτηρίζουν την κάθε μορφή είναι τα εξής:

- Η ατομική επιχείρηση είναι η πρώτη επιλογή του επενδυτή στην περίπτωση που ο επενδυτής είναι ένα φυσικό πρόσωπο. Στην ατομική επιχείρηση η διάκριση μεταξύ επιχείρησης και επιχειρηματία είναι δυσδιάκριτη, η ευθύνη του επιχειρηματία έναντι των τρίτων βαρύνει αποκλειστικά τον ίδιο. Παράλληλα όμως υπάρχει μεγάλη ευελιξία καθώς όλες οι αποφάσεις λαμβάνονται τυπικά και ουσιαστικά από ένα και μόνο πρόσωπο το οποίο έχει και την αποκλειστική ευθύνη. Η φορολογία θεωρείται συγκριτικά ήπια, υπάρχουν βέβαια και οι περιπτώσεις των ιδιαίτερα αυξημένων κερδών, όπου στην περίπτωση αυτή οι συντελεστές είναι υψηλοί.
- Σε περίπτωση που για αντικειμενικούς λόγους απαιτείται η σύμπραξη δύο (2) ή περισσότερων ατόμων και προκειμένου για επιχειρήσεις μικρού μεγέθους και περιορισμένου επιχειρηματικού κινδύνου, η πλέον ενδεδειγμένη μορφή είναι εκείνη της Ομόρρυθμης Εταιρίας. Παρέχει σχετικά ικανοποιητική ευελιξία ακόμη και αν οι διαχειριστές είναι περισσότεροι του ενός. Ουσιώδες μειονέκτημα αποτελεί η απεριόριστη ευθύνη των εταίρων, γιατί ακόμα και αν διακόψει η εταιρεία την λειτουργία της, η ευθύνη τους δεν παύει να υφίσταται. Η ΟΕ ενδείκνυται για εταιρείες που επιθυμούν να έχουν μεγάλη πιστοληπτική ικανότητα εξαιτίας της ιδιαιτερότητας τους. Φορολογικά η ΟΕ έχει ήπια φορολογία αφού ένα ποσοστό, συνήθως το 50%, φορολογείται στο όνομα του Νομικού Προσώπου με συντελεστή 22% και το υπόλοιπο κατανέμεται μεταξύ των εταίρων ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους.
- Η Ετερόρρυθμη εταιρία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για συγκεκριμένες περιπτώσεις και λόγους και οι ουσιώδεις διαφορές της με την Ομόρρυθμη Εταιρία συνοψίζονται στα εξής :

-Περιορισμένη ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων.

-Διαφορετικούς τρόπους φορολογίας, αφού φορολογείται μόνο το Νομικό Πρόσωπο και οι ομόρρυθμοι εταίροι και καθόλου οι ετερόρρυθμοι.

Στην πράξη, η Ετερόρρυθμη Εταιρία χρησιμοποιείται όταν κάποιος ή κάποιοι εταίροι δεν επιθυμούν να αναλάβουν αυξημένες ευθύνες έναντι των υποχρεώσεων της εταιρίας, αποτελούν δηλαδή ουσιαστικά απλούς χρηματοδότες της.

- Η ΕΠΕ είναι μία ιδιάζουσα νομική μορφή που δεν χρησιμοποιείται ευρέως στην πράξη. Έχει συνδυαστικά χαρακτηριστικά και από τις δύο προσωπικές εταιρίες (Ομόρρυθμη Εταιρία και Ετερόρρυθμη Εταιρία) αλλά και από την Ανώνυμη εταιρία. Οι υποχρεώσεις των εταίρων προς τρίτους είναι περιορισμένες όχι όμως προς το Δημόσιο, Ασφαλιστικούς Οργανισμούς κλπ. Φορολογικά σε σχέση με την Ομόρρυθμη Εταιρία και την Ετερόρρυθμη Εταιρία, μάλλον μειονεκτεί, ενώ προϋποθέτει υψηλές δαπάνες λειτουργίας, λογιστικά βιβλία Γ κατηγορίας, δημοσιεύσεις κλπ.
- Στο νομικό τύπο της Ανώνυμης Εταιρίας συνήθως περιβάλλονται μεγάλου μεγέθους επιχειρήσεις αυξημένου κινδύνου και πραγματικά ουσιαστικού πολυμετοχικού χαρακτήρα. Πρόκειται για εταιρία με αυξημένα έξοδα λειτουργίας (βιβλία Γ' κατηγορίας άσχετα με τον κύκλο εργασιών, δημοσιεύσεις αποφάσεων και λογιστικών καταστάσεων κλπ) και ιδιαίτερα αυστηρούς τυπικούς κανόνες λειτουργίας. Πολλές φορές μπορεί να χαρακτηρίζεται από μία δυσκολία στην έγκριση και ταχεία λήψη αποφάσεων ιδιαίτερα όταν τα εντεταλμένα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν έχουν σοβαρές αποφασιστικές αρμοδιότητες. Ως γνωστόν, με τον νέο νόμο για τις Ανώνυμες Εταιρείες (ν. 4548/2018) είναι πλέον δυνατή και η ίδρυση Α.Ε. με ιδιωτικό έγγραφο (χωρίς συμβολαιογραφικό), γεγονός που αυξάνει τα ποσοστά ίδρυσης Α.Ε. Φορολογικά η Ανώνυμη Εταιρία είναι συνήθως λιγότερο συμφέρουσα από την Ομόρρυθμη Εταιρία και την Ετερόρρυθμη Εταιρία, ιδιαίτερα αν τα κέρδη της δεν είναι ιδιαίτερα υψηλά, υπάρχει πολυσυμμετοχή και τέλος τα μέλη δεν έχουν άλλα εισοδήματα από την ίδια ή και άλλες πηγές.
- Η ΙΚΕ είναι η δημοφιλέστερη εταιρεία των τελευταίων ετών και στην πράξη έχει αντικαταστήσει την ΕΠΕ και παράλληλα έχει αποτελέσει τον ενδιάμεσο εταιρικό τύπο μεταξύ Ο.Ε., Ε.Ε. και Ανώνυμης Εταιρείας, ως εταιρεία που συστήνεται και λειτουργεί με το μικρότερο δυνατό κόστος. Ίσως το σημαντικότερο συγκριτικό

πλεονέκτημα της ΙΚΕ σε σχέση με τους παρεμφερείς εταιρικούς τύπους είναι η μη υποχρεωτική ασφάλιση στον ΕΦΚΑ όλων των εταίρων, αλλά μόνο του διαχειριστή και του μοναδικού εταίρου (εφόσον είναι μονοπρόσωπη). Υπενθυμίζουμε ότι οι εταίροι σε εταιρείες μορφής Ο.Ε., Ε.Ε. και ΕΠΕ υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του ΕΦΚΑ (πρώην ΟΑΕΕ). Είναι αλήθεια ότι η ΙΚΕ παρουσιάζει σειρά πλεονεκτημάτων σε σύγκριση με άλλες εταιρικές μορφές. Ωστόσο, αυτό δεν σημαίνει ότι η ΙΚΕ είναι η πλέον συμφέρουσα λύση σε όλες τις περιπτώσεις.

Συνεπώς, προτού κανείς επιλέξει νομική μορφή ως θα πρέπει να εξετάσει κατά πόσον τα πλεονεκτήματα της κάθε μορφής είναι αυτά που ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες του εκάστοτε επιχειρηματία.

3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΡΟΠΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

3.1 Η Χρηματοδότηση των Επιχειρήσεων

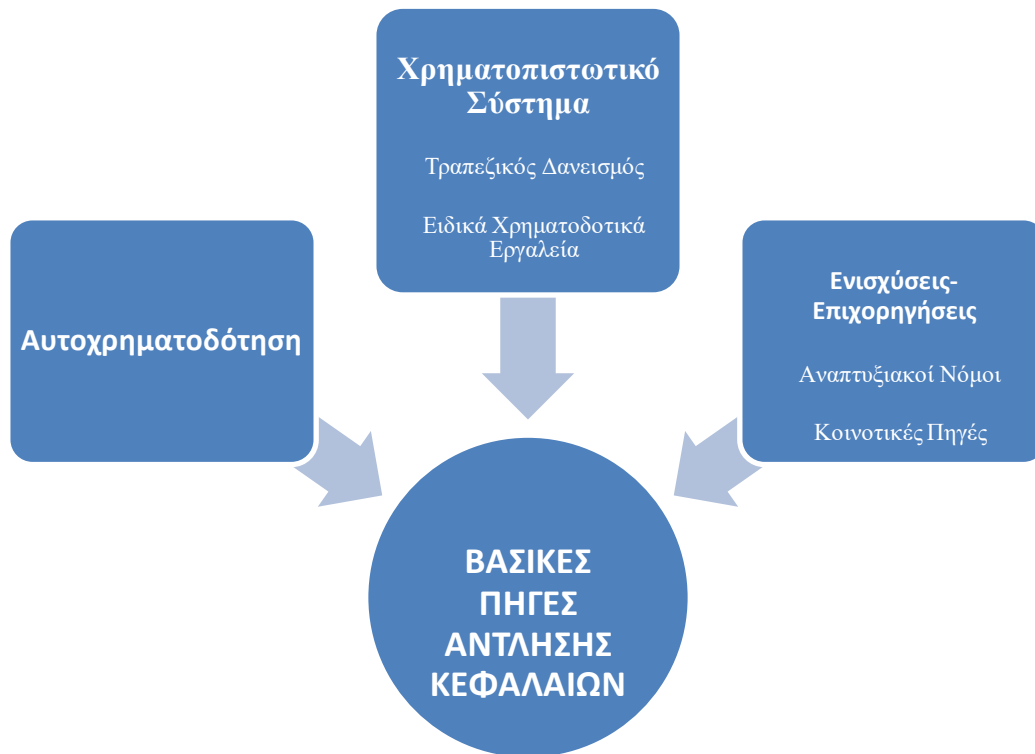
Η υλοποίηση μίας επιχειρηματικής ιδέας και η ανάπτυξη μιας επιχείρησης προϋποθέτει την ύπαρξη της κατάλληλης χρηματοδότησης. Η χρηματοδότηση της επιχείρησης αποτελεί μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους της λειτουργίας της, αν όχι τη σημαντικότερη. Οι τρόποι χρηματοδότησης που είναι πιο διαδεδομένοι, είναι η οικονομική ενίσχυση από το οικογενειακό περιβάλλον και τον τραπεζικό δανεισμό. Υπάρχουν όμως και άλλοι σύγχρονοι, εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης με κεφάλαια που προέρχονται από το Δημόσιο, την Ευρωπαϊκή ένωση, άλλους χρηματοδοτικούς φορείς εκτός των πιστωτικών ιδρυμάτων και ιδιώτες επενδυτές.

Η πρόσβαση σε κατάλληλη χρηματοδότηση, εντούτοις, αποδεικνύεται συχνά δύσκολη, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, διότι οι χρηματοπιστωτικοί παράγοντες αρνούνται να αναλάβουν τον κίνδυνο που είναι εγγενής σε αυτές.

Η Χρηματοοικονομική βιωσιμότητα των επιχειρήσεων μέσα σε ένα ανταγωνιστικό οικονομικό περιβάλλον προϋποθέτει την ορθή επιλογή των κατάλληλων χρηματοδοτικών μέσων και εργαλείων, τον προσδιορισμό του άριστου μεγέθους εξωτερικής χρηματοδότησης και την ορθή χρήση αυτού για να επιτευχθούν οι ευρύτεροι οικονομικοί στόχοι που έχουν τεθεί από τους φορείς ανάπτυξης και λειτουργίας αυτών.

Τα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία των επιχειρήσεων που είναι την στιγμή αυτή διαθέσιμα στη χώρα ποικίλουν ως προς την μορφή (ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά) και το κόστος που η χρήση τους συνεπάγεται. Σε κάθε περίπτωση η επιλογή της καταλληλότερης μορφής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων βρίσκεται σε συνάρτηση με την εκτίμηση του κινδύνου που αυτή επιφέρει και το στάδιο του κύκλου επιχειρηματικής ζωής το οποίο η επιχείρηση διανύει (Χριστιανοπούλου Ελευθερία, 2018).

Στο παρακάτω διάγραμμα παρουσιάζονται οι βασικές πηγές άντλησης κεφαλαίων

Διάγραμμα 2

3.2 Αυτοχρηματοδότηση

Η "Αυτοχρηματοδότηση " ή αλλιώς εσωτερική χρηματοδότηση περιλαμβάνει το ίδιο κεφάλαιο της επιχείρησης το οποίο αποτελεί το τμήμα εκείνο του επιχειρησιακού κεφαλαίου που ανήκει στην ιδιοκτησία του επιχειρηματία ή των επιχειρηματιών. Το ίδιο κεφάλαιο συνεισφέρεται κατά τη σύσταση ή κατά την διάρκεια της ζωής της επιχείρησης ή δημιουργείται από την οικονομική δραστηριότητα της. Υπάρχουν δύο τύποι αυτοχρηματοδότησης:

- **Συντήρησης:** Αποτελείται από τη δημιουργία πόρων που επιτρέπουν τη διατήρηση της παραγωγικής ικανότητας της εταιρείας.
- **Πλουτισμός:** Προέρχεται από κέρδη που δεν διανέμονται στους μετόχους με τη μορφή μερισμάτων. Με άλλα λόγια, είναι όταν η εταιρεία διατηρεί κέρδη για να επανεπενδύσει.

Τα βασικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της αυτοχρηματοδότησης είναι τα εξής:

Πλεονεκτήματα

- α) Μειώνονται τα οικονομικά έξοδα όπως είναι οι πληρωμές των τόκων.
- β) Βελτιώνει την οικονομική φερεγγυότητα της εταιρείας. Με υψηλότερα ίδια κεφάλαια, η οντότητα θα είναι πιο αξιόπιστη με πιθανούς πιστωτές.

Μειονεκτήματα

- Μπορεί να δημιουργήσει συγκρούσεις με τους μετόχους που αναζητούν εισόδημα με τη μορφή μερισμάτων βραχυπρόθεσμα.
- Η μη διανομή των κερδών μειώνει την ελκυστικότητα των μετοχών της εταιρείας στους δυνητικούς επενδυτές.
- Αυξάνεται το κέρδος προ φόρων και, κατ'έκταση και οι πληρωτέοι φόροι με ότι αυτό συνεπάγεται.

3.3 Τραπεζικός Δανεισμός

Ο Τραπεζικός Δανεισμός είναι ένας από τους πιο συνηθισμένους τρόπους στον οποίο καταφεύγουν οι επιχειρήσεις για να βρουν χρηματοδότηση. Η διάκριση των δανείων μπορεί να γίνει με βάση την διάρκειά τους αλλά και τον τρόπο διασφάλισης των δανείων (Χριστιανοπούλου Ελευθερία, 2018).

Ανάλογα με τη διάρκειά τους, τα δάνεια διακρίνονται σε βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

Τα **βραχυπρόθεσμα δάνεια** (μέχρι 18 μήνες) καλύπτουν πιστώσεις για την κίνηση κεφαλαίων, δάνεια με ενέχυρο, προεξοφλήσεις συναλλαγματικών, δάνεια καταναλωτικά, προσωπικά κ.λπ. Τα δάνεια αυτού του είδους αποσκοπούν στη βελτίωση της ρευστότητας της επιχείρησης και χρησιμοποιούνται για αγορές εμπορευμάτων, πληρωμές τρεχόντων εξόδων κ.λπ.

Τα **μεσοπρόθεσμα δάνεια** (από 3 έως 8 έτη) συνήθως χορηγούνται για την αγορά εξοπλισμού, μηχανημάτων, εργαλείων κ.λπ.

Τα **μακροπρόθεσμα δάνεια** (από 8 έως 25 ή και 30 έτη) περιλαμβάνουν τα δάνεια για την απόκτηση επαγγελματικής στέγης και επίσης, τα δάνεια που αναφέρονται σε επενδυτικές δραστηριότητες.

Τα δάνεια, με κριτήριο τον τρόπο διασφάλισης της τράπεζας, διακρίνονται σε:

- Δάνεια με προσωπική ασφάλεια: αφορά στα δάνεια που χαρακτηρίζονται ως «καταναλωτικά» και εγγυείται στην προσωπική φερεγγυότητα του δανειολήπτη.
- Δάνεια με εγγύηση προσώπων: αφορά σε δάνεια μεγάλων συνήθως ποσών που η φερεγγυότητα του πελάτη είναι ανεπαρκή. Όταν το ποσό είναι μεγάλο και τα στοιχεία φερεγγυότητας του πελάτη ανεπαρκή, η τράπεζα ζητά να προσυπογράψει τα δανειστικά έγγραφα και ένα άλλο ή άλλα φερέγγυα και γνωστά σε αυτή πρόσωπα που θα ευθύνονται σε περίπτωση μη πληρωμής του δανείου.
- Δάνειο με ενέχυρο εμπορεύματα ή χρεόγραφα: Όταν στο δανειζόμενο χορηγείται δάνειο για την παραγωγή προϊόντων ή την αγορά εμπορευμάτων για μεταπώληση, τότε από τις τράπεζες χορηγούνται δάνεια με ενέχυρο χρεογράφων ή εμπορευμάτων.
- Δάνειο με Εμπράγματη Ασφάλεια: Για δάνεια μεγάλου ποσού μεγάλης διάρκειας όπου ο κίνδυνος για την Τράπεζα αυξάνεται συνάπτεται δάνειο με εμπράγματη ασφάλεια.
- Δάνεια με Ανοικτό Λογαριασμό: Στο δάνειο που χορηγείται ορίζετε ένα ανώτατο όριο πίστωσης και ο πελάτης μπορεί να κάνει ανάληψη ολόκληρου του ποσού εφάπαξ ή τμηματικά και αναλαμβάνει την υποχρέωση να αποδώσει το ποσό του δανείου, όποια στιγμή επιθυμεί είτε συνολικά είτε τμηματικά.

3.4 Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

Η Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing) είναι ένας χρηματοδοτικός μηχανισμός που δίνει την ευκαιρία στον επιχειρηματία να δημιουργήσει ή να επεκτείνει τον παραγωγικό του εξοπλισμό χωρίς να διαθέσει από τα κεφάλαια του. Στην Ελλάδα καθιερώθηκε με το ν.1665/1986. Η εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης διαθέτει τα απαιτούμενα κεφάλαια με τα οποία αγοράζει τον εξοπλισμό σύμφωνα με τις οδηγίες της επιχείρησης. Στην συνέχεια εκμισθώνει τον συγκεκριμένο εξοπλισμό στην επιχείρηση για χρονικό διάστημα και για μίσθωμα προκαθορισμένα. Η επιχείρηση εφόσον τελειώσει η διάρκεια της σύμβασης μπορεί να αγοράσει τον εξοπλισμό έναντι ενός μικρού ποσού που δεν μπορεί να ξεπερνά το 5% της αξίας του εξοπλισμού. Σε διαφορετική περίπτωση επιστρέφει τον εξοπλισμό στην εταιρεία Χρηματοδοτικής Μίσθωσης (Μάζης Π., 2010).

Σύμβαση χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι αυτή που συνάπτεται μεταξύ μιας ΑΕ ειδικού σκοπού ή ενός πιστωτικού ιδρύματος που αποκαλείται εκμισθωτής (the lessor) και μιας επιχείρησης που καλείται μισθωτής (the lessee). Ο εκμισθωτής παραχωρεί για ορισμένο χρονικό διάστημα και έναντι μισθώματος στον μισθωτή τη χρήση κεφαλαιουχικών αγαθών, κινητών ή ακινήτων, (π.χ επαγγελματικός εξοπλισμός), παρέχοντάς του μετά την πάροδο ορισμένου χρόνου, το δικαίωμα είτε να τον αγοράσει είτε να ανανεώσει τη μίσθωση για ορισμένο χρόνο αυτό ονομάζεται δικαίωμα προαίρεσης ή option. Το Leasing δεν να υποκαταστήσει τους παραδοσιακούς τρόπους.

Η χρηματοδοτική μίσθωση ως μορφή χρηματοδότησης παρουσιάζει πολλά πλεονεκτήματα τα σημαντικότερα είναι τα εξής (Μάζης Π., 2010):

- Με το Leasing, ο μισθωτής δεν χρειάζεται να καταβάλλει αμέσως τα ποσά που απαιτούνται για την αγορά του αναγκαίου εξοπλισμού και με τον τρόπο αυτό διατηρεί τη ρευστότητά του.
- Ο μισθωτής μπορεί να αξιοποιήσει το leasing, ως εναλλακτικό τρόπο χρηματοδότησης, ιδίως όταν έχει ήδη επιβαρυνθεί με μεγάλο δανεισμό και η πιστοληπτική του ικανότητα είναι μειωμένη.
- Δεν χρειάζεται να παράσχει μεγάλες εγγυήσεις όπως συμβαίνει με τον τραπεζικό δανεισμό διότι οι διαδικασίες του Leasing είναι απλούστερες και ταχύτερες.
- Μετά τη λήξη του χρόνου της μίσθωσης, ο μισθωτής μπορεί να αποκτήσει την κυριότητα του αντικειμένου, έναντι προσυμφωνημένου συμβολικού τιμήματος.
- Το σύνολο των δόσεων αναγνωρίζεται ως λειτουργική δαπάνη και απαλλάσσεται από το φόρο.
- Στην χρηματοδοτική μίσθωση, καλύπτεται το σύνολο της αξίας του αντικειμένου, του οποίου θα κάνει χρήση η επιχείρηση, ενώ στην περίπτωση π.χ. του δανεισμού από τράπεζα, καλύπτεται ένα μόνο μέρος της σκοπούμενης επένδυσης.

Στα μειονεκτήματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις περιλαμβάνονται:

- ✚ Ο μισθωτής καθώς δεν είναι ο ιδιοκτήτης του παγίου χάνει την υπολειμματική του αξία στο τέλος της περιόδου μίσθωσης.
- ✚ Λόγω ύπαρξης υψηλών επιτοκίων στα δάνεια υπάρχει πιθανότητα τα μισθώματα να διαμορφωθούν σε υψηλά επίπεδα.

Οι πολυεθνικές εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης μπορούν να καθυστερήσουν την περαιτέρω ανάπτυξη της εγχώριας βιομηχανικής παραγωγής διευκολύνοντας τις εισαγωγές εξοπλισμού κλπ.

Το Leasing είναι μια μορφή μεσοπρόθεσμης χρηματοδότησης κατάλληλη για μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αναζητούν χωρίς να διαθέσουν ίδια κεφάλαια και χωρίς να δανειστούν, την ανανέωση, τον εκσυγχρονισμό ή την επέκταση των παραγωγικών εγκαταστάσεων τους. Όπου όλοι οι κίνδυνοι, τα έξοδα λειτουργίας, ασφάλισης, φθοράς, συντήρησης κ.λπ. βαρύνουν τον μισθωτή.

3.5 Πρακτόρευση Απαιτήσεων (Factoring)

Το Factoring (πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων) είναι μία τεχνική συναλλαγών, κατά την οποία ο προμηθευτής ή εκχωρητής μεταβιβάζει ορισμένα δικαιώματά του στον πράκτορα (Factor) επί αμοιβή και ο πράκτορας αναλαμβάνει να εξοφλήσει στον προμηθευτή τα δικαιώματά του κατά την κανονική λήξη ή να τα προεξοφλήσει, οπότε διενεργεί μια πιστωτική πράξη.¹¹ Αποτελεί δέσμη χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, οι οποίες καλύπτουν ανάγκες επιχειρήσεων που πωλούν προϊόντα ή παρέχουν υπηρεσίες με βραχυπρόθεσμη πίστωση σε πελάτες με επαναληπτική κατά κανόνα αγοραστική συμπεριφορά (Σπυριδάκης, Ι., 2007). Η διεκπεραίωση των πολύπλοκων και συχνά υψηλού κινδύνου καθηκόντων που αναλαμβάνουν είναι ευνόητο πως πρέπει να στηρίζεται σε οικονομικά ισχυρούς φορείς με πολυεθνική δικτύωση.

Η τεχνική αυτή δυσκολεύει κατά το πλείστον τις μικρές και νέες επιχειρήσεις, που δεν έχουν την κατάλληλη υποδομή για διεθνείς συναλλαγές. Τα πλεονεκτήματα του Factoring για τις επιχειρήσεις πηγάζουν από ένα πλήθος καλυπτόμενων υπηρεσιών που αποτυπώνονται στη σύμβαση μεταξύ προμηθευτή και πράκτορα και είναι η ενημέρωση για τη φερεγγυότητα επιχειρήσεων, η κάλυψη του κινδύνου των πωλήσεων με πίστωση, η διαχειριστική εξυπηρέτηση των εισπρακτέων απαιτήσεων κ.α.

Κατά το άρθρο 1 του Ν.1905/90, η σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων καταρτίζεται εγγράφως μεταξύ ενός προμηθευτής και του πράκτορα

¹¹ Η τεχνική συστηματοποιήθηκε κυρίως μετά το 1960, στα πλαίσια των προσπαθειών των Κυβερνήσεων για ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου με την παροχή κινήτρων διασφάλισης έναντι των αλλοδαπών πελατών.

επιχειρηματικών απαιτήσεων. Ο δεύτερος αναλαμβάνει να παρέχει στον προμηθευτή, για ένα συμφωνημένο διάστημα, έναντι αμοιβής, για υπηρεσίες παρακολούθησης και είσπραξη μιας ή ενός μέρους ή του συνόλου των απαιτήσεων του προμηθευτή, ιδίως από συμβάσεις πωλήσεως αγαθών, παροχής υπηρεσιών σε τρίτους ή εκτέλεση έργων. Το (Factoring) ή αλλιώς πρακτορεία περιλαμβάνει μία ή και περισσότερες από τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Εκχωρεί τις απαιτήσεις στον πράκτορα με δικαίωμα αναγωγής ή όχι
- Εξουσιοδοτεί τις εισπράξεις των απαιτήσεων
- Καλύπτει ολικώς ή μερικώς τον πιστωτικό κίνδυνο του προμηθευτή
- Χρηματοδοτεί τον προμηθευτή με προεξόφληση των απαιτήσεων
- Παρακολουθεί και διαχειρίζεται τις απαιτήσεις λογιστικά ή νομικά

Πριν ακόμη δημιουργηθούν οι απαιτήσεις και καλυφθούν οι απαιτήσεις εσωτερικού και εξωτερικού μπορεί να συναφθεί η σύμβαση. Η ύπαρξη της συγκεκριμένης σύμβασης και οι απαιτήσεις οι οποίες αναφέρονται σε αυτήν, αναγγέλλονται εγγράφως στον οφειλέτη. Η εν λόγω σύμβαση είναι δε η ισχυρότερη των ενδεχομένων συμφωνιών μεταξύ προμηθευτή και οφειλέτη για το ανεκχώρητο των μεταξύ τους απαιτήσεων. Για την ίδια απαίτηση για λόγους ευνόητους δεν επιτρέπεται η σύναψη συμβάσεων με περισσότερους από έναν πράκτορες. Μόνο οι τράπεζες και ειδικευμένες ανώνυμες εταιρείες με ειδικής αδείας της Τραπέζης Ελλάδος μπορούν να ασκούν το ρόλο του πράκτορα.

3.6 Κεφάλαιο Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital)¹²

Μια εναλλακτική μορφή εξωτερικής χρηματοδότησης είναι μέσω των Κεφαλαίων Επιχειρηματικών Συμμετοχών που είναι ευρύτερα γνωστά με την διεθνή τους ονομασία, δηλαδή Venture Capital. Το Venture Capital απευθύνεται σε νέες, φιλόδοξες, δυναμικές και καινοτόμες επιχειρήσεις με ισχυρές δυνατότητες ανάπτυξης. Στις συγκεκριμένες επιχειρήσεις μέσω των Venture Capital παρέχετε χρηματοδότηση και τεχνογνωσία. Γίνεται, επομένως, περισσότερο εφικτός ο στόχος της επέκτασης, της εισόδου τους σε νέες αγορές και, εν τέλει, της ανάπτυξής τους.

¹² Ο όρος «Venture Capital» έχει αποδοθεί στα ελληνικά ως «κεφάλαιο επιχειρηματικών συμμετοχών». Η λέξη «Venture» προέρχεται μάλλον από τη γαλλική λέξη «aventure», η οποία σημαίνει απρόβλεπτες δραστηριότητες που ενέχουν κινδύνους. Επομένως, «venture» είναι η ανάληψη κινδύνου.

Στον χώρο των επιχειρηματικών κεφαλαίων, ο επενδυτής επιλέγει να επενδύει σε εταιρίες υψηλού ρίσκου που χαρακτηρίζονται από ταχεία ανάπτυξη. Η επένδυση διαρκεί 5 με 7 χρόνια, με το πέρασμα των οποίων ο επενδυτής προσμένει στην επιστροφή της επένδυσής του μαζί με κάποιο κέρδος, είτε μέσω πώλησης της εταιρίας είτε μέσω δημόσιας προσφοράς στο χρηματιστήριο. Υπάρχουν τρεις μορφές επενδύσεων επιχειρηματικών συμμετοχών οι επενδύσεις σε εταιρίες α) στο αρχικό τους στάδιο, β) στο στάδιο της ανάπτυξης και γ) στο στάδιο της απόκτησης. Ο επενδυτής επιδιώκει ένα ποσοστό της εταιρίας, ανάλογα με το μέγεθος της επένδυσης μεταξύ άλλων παραγόντων και μια θέση στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρίας, πρωταρχικός του στόχος είναι το κέρδος. Οι επιχειρήσεις που χρηματοδοτούνται συνήθως δεν έχουν την δυνατότητα να αντλήσουν κεφάλαια από άλλες πηγές και είναι δυναμικές, με καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες και επιχειρηματικά σχέδια που υπόσχονται υψηλές αποδόσεις, ικανές να ανταμείψουν τις εταιρείες Venture Capital για το ρίσκο που αναλαμβάνουν.

Συνήθως οι venture capitals αναζητούν εταιρείες γρήγορα εξελισσόμενες με ευοίωνες προοπτικές, που αναπτύσσουν μια ιδέα που ενέχει μεγάλο κίνδυνο, και συνεπώς δεν μπορεί να χρηματοδοτηθεί από κάποια παραδοσιακή πηγή χρηματοδότησης, όπως για παράδειγμα τα τραπεζικά δάνεια. Συνήθως, χωρίς όμως αυτό να κρίνεται πάντα απαραίτητο, οι εταιρείες που επιλέγονται ασχολούνται με την τεχνολογία και διάφορους παρεμφερή κλάδους της. Σε περίπτωση αποτυχίας της επιχείρησης, η εταιρεία Venture Capital δεν διεκδικεί επιστροφή των χρημάτων που επένδυσε στην επιχείρηση, εφόσον φυσικά τηρήθηκαν οι όροι της συμφωνίας μεταξύ των δύο πλευρών.

Οι εταιρίες Venture Capital ρευστοποιήσουν τη συμμετοχή τους στη κεφαλαιοδοτούμενη εταιρεία με τους εξής τρόπους:

- Με την πώληση των μετοχών στον βασικό μέτοχο της εταιρείας
- Με την Χρηματιστηριακή πώληση.
- Με την εξαγορά της συμμετοχής του από άλλη πηγή χρηματοδότησης.
- Με την πώληση των μετοχών του Venture Capital σε τρίτη εταιρεία.

Οι εταιρίες Venture Capital χρηματοδοτούν ένα πολύ μικρό ποσοστό από τις προτάσεις που λαμβάνουν. Καθοριστικό για την επιλογή μιας επένδυσης είναι το "Επιχειρηματικό Σχέδιο" το οποίο πρέπει να καταρτιστεί από τον επίδοξο επιχειρηματία και να υποβληθεί σε αυτές.

3.7 Αναπτυξιακός Νόμος (Ν.4887/2022)

Στον Νέο Αναπτυξιακό Νόμο 2022 ορίζονται 13 καθεστώτα για την ανάπτυξη, σχεδίαση και υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων με στόχο την ενίσχυση συγκεκριμένων κλάδων της οικονομίας. Για πρώτη φορά, ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος θεσπίζει καθεστώτα ενίσχυσης τα οποία έχουν θεματικό προσανατολισμό, σε αντίθεση με τον προηγούμενο που είχε οριζόντιο προσανατολισμό.

Τα 13 καθεστώτα ενίσχυσης του νέου αναπτυξιακού νόμου είναι τα ακόλουθα:

1. Ψηφιακός και Τεχνολογικός Μετασχηματισμός Επιχειρήσεων
2. Πράσινη Μετάβαση – Περιβαλλοντική Αναβάθμιση Επιχειρήσεων
3. Νέο Επιχειρείν
4. Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση
5. Έρευνα και Εφαρμοσμένη Καινοτομία
6. Αγροδιατροφή–πρωτογενής παραγωγή και μεταποίηση γεωργικών προϊόντων – Αλιεία και Υδατοκαλλιέργεια
7. Μεταποίηση – Εφοδιαστική Αλυσίδα
8. Επιχειρηματική Εξωστρέφεια
9. Ενίσχυση Τουριστικών Επενδύσεων
10. Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού
11. Μεγάλες Επενδύσεις
12. Ευρωπαϊκές Αλυσίδες Αξίας
13. Επιχειρηματικότητα 360°

Ο νέος "Αναπτυξιακός νόμος - Ελλάδα Ισχυρή Ανάπτυξη" αποτελεί ένα από τα βασικά εργαλεία για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στη χώρα μας. Βασική φιλοσοφία του αναπτυξιακού νόμου είναι η κάλυψη από το κράτος μέρους του επενδυτικού κόστους συγκεκριμένων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

Στόχος του υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων με την έγκριση του νέου Αναπτυξιακού Νόμου είναι η ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας μας μέσα από την παροχή κινήτρων σε συγκεκριμένες δραστηριότητες και κλάδους.

Για την επίτευξη του στόχου αυτού, ο νέος Αναπτυξιακός Νόμος 2022 προβλέπει την επιτάχυνση και απλοποίηση των διαδικασιών αξιολόγησης, έγκρισης και ελέγχου των

υποβληθέντων επενδυτικών σχεδίων, καθώς και την παροχή υψηλότερων ποσοστών ενίσχυσης.

Οι επιλέξιμες δαπάνες του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου είναι οι εξής:

- Κατασκευή, επέκταση, εκσυγχρονισμός κτιριακών εγκαταστάσεων, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων των κτιρίων, κατασκευές για διασφάλιση προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία, διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου.
- Αγορά του συνόλου των υφιστάμενων παγίων στοιχείων (κτίρια, μηχανήματα, λοιπός εξοπλισμός) ή και μέρους που συνδέονται άμεσα με μία παραγωγική μονάδα.
- Αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού συμπεριλαμβανομένων και των τεχνικών εγκαταστάσεων και των μεταφορικών μέσων που κινούνται εντός του χώρου της μονάδας.
- Μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing) καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.
- Εκσυγχρονισμό ειδικών εγκαταστάσεων (πλην κτιριακών) και μηχανολογικών εγκαταστάσεων.
- Μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων.
- Συστήματα διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεων, προμήθειας και εγκατάστασης λογισμικού και συστημάτων οργάνωσης της επιχείρησης.
- Το μισθολογικό κόστος των νέων θέσεων εργασίας στο πλαίσιο υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου, για 2 (δύο) έτη από τη δημιουργία κάθε θέσης.

Σύμφωνα με τον νέο Χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων 2022-2022 τα ποσοστά ενίσχυσης που θα λαμβάνει το εκάστοτε επενδυτικό σχέδιο για την περιφέρεια Ηπείρου είναι: Μεγάλη 50%, Μεσαία 60% και Μικρή 70%.

Τα παρεχόμενα κίνητρα που μπορούν να λάβουν τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια μέσα από το νέο Αναπτυξιακό Νόμο 2022 εξαρτώνται από:

- την περιφέρεια στην οποία θα υλοποιηθεί το επενδυτικό σχέδιο
- το μέγεθος της επιχείρησης

- το καθεστώς ενίσχυσης στο οποίο ανήκει το επενδυτικό σχέδιο
- τις επιλέξιμες δαπάνες

Το ελάχιστο ύψος επιλέξιμου κόστους ενός επενδυτικού σχεδίου για την υπαγωγή του στα καθεστώτα ενίσχυσης του νέου Αναπτυξιακού Νόμου 2022 καθορίζεται ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης που υποβάλλει το επενδυτικό σχέδιο.

Ως επιλέξιμο κόστος ενός επενδυτικού σχεδίου ορίζεται το συνολικό ποσό που προκύπτει από το άθροισμα όλων των επιλέξιμων δαπανών που περιλαμβάνει το επενδυτικό σχέδιο. Συγκεκριμένα:

- Για τις μεγάλες επιχειρήσεις το ελάχιστο ποσό επένδυσης ορίζεται στο 1.000.000.000 ευρώ.
- Για τις μεσαίες επιχειρήσεις το ελάχιστο ποσό επένδυσης ορίζεται στα 500.000 ευρώ.
- Για τις μικρές επιχειρήσεις το ελάχιστο ποσό επένδυσης στα 250.000 ευρώ.
- Για τις πολύ μικρές επιχειρήσεις το ελάχιστο ποσό επένδυσης ορίζεται στα 100.000 ευρώ.
- Για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.), Αγροτικούς και Αστικούς Συνεταιρισμούς, Ομάδες Παραγωγών, Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις το ελάχιστο ποσό επένδυσης είναι 50.000 ευρώ.

Το 25% του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου δεν πρέπει να περιλαμβάνει κρατική ενίσχυση, δημόσια στήριξη ή παροχή. Κάθε φορέας οφείλει να καλύπτει το 25% του κόστους του επενδυτικού σχεδίου είτε με ίδια κεφάλαια, είτε με εξωτερική χρηματοδότηση.

Πλεονεκτήματα του Νέου Αναπτυξιακού Νόμου:

- υψηλότερα ποσοστά επιδοτήσεων που φτάνουν μέχρι και 75%
- ταχύτερες διαδικασίες έγκρισης των επενδυτικών σχεδίων
- ενίσχυση επενδυτικών σχεδίων που ξεκινούν από 100.000€ μέχρι 10.000.000€

3.8 Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» ΕΣΠΑ 2021-2027

Το πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα» του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027 συνδέει την έρευνα και την καινοτομία με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των εθνικών και περιφερειακών πλεονεκτημάτων. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα στόχος του είναι η αύξηση του μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων και η ενίσχυση του εξωστρεφούς προσανατολισμού τους, ώστε να αποτελέσουν βασικό μοχλό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Το νέο «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027» («ΕΣΠΑ 2021-2027») αποτυπώνει σε μεγάλο βαθμό τις νέες προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τις νέες αναπτυξιακές προτεραιότητες της Ελλάδας για τα επόμενα χρόνια.

Πρόκειται να διατεθούν για την χώρα μας πόροι συνολικού ύψους 26,2 δισ. ευρώ για τα επόμενα 7 έτη, από τα οποία τα 20,9 δισ. ευρώ αφορούν στην Ενωσιακή Στήριξη και ποσό 5,3 δισ. ευρώ αφορά στην Εθνική Συνεισφορά¹³.

Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» αποτυπώνει και θέτει προτεραιότητες για την ενίσχυση του παραγωγικού δυναμικού της οικονομίας, των υποδομών, των ανθρώπινων δεξιοτήτων και την ενδυνάμωση της κοινωνικής προστασίας.

Τα έργα/δράσεις που πρόκειται να χρηματοδοτηθούν από το νέο ΕΣΠΑ λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της χώρας τα επόμενα χρόνια και απαντούν στις διαρθρωτικές υστερήσεις της ελληνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται μεγάλα έργα που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020.

Προβάλλονται, ως συνολική πολιτική, οι προτεραιότητες και δράσεις που θα υλοποιηθούν και οι οποίες ως σκοπό τους έχουν τη γόνιμη μετάβαση σε μια:

- «πιο έξυπνη» Ελλάδα - 20% των πόρων
- «πιο πράσινη» Ελλάδα - 27% των πόρων
- «πιο διασυνδεδεμένη» Ελλάδα - 8% των πόρων
- «πιο κοινωνική» Ελλάδα - 30% των πόρων
- Ελλάδα πιο κοντά στους πολίτες της- 6% των πόρων
- για τη Δίκαιη Μετάβαση των περιοχών μετά την απολιγνιτοποίηση - 7% των πόρων

¹³ <https://www.espa.gr/el/pages/espa2021-2027.aspx> (Στοιχεία από την επίσημη ιστοσελίδα ΕΣΠΑ)

Το νέο «ΕΣΠΑ 2021-2027» έχει ισχυρό αναπτυξιακό αποτύπωμα μέσα από δράσεις και έργα υψηλής προστιθέμενης αξίας και με πολλαπλασιαστικά οφέλη τόσο για την κοινωνία, όσο και για την οικονομία -μετά την πανδημική κρίση- συμβάλλοντας τα μέγιστα στην εκκίνηση ενός νέου κύκλου ευημερίας για όλους.

Το ΕΣΠΑ 2021-2027 αποτελείται από 22 Προγράμματα, από τα οποία 9 είναι Τομεακά και 13 Περιφερειακά¹⁴:

- Τα **Τομεακά Προγράμματα** αφορούν έναν ή περισσότερους τομείς και έχουν ως γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής όλη τη χώρα
- Τα **Περιφερειακά Προγράμματα**, ένα για κάθε μία από τις ελληνικές Περιφέρειες, περιλαμβάνουν δράσεις περιφερειακής εμβέλειας.

Δέσμη Δράσεων «Πράσινη Μετάβαση ΜμΕ»

Η Δέσμη Δράσεων «Πράσινη Μετάβαση ΜμΕ» ενθαρρύνει επενδυτικά σχέδια που στοχεύουν στην αξιοποίηση και ανάπτυξη συγχρόνων τεχνολογιών, στην αναβάθμιση των παραγόμενων προϊόντων ή/ και παρεχόμενων υπηρεσιών και εν γένει δραστηριοτήτων τους, πριμοδοτώντας ενέργειες οι οποίες αξιοποιούν σύγχρονες τεχνολογίες, υποδομές και βέλτιστες πρακτικές σε θέματα ενεργειακής αναβάθμισης και κυκλικής οικονομίας.

Δράση «Ερευνώ – Καινοτομώ 2021-2027»

Η Δράση «Ερευνώ – Καινοτομώ 2021-2027» αποσκοπεί στην σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων προς διεθνείς αγορές, με σκοπό τη μετάβαση στην ποιοτική καινοτομία επιχειρηματικότητα και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας.

Δέσμη Δράσεων Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜμΕ

Η Δέσμη Δράσεων «Ψηφιακός Μετασχηματισμός ΜμΕ» στοχεύει στην αντιμετώπιση της υστέρησης των ελληνικών επιχειρήσεων στην υιοθέτηση και ενσωμάτωση των σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών στην παραγωγική τους δραστηριότητα.

¹⁴ 8 Τομεακά Προγράμματα: 17,6 δις Ευρώ, 13 Περιφερειακά Προγράμματα: 8,1 δις Ευρώ + Πρόγραμμα Αλιείας, Υδατ/γείας και Θάλασσας: 0,5 δις Ευρώ. Σύνολο: 26,2 δις Ευρώ

Ως κύριες επιλογές στους τομείς της επιχειρηματικότητας, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της διασύνδεσης των επιχειρήσεων αναφέρονται ενδεικτικά:

- Ενίσχυση της καινοτόμου επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικής καινοτομίας με την παροχή κινήτρων για αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και νέων ιδεών από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις
- Στρατηγική επένδυση στο τουριστικό οικοσύστημα με βάση την εθνική και τις συμπληρωματικές περιφερειακές στρατηγικές για τον τουρισμό
- Ενίσχυση παραγωγικών επενδύσεων με έμφαση στον ψηφιακό μετασχηματισμό (Industry 4.0) και σε φιλικές προς το περιβάλλον διαδικασίες και προϊόντα
- Ενίσχυση της συνδεσιμότητας με ευρυζωνική πρόσβαση υψηλών ταχυτήτων
- Ψηφιακός μετασχηματισμός δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και επέκταση ψηφιακών υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις μέσω εργαλείων της ΕΕ και την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών σε όλα τα στάδια υλοποίησης
- Προσαρμογή δεξιοτήτων ανθρώπινου δυναμικού στο πλαίσιο της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης Στήριξη της επιχειρηματικής καινοτομίας, της βιομηχανικής μετάβασης, ψηφιακού μετασχηματισμού και της κυκλικής οικονομίας
- Δημιουργία υποδομών και μηχανισμών στήριξης της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας (π.χ. Innovation Agency)
- Αύξηση του μέσου μεγέθους των ελληνικών επιχειρήσεων, προώθηση συνεργασιών (clusters)

3.9 Αξιολόγηση της Χρηματοδότησης

Οι πηγές χρηματοδότησης για την άντληση κεφαλαίων από τις επιχειρήσεις όπως παρατηρούμε και από την αναφορά τους στις παραπάνω παραγράφους την τελευταία δεκαετία παραμένουν οι ίδιες χωρίς ιδιαίτερες αλλαγές.

Στην ελληνική οικονομία ο τραπεζικός δανεισμός εξακολουθεί να παραμένει ως είναι η κύρια πηγή εξωτερικής χρηματοδότησης των εγχώριων επιχειρήσεων, ενώ η άντληση κεφαλαίων από τις κεφαλαιαγορές και από μετοχικά σχήματα τύπου venture capital είναι συγκριτικά περιορισμένη.

Γεγονός που φέρνει σε δεινή θέση τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις στην Ελλάδα¹⁵ καθώς παρόλο που η ρευστότητα των ελληνικών τραπεζών έχει βελτιωθεί σημαντικά οι συνθήκες δανεισμού των ελληνικών ΜμΕ είναι από τις χειρότερες στην Ευρωζώνη. Σύμφωνα με έρευνα της ΕΚΤ στην Ελλάδα καταγράφεται το υψηλότερο ποσοστό απόρριψης των αιτημάτων δανειοδότησης ποσοστό που φθάνει το 22% όταν ο μέσος όρος στην Ε.Ε είναι μόλις 8%.

Από την άλλη πλευρά τα στοιχεία της Τραπεζικής της Ελλάδος δείχνουν ότι οι ελληνικές τράπεζες έχουν λάβει από την ΕΚΤ επιδοτούμενη ρευστότητα περίπου 44,5 δισ. Ευρώ.

Όπως προκύπτει από την ίδια έρευνα της ΕΚΤ, στην Ε.Ε κατά μέσο όρο το 12% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι χρειαζόταν περισσότερα δάνεια. Στην Ελλάδα το ποσοστό των επιχειρήσεων που θα ήθελε περισσότερα δάνεια φθάνει 38% που είναι μακράν το υψηλότερο στην ΕΕ.

Το πρόβλημα της πρόσβασης ειδικά των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων στον τραπεζικό δανεισμό, είναι για την Ελλάδα διαχρονικό, πλέον οι μικρομεσαίοι και οι ελεύθεροι επαγγελματίες, θεωρούν δεδομένο ότι δεν μπορούν να λάβουν ρευστότητα από τα πιστωτικά ιδρύματα.

¹⁵ Σύμφωνα με έρευνα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Αξιοσημείωτο είναι ότι τόσο το ΕΣΠΑ όσο και ο Αναπτυξιακός Νόμος προωθούν προγράμματα ενθάρρυνσης της υιοθέτησης και ενσωμάτωσης των σύγχρονων ψηφιακών τεχνολογιών, του ψηφιακού μετασχηματισμού και της διασύνδεσης των Ελληνικών επιχειρήσεων όπου υστερούν συγκριτικά με αυτές της Ε.Ε.

Παράλληλα στοχεύουν μέσω της πριμοδότησης των ενεργειών να αξιοποιηθούν σύγχρονες τεχνολογίες, υποδομές και βέλτιστες πρακτικές σε θέματα ενεργειακής αναβάθμισης και κυκλικής οικονομίας.

Τέλος ενισχύουν την επιχειρηματική καινοτομία με την παροχή κινήτρων για αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων και νέων ιδεών από υφιστάμενες και νεοφυείς επιχειρήσεις.

Παρατηρούμε τον νέο προσανατολισμό των προγραμμάτων που δεν είναι πλέον στραμμένος στον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση μόνο του μηχανολογικού εξοπλισμού και των υποδομών των επιχειρήσεων που ήταν τα προηγούμενα χρόνια.

4^Ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ

4.1 Γενικά Στοιχεία Περιφέρειας Ηπείρου

Η Περιφέρεια Ηπείρου περιλαμβάνει τους Νομούς Άρτας, Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων και Πρεβέζης και ο πληθυσμός της ανέρχεται σε **319.991**¹⁶ κατοίκους και αντιστοιχεί περίπου στο 3,05% του πληθυσμού της χώρας και έχει έκταση **9.203 τ.χλμ** δηλαδή καταλαμβάνει το 6,97% της συνολικής έκτασης της χώρας. Οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε κάθε νομό είναι **9.773** για το Ν.Ιωαννίνων, **4.753** για το Ν.Πρέβεζας, **4.699** για το Ν.Άρτας και για το **3.837** Ν.Θεσπρωτίας¹⁷. Οι νομικές μορφές των επιχειρήσεων αυτών παρουσιάζονται στους παρακάτω πίνακες:

ΝΟΜΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ		
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	2010 ¹⁸	2022 ¹⁹
ΑΤΟΜΙΚΕΣ	8.530	6.041
ΟΕ	1.652	1.324
ΕΕ	228	622
ΕΠΕ	118	164
ΑΝΩΝΥΜΕΣ	370	602
ΙΚΕ	0	693
ΛΟΙΠΑ ²⁰	311	327
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	11.209	9.773

Πίνακας 4.1

Πηγή: Επιμελητήριο Ιωαννίνων

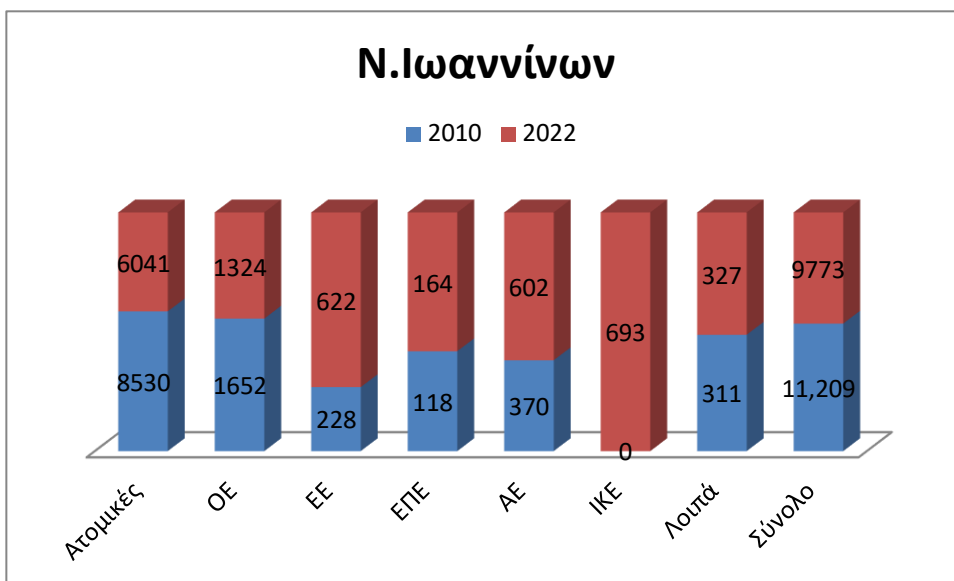
¹⁶ Σύμφωνα με την απογραφή του 2021 από την ΕΛ.ΣΤΑΤ

¹⁷ Σύμφωνα με στοιχεία (Ιούνιος 2022) των Επιμελητηρίων του κάθε Νομού αντίστοιχα.

³ Σύμφωνα με στοιχεία (Μάρτιος 2010) του Επιμελητηρίου Ιωαννίνων, που είχαν αναζητηθεί στα πλαίσια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας της Κυριακής Τσαουσίδου.

¹⁹ Σύμφωνα με στοιχεία (Ιούνιος 2022) του Επιμελητηρίου Ιωαννίνων.

²⁰ Στις λοιπές επιχειρήσεις περιλαμβάνονται οι Τραπεζικοί οργανισμοί, οι συνεταιρισμοί, οι κοινοπραξίες και τα ΝΠΙΔ.

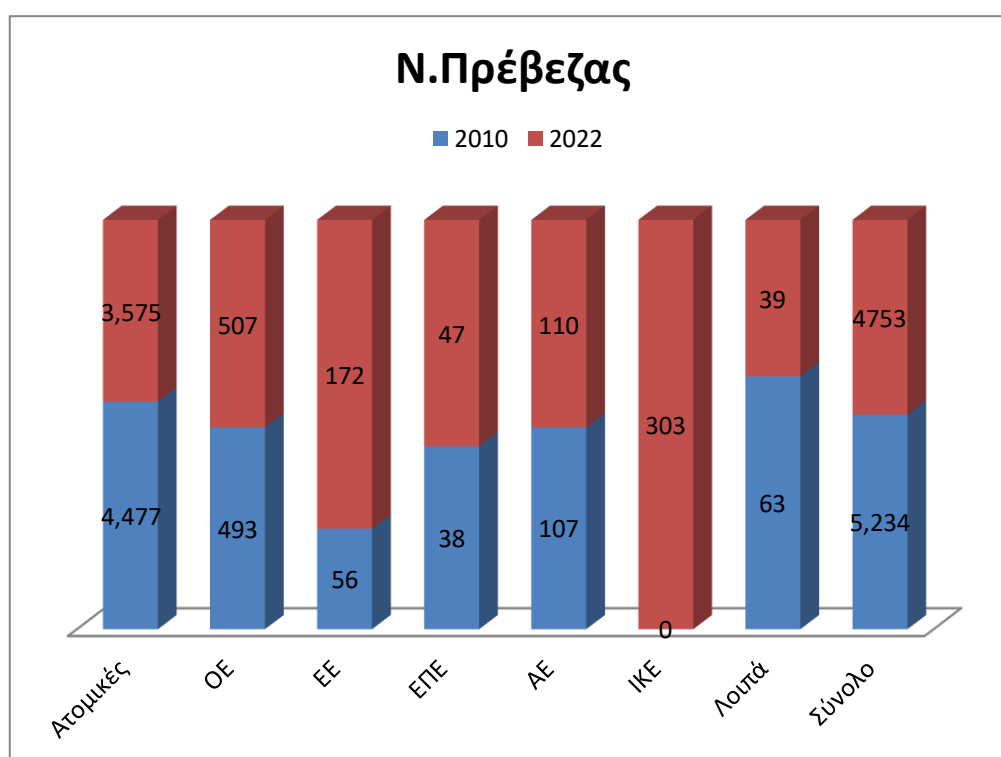
Διάγραμμα 3

Σύμφωνα με τα στοιχεία όπως αυτά παρουσιάζονται στον πίνακα 4.1 και στο Διάγραμμα 3 παρατηρούμε ότι στον Ν.Ιωαννίνων ο αριθμός των ενεργών επιχειρήσεων έχει μειωθεί σημαντικά κατά 1.436 επιχειρήσεις. Από το 2010 έως και τον Ιούνιο του 2022 έχουν διακόψει την λειτουργία τους 1.436 επιχειρήσεις. Επιπλέον όπως παρατηρούμε έχει μειωθεί ο αριθμός των ατομικών και των Ομόρρυθμων επιχειρήσεων και έχει επιλεγεί η νέα σχετικά νομική μορφή της ΙΚΕ, οι ΑΕ και σε μικρότερο ποσοστό οι ΕΕ.

ΝΟΜΟΣ ΠΡΕΒΕΖΑΣ		
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	2010 ²¹	2022 ²²
ΑΤΟΜΙΚΕΣ	4.477	3.575
ΟΕ	493	507
ΕΕ	56	172
ΕΠΕ	38	47
ΑΝΩΝΥΜΕΣ	107	110
ΙΚΕ	0	303
ΛΟΙΠΑ	63	39
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	5.234	4.753

Πίνακας 4.2

Πηγή: Επιμελητήριο Πρέβεζας

Διάγραμμα 4

²¹ Σύμφωνα με στοιχεία (Ιούνιος 2022) του Επιμελητηρίου Πρέβεζας.

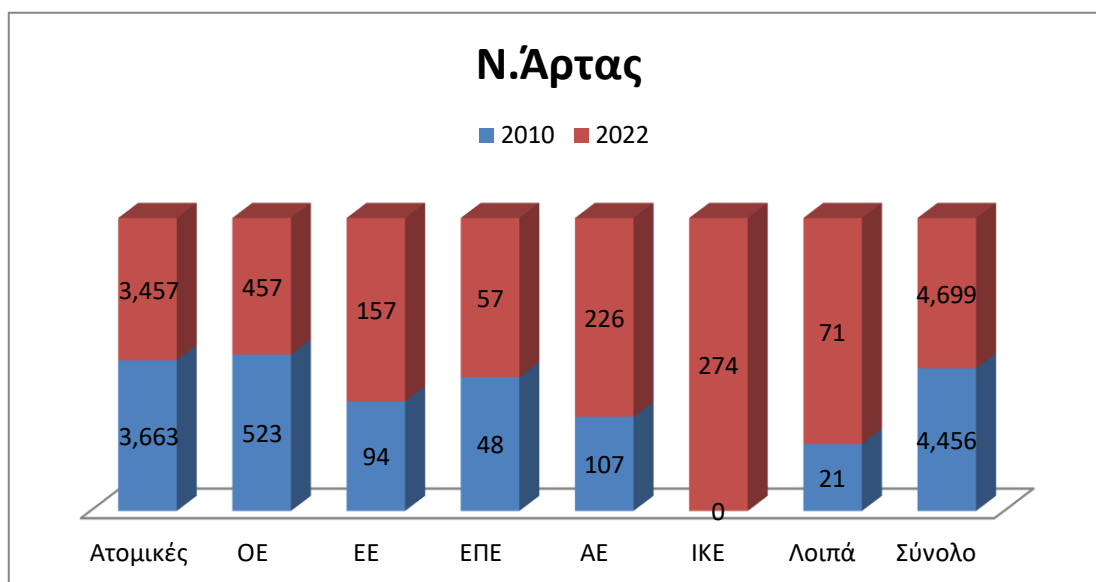
²² Σύμφωνα με στοιχεία (Μάρτιος 2010) του Επιμελητηρίου Πρέβεζας που είχαν αναζητηθεί στα πλαίσια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας της Κυριακής Τσαουσίδου.

Στο Ν.Πρέβεζας οι ενεργές επιχειρήσεις την τελευταία δεκαετία έχουν επίσης μειωθεί. Λειτουργούν 481 λιγότερες επιχειρήσεις και έχει μειωθεί ο αριθμός των ατομικών επιχειρήσεων κατά 902 και παράλληλα έχει αυξηθεί ο αριθμός των ΕΕ και των ΙΚΕ που όπως φαίνεται είναι μια νομική μορφή με ενδιαφέρον.

ΝΟΜΟΣ ΑΡΤΑΣ		
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	2010 ²³	2022 ²⁴
ΑΤΟΜΙΚΕΣ	3.663	3.457
ΟΕ	523	457
ΕΕ	94	157
ΕΠΕ	48	57
ΑΝΩΝΥΜΕΣ	107	226
ΙΚΕ	0	274
ΛΟΙΠΑ	21	71
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	4.456	4.699

Πίνακας 4.3

Πηγή: Επιμελητήριο Άρτας

Διάγραμμα 5

²³ Σύμφωνα με στοιχεία (Ιούνιος 2022) του Επιμελητηρίου Άρτας.

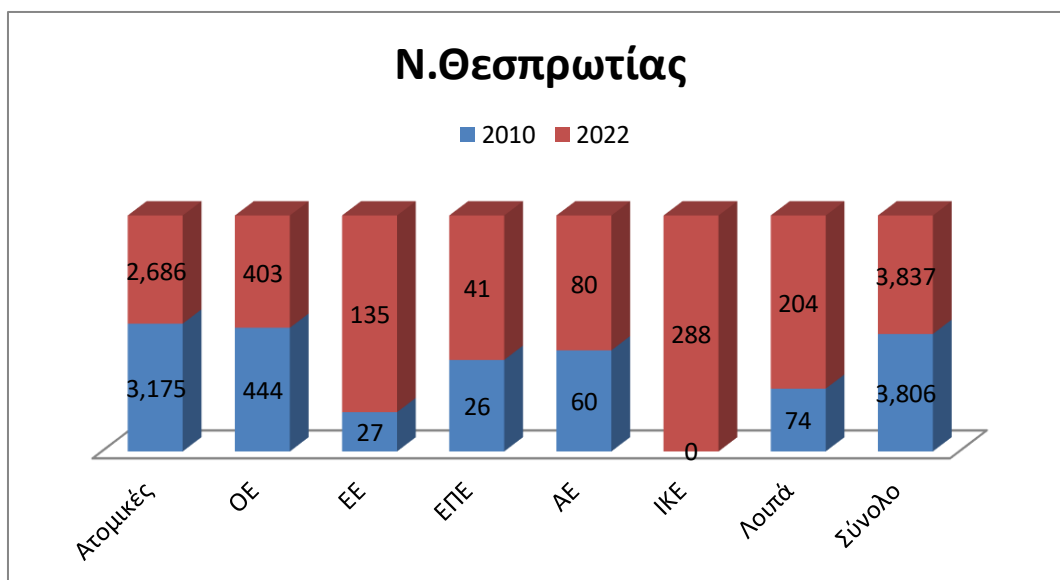
²⁴ Σύμφωνα με στοιχεία (Μάρτιος 2010) του Επιμελητηρίου Άρτας που είχαν αναζητηθεί στα πλαίσια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας της Κυριακής Τσαουσίδου.

Ο Νομός Άρτας έχει την μεγαλύτερη αύξηση επιχειρήσεων την τελευταία δεκαετία καθώς αυξήθηκαν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο νομό κατά 243 επιχειρήσεις. Ωστόσο και εδώ ο αριθμός των ατομικών επιχειρήσεων και των ομόρρυθμων επιχειρήσεων μειώθηκε και αυξήθηκαν οι Ετερόρρυθμες και οι Ανώνυμες. Αξιοσημείωτη και σε αυτόν τον Νομό είναι η επιλογή της ΙΚΕ (274 επιχειρήσεις).

ΝΟΜΟΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ		
ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ	2010 ²⁵	2022 ²⁶
ΑΤΟΜΙΚΕΣ	3.175	2.686
ΟΕ	444	403
ΕΕ	27	135
ΕΠΕ	26	41
ΑΝΩΝΥΜΕΣ	60	80
ΙΚΕ	0	288
ΛΟΙΠΑ	74	204
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	3.806	3.837

Πίνακας 4.4

Πηγή: Επιμελητήριο Θεσπρωτίας

Διάγραμμα 6

²⁵ Σύμφωνα με στοιχεία (Ιούνιος 2022) του Επιμελητηρίου Θεσπρωτίας.

¹¹ Σύμφωνα με στοιχεία (Μάρτιος 2010) του Επιμελητηρίου Θεσπρωτίας που είχαν αναζητηθεί στα πλαίσια εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας της Κυριακής Τσαουσίδου

Ο Ν.Θεσπρωτίας έχει μια πολύ μικρή αύξηση ενεργών επιχειρήσεων 31 επιχειρήσεις. Τα ίδια όμως αποτελέσματα παρατηρούμε και σε αυτών των Νομό καθώς και εδώ μειώνονται οι ατομικές και ομόρρυθμες και αυξάνουν οι Ετερόρρυθμες και οι Ανώνυμες ενώ παράλληλα ιδρύονται και αρκετές ΙΚΕ (288 επιχειρήσεις).

4.2 Μεθοδολογία Έρευνας

Η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε στην εν λόγω εργασία είναι η έρευνα με την μέθοδο των ερωτηματολογίων και η ανάλυσή τους με το λογισμικό SPSS v 26.0. Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε και συμπληρώθηκε από 200 επιχειρήσεις της Περιφέρειας Ηπείρου (50 σε κάθε Νομό). Το ίδιο ερωτηματολόγιο είχε συμπληρωθεί από 200 αντίστοιχες επιχειρήσεις το 2010 και είχε αναλυθεί με το ίδιο λογισμικό στα πλαίσια του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Τραπεζική». Στην συνέχεια έγινε συγκριτική αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των δύο ερευνών.

4.3 Αποτελέσματα Έρευνας

Στον πίνακα 4.1 που ακολουθεί παρατηρείται ότι από τις 200 επιχειρήσεις που συμμετείχαν στην συμπλήρωση του ερωτηματολογίου, 12 (6,0%) είναι παλαιές δηλαδή το έτος ίδρυσής τους είναι πριν το 2000 και 188 (94,0%) είναι νέες δηλαδή το έτος ίδρυσής τους είναι μετά το 2000.

		N	%
Έτος ίδρυσης	Παλιά	12	6,0%
	Νέα	188	94,0%

Πίνακας 4.1: Έτη ίδρυσης

Στον πίνακα 4.2 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι επιχειρήσεις των συμμετεχόντων βρίσκονται στον νομό Άρτας με 50 (25%), στον νομό Θεσπρωτίας με 50 (25,0%), στον νομό Ιωαννίνων με 50 (25%) και στον νομό Πρέβεζας με 50 (25%).

		N	%
Νομός	ΑΡΤΑΣ	50	25,0%
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	50	25,0%
	ΙΩΑΝΝΙΝΑ	50	25,0%
	ΠΡΕΒΕΖΑ	50	25,0%

Πίνακας 4.2: Νομός

Στον πίνακα 4.3 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι επιχειρήσεις των συμμετεχόντων έχουν ως αντικείμενο δραστηριότητας το «Εμπόριο», 65 (32,5%), τις «Υπηρεσίες» 72 (36,0%), τον «Τουρισμό» 28 (14,0%) και την «Μεταποίηση» 35 (17,5%). Λόγοι επιλογής των παραπάνω συγκεκριμένων αντικειμένων αποτελούν, οι «Σπουδές» 28 (14,0%), η «Οικογενειακή επιχείρηση» 61 (30,5%), Η «Έρευνα αγοράς» 58 (29,0%), η «Εργασιακή εμπειρία» 32 (16,0%), ενώ 21 (10,5%) από τους συμμετέχοντες απάντησαν κάποιο άλλο λόγο.

		N	%
Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησας;	Εμπόριο	65	32,5%
	Υπηρεσίες	72	36,0%
	Τουρισμός	28	14,0%
	Μεταποίηση	35	17,5%
Ποιοι ήταν ο/οι λόγοι που επιλέξατε το συγκεκριμένο αντικείμενο;	Σπουδές	28	14,0%
	Οικογενειακή επιχείρηση	61	30,5%
	Έρευνα αγοράς	58	29,0%
	Εργασιακή εμπειρία	32	16,0%
	Άλλο	21	10,5%

Πίνακας 4.3: Αντικείμενο δραστηριότητας και λόγοι επιλογής του συγκεκριμένου αντικειμένου

Στον πίνακα 4.4 που ακολουθεί οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;», όπου 147 (73,5%) απάντησαν «Ατομική», 5 (2,5%) απάντησαν «Περιορισμένης ευθύνης», 26 (13,0%) απάντησαν «Ομόρρυθμη», 9 (4,5%) απάντησαν «Ανώνυμη» και 13 (6,5%) απάντησαν «Άλλο». Στην συνέχεια, οι συμμετέχοντες απάντησαν στην ερώτηση «Γιατί επιλέξατε την συγκεκριμένη μορφή;» όπου 88 (44,0%) απάντησαν «Φορολογικοί λόγοι», 11 (5,5%) απάντησαν το «Απαιτούμενο κεφάλαιο», 24 (12,0%) απάντησαν την «Διάδοχη κατάστασης», 38 (19,0%) απάντησαν τον «Βαθμό ευθύνης» και 39 (19,5%) απάντησαν κάποιο άλλη νομική μορφή.

		N	%
Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;	Ατομική	147	73,5%
	Περιορισμένη ευθύνης	5	2,5%
	Ομόρρυθμη	26	13,0%
	Ανώνυμη	9	4,5%
	Άλλο	13	6,5%
Γιατί επιλέξατε την συγκεκριμένη μορφή;	Φορολογικοί λόγοι	88	44,0%
	Απαιτούμενο κεφάλαιο	11	5,5%
	Διάδοχη κατάσταση	24	12,0%
	Βαθμός ευθύνης	38	19,0%
	Άλλο	39	19,5%

Πίνακας 4.4: Νομική μορφή και λόγος επιλογής

Στον πίνακα 4.5 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες, στο ερώτημα «Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;», 86 (43,0%) απάντησαν το «Λογιστικό γραφείο», 47 (23,5%) απάντησαν την «Αρμόδια ΔΟΥ», 46 (23,0%) απάντησαν το «Επιμελητήριο» και 21 (10,5%) απάντησαν από κάπου αλλού. Στην συνέχεια, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;». Συγκεκριμένα 121 (60,5%) απάντησαν «Απλή», 62 (31,0%) απάντησαν «Αρκετά δύσκολη», 14 (7,0%) απάντησαν «Δύσκολη» και 3 (1,5%) απάντησαν «Πολύ δύσκολη».

		N	%
Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;	Λογιστικό γραφείο	86	43,0%
	Αρμόδια ΔΟΥ	47	23,5%
	Επιμελητήριο	46	23,0%
	Άλλο	21	10,5%
Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;	Απλή	121	60,5%
	Αρκετά δύσκολη	62	31,0%
	Δύσκολη	14	7,0%
	Πολύ δύσκολη	3	1,5%

Πίνακας 4.4: Διαδικασία έναρξης και χαρακτηρισμός

Στον πίνακα 4.6 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Υπήρξε η ανάλογη εξυπηρέτηση από τους εμπλεκόμενους φορείς;». Οι 146 (73,0%) απάντησαν «Ναι, ήταν πολύ εξυπηρετικοί», 46 (23,0%) απάντησαν «Αρκετά εξυπηρετικοί», 2 (1,0%) απάντησαν «Καθόλου εξυπηρετικοί» και τέλος 6 (3,0%)

απάντησε «Απαράδεκτοι». Στην συνέχεια, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να αλλάξει στην διαδικασία έναρξης εργασιών μιας επιχείρησης;», όπου 113 (56,5%) απάντησαν «Όχι, τίποτα», 51 (25,5%) απάντησαν «Μια, ένα μέρος της διαδικασίας και 36 (18,0%) απάντησαν «Ναι, όλη την διαδικασία»

		N	%
Υπήρξε η ανάλογη εξυπηρέτηση από τους εμπλεκόμενους φορείς;	Ναι, ήταν πολύ εξυπηρετικοί	146	73,0%
	Αρκετά εξυπηρετικοί	46	23,0%
	Καθόλου εξυπηρετικοί	2	1,0%
	Απαράδεκτοι	6	3,0%
Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να αλλάξει στην διαδικασία έναρξης εργασιών μιας επιχείρησης;	Όχι τίποτα	113	56,5%
	Ναι, ένα μέρος της διαδικασίας	51	25,5%
	Ναι, όλη η διαδικασία	36	18,0%

Πίνακας4.5: Εξυπηρέτηση από τους φορείς και αλλαγή στην διαδικασία έναρξης της επιχείρησης

Στον πίνακα 4.7 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρηση σας επιχειρηματικό σχέδιο;», όπου 53 (26,5%) απάντησαν «Ναι» και 147 (73,5%) απάντησαν «Όχι». Στην συνέχεια, οι συμμετέχοντες που απάντησαν αρνητικά στο προηγούμενο ερώτημα, απάντησαν και στο ερώτημα «Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;», όπου 9 (6,2%) απάντησαν «Πάρα πολύ», 96 (65,8%) απάντησαν «Πολύ», 25 (17,1%) απάντησαν «Ελάχιστα» και 16 (11,0%) απάντησαν «Καθόλου». Έπειτα, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Το επιχειρηματικό σχέδιο συντάχθηκε πριν ή μετά την ίδρυση της επιχείρησης;», όπου 20 (37,7%) απάντησαν «Πριν την ίδρυση», 32 (60,4%) απάντησαν «Μετά την ίδρυση» και 1 (1,9%) απάντησε «Και πριν και μετά την ίδρυση». Επιπλέον, στο ερώτημα «Από ποιόν συντάχθηκε;», από τους συμμετέχοντες 10 (18,9%) απάντησαν «Λογιστής» και 43 (81,1%) απάντησαν «Εξωτερικός σύμβουλος». Παράλληλα, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Ποιοι ήταν οι λόγοι που συντάχθηκε», όπου 29 (54,7%) απάντησαν «Προώθηση επιχειρηματικής πρότασης», 7 (13,2%) απάντησαν «Ίδρυση επιχείρησης» και 17 (32,1%) απάντησαν «Χρηματοδότηση». Τέλος, παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησης σας;», όπου 44 (83,0%) απάντησαν «Πάρα πολύ σημαντικός» και 9 (17,0%) απάντησαν «Πολύ σημαντικός».

		N	%
Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;	Ναι	53	26,5%
	Όχι	147	73,5%
Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;	Πάρα πολύ	9	6,2%
	Πολύ	96	65,8%
	Ελάχιστα	25	17,1%
	Καθόλου	16	11,0%
Το επιχειρηματικό σχέδιο συντάχθηκε πριν ή μετά την ίδρυση της επιχείρησής;	Πριν την ίδρυση	20	37,7%
	Μετά την ίδρυση	32	60,4%
	Και πριν και μετά	1	1,9%
Από ποιόν συντάχθηκε;	Λογιστής	10	18,9%
	Εξωτερικός σύμβουλος	43	81,1%
Ποιοι ήταν ο/οι λόγοι που συντάχθηκε;	Πρόωθηση επιχειρηματικής πρότασης	29	54,7%
	Ίδρυση επιχείρησης	7	13,2%
	Χρηματοδότηση	17	32,1%
Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας;	Πάρα πολύ σημαντικός	44	83,0%
	Πολύ σημαντικός	9	17,0%

Πίνακας 4.6: Επιχειρηματικό σχέδιο, πότε και από ποιον συντάχθηκε και λόγος σύνταξης

Στον πίνακα 4.8 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Έχετε χρηματοδοτηθεί από κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;», όπου 21 (10,7%) απάντησαν «Ναι, για την ίδρυση», 34 (17,3%) απάντησαν «Ναι, για τον εκσυγχρονισμό», 3 (1,5%) απάντησαν «Ναι, αρχικά για την ίδρυση και μετά για τον εκσυγχρονισμό» και 138 (70,4%) απάντησαν «Όχι». Οι συμμετέχοντες που απάντησαν θετικά στο προηγούμενο ερώτημα, έπειτα απάντησαν στο ερώτημα «Αν ναι, από ποιο/α πρόγραμμα/τα;», όπου 11 (20,0%) απάντησαν «Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ», 5 (9,1%) απάντησαν «Ενίσχυση Νεανικής ή Γυναικείας Επιχειρηματικότητας του ΕΟΜΜΕΧ», 2 (3,6%) απάντησαν «Αναπτυξιακός Νόμος», 13 (23,6%) απάντησαν «ΠΕΠ Ηπείρου» και 24 (43,6%) απάντησαν «Επιχειρησιακό Πρόγραμμα και Ανταγωνιστικότητα». Στην συνέχεια, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Με την ένταξη σας στο πρόγραμμα τι πετύχατε;», όπου 16 (29,1%) απάντησαν «Νέες κτιριακές εγκαταστάσεις», 36 (65,5%) απάντησαν «Διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων» και 3 (5,5%) απάντησαν «Μηχανολογικό Εξοπλισμό». Τέλος, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Αν δεν έχετε ενταθεί σε κάποιο πρόγραμμα ποιος ήταν ο/οι λόγοι;», όπου 21 (15,0%) απάντησαν «Μη επαρκής κύκλος εργασιών», 11 (7,9%) απάντησαν «Μη επαρκής αριθμός

απασχολούμενου προσωπικού», 27 (19,3%) απάντησαν «Απόρριψη από τον φορέα υλοποίησης», 39 (27,9%) απάντησαν «Αποθάρρυνση υποβολής λόγω χρονοβόρων διαδικασιών», 17 (12,1%) απάντησαν «Έλλειψη ενημέρωσης» και 25 (17,9%) απάντησαν «Άλλο».

		N	%
Έχετε χρηματοδοτηθεί από κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;	Ναι, για την ίδρυση	21	10,7%
	Ναι, για τον εκσυγχρονισμό	34	17,3%
	Ναι, αρχικά για την ίδρυση και μετά για τον εκσυγχρονισμό	3	1,5%
	Όχι	138	70,4%
Αν ναι, από ποιο/α πρόγραμμα/τα;	Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ	11	20,0%
	Ενίσχυση Νεανικής ή Γυναικείας Επιχειρηματικότητας του ΕΟΜΜΕΧ	5	9,1%
	Αναπτυξιακός Νόμος	2	3,6%
	ΠΕΠ Ηπείρου	13	23,6%
	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»	24	43,6%
Με την ένταξη σας στο πρόγραμμα τι πετύχατε;	Νέες κτιριακές εγκαταστάσεις	16	29,1%
	Διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων	36	65,5%
	Μηχανολογικό Εξοπλισμό	3	5,5%
Αν δεν έχετε ενταθεί σε κάποιο πρόγραμμα ποιος ήταν ο/οι λόγοι;	Μη επαρκής κύκλος εργασιών	21	15,0%
	Μη επαρκής αριθμός απασχολούμενου προσωπικού	11	7,9%
	Απόρριψη από τον φορέα υλοποίησης	27	19,3%
	Αποθάρρυνση υποβολής λόγω χρονοβόρων διαδικασιών	39	27,9%
	Έλλειψη ενημέρωσης	17	12,1%
	Άλλο	25	17,9%

Πίνακας 4.7: Χρηματοδότηση από κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα, αποτελέσματα ένταξης και λόγοι μη ένταξης

Στον πίνακα 4.9 που ακολουθεί παρατηρείται ότι οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Έχετε προβεί σε Τραπεζικό δανεισμό για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;», όπου 102 (51,8%) απάντησαν «Ναι» και 95 (48,2%) απάντησαν «Όχι». Στην συνέχεια, οι συμμετέχοντες που απάντησαν θετικά στο προηγούμενο ερώτημα, απάντησαν και στο ερώτημα «Αν ναι, το ποσοστό του δανείου σε σχέση με την ίδια συμμετοχή ήταν;», όπου 9 (8,8%) απάντησαν «Μεγαλύτερο από το 50%», 65 (63,7%) απάντησαν «Μικρότερο από το 50%», 22 (21,6%) απάντησαν «Μικρότερο από το 20%» και 6 (5,9%) απάντησαν «Άγγιξε το 100%». Τέλος, οι συμμετέχοντες απάντησαν στο ερώτημα «Πέρα από τον τραπεζικό δανεισμό έχετε χρησιμοποιήσει άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης, αν ναι ποιες;», όπου 190 (98,4%) απάντησαν «Όχι», 1 (0,5%) απάντησε «Venture Capital» και 2 (1,0%) απάντησε «Factoring».

		N	%
Έχετε προβεί σε Τραπεζικό δανεισμό για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;	Ναι	102	51,8%
	Όχι	95	48,2%
Αν ναι, το ποσοστό του δανείου σε σχέση με την ίδια συμμετοχή ήταν;	Μεγαλύτερο από το 50%	9	8,8%
	Μικρότερο από το 50%	65	63,7%
	Μικρότερο από το 20%	22	21,6%
	Άγγιζε το 100%	6	5,9%
Πέρα από τον τραπεζικό δανεισμό έχετε χρησιμοποιήσει άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης, αν ναι ποιες;	Όχι	190	98,4%
	Venture Capital	1	0,5%
	Factoring	2	1,0%

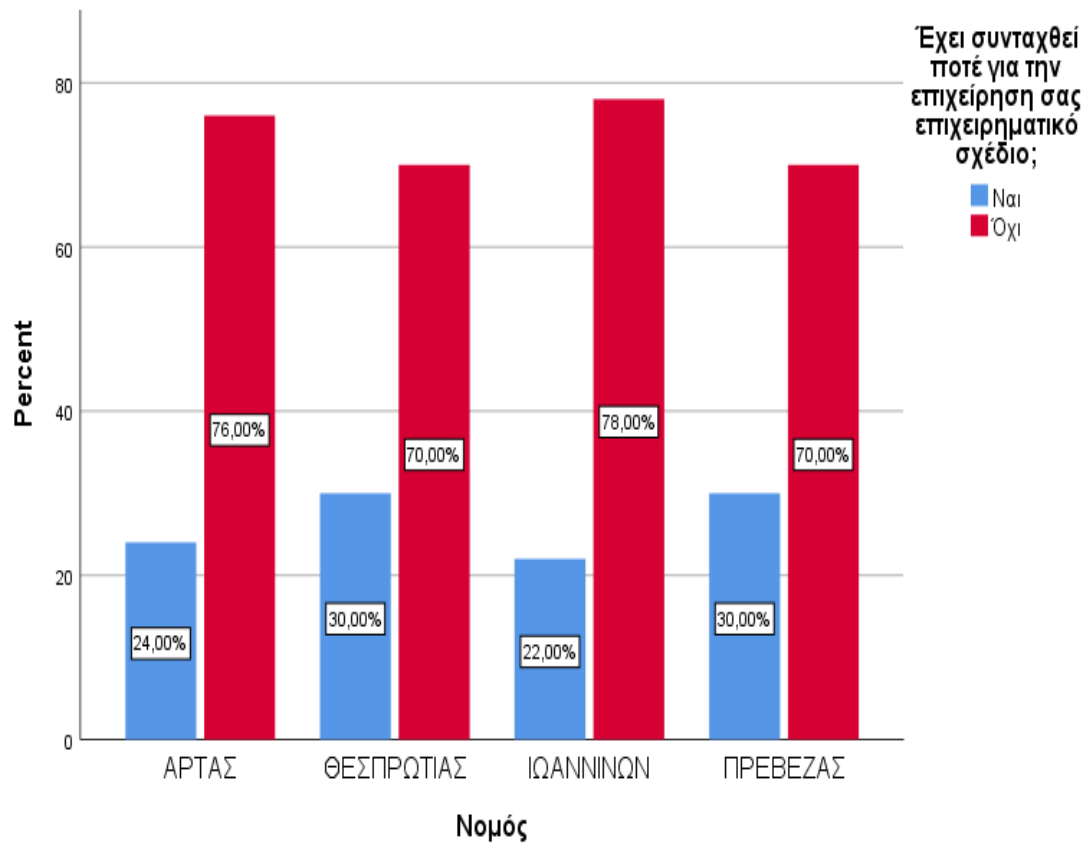
Πίνακας 4.8: Τραπεζικός δανεισμός και άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.10 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;» ανάλογα με τον νομό καθώς $X_3^2 = 1,309; p = 0,727 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι ο επιχειρηματικός σχεδιασμός χρησιμοποιείται σε ανάλογα ποσοστά στο νομό Ιωαννίνων και στους υπόλοιπους νομούς όπου το ποσοστό κυμαίνεται από 22% έως 30%.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;	Ναι	12	15	11	15	53
	Όχι	38	35	39	35	147
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.9 Σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου ανά Νομό

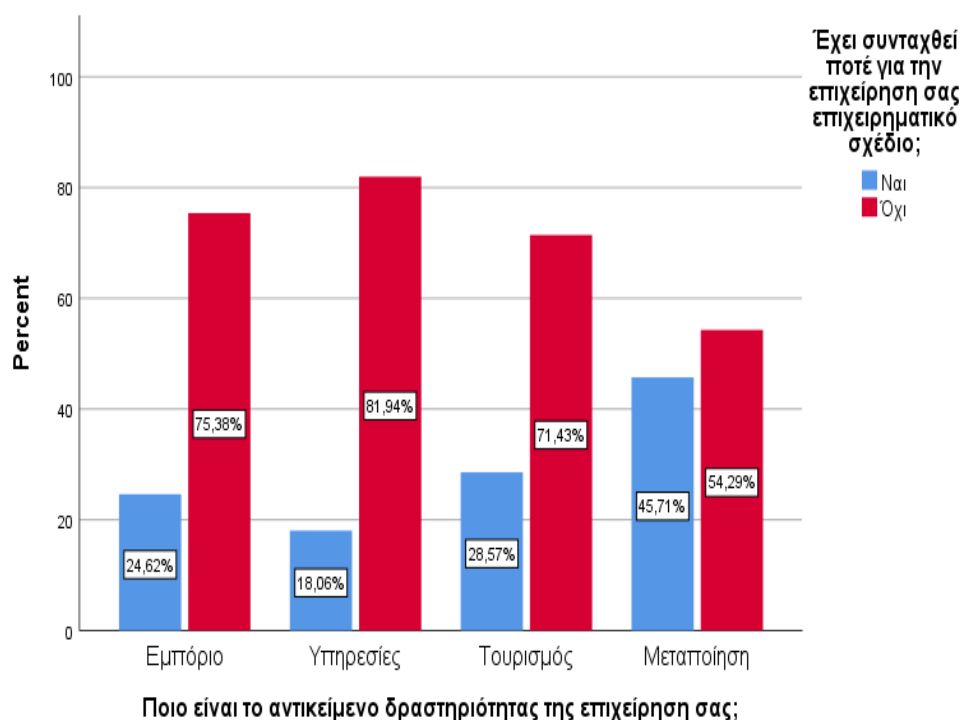
Διάγραμμα 7

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.11 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;» ανάλογα με την ερώτηση «Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησή σας;» καθώς $\chi^2=9,450; p=0,024 < 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα η σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου γίνεται σε σημαντικά μεγαλύτερο ποσοστό στις εταιρίες μεταποίησης σε σχέση με τα τρία άλλα είδη επιχειρήσεων

Count

		Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησή σας;				Total
		Εμπόριο	Υπηρεσίες	Τουρισμός	Μεταποίηση	
Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;	Ναι	16	13	8	16	53
	Όχι	49	59	20	19	147
Total		65	72	28	35	200

Πίνακας 4.10 Σύνταξη Επιχειρηματικού σχεδίου ανά δραστηριότητα

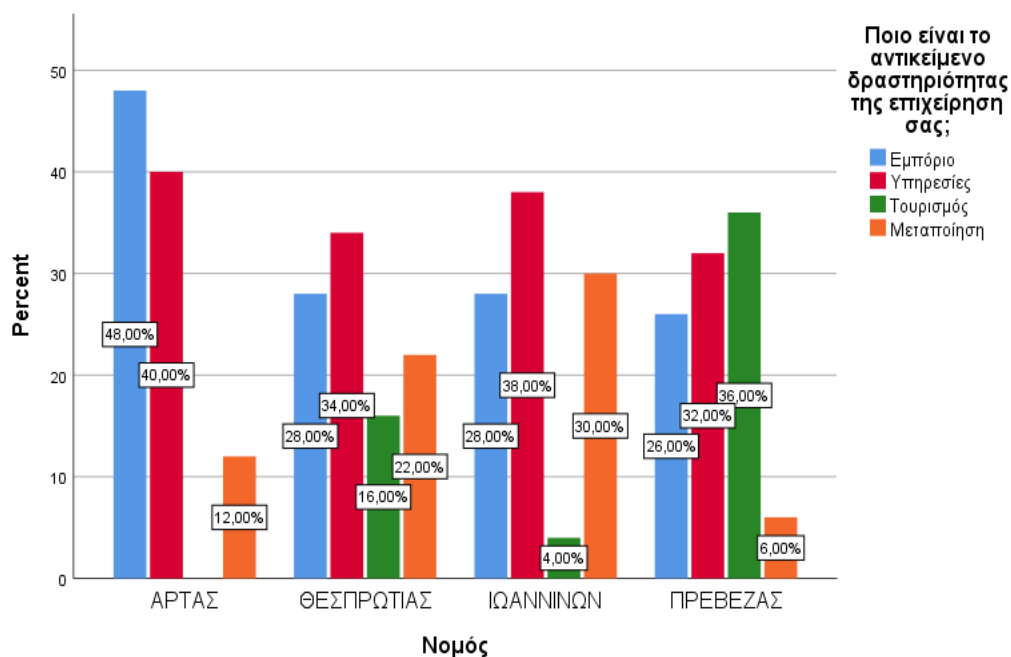
Διάγραμμα 8

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.12 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησής σας;» ανάλογα με τον νομό καθώς $X^2 = 43,211$; $p < 0,001$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα οι επιχειρήσεις εμπορίου είναι σημαντικά περισσότερες στο νομό Άρτας, οι επιχειρήσεις τουρισμού είναι σημαντικά περισσότερες στον νομό Πρέβεζας, οι επιχειρήσεις μεταποίησης είναι σημαντικά περισσότερες στον νομό Ιωαννίνων ενώ παρατηρείται ότι οι επιχειρήσεις υπηρεσιών είναι το ίδιο σημαντικά σε πλήθος σε όλους τους νομούς.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησής σας;	Εμπόριο	24	14	14	13	65
	Υπηρεσίες	20	17	19	16	72
	Τουρισμός	0	8	2	18	28
	Μεταποίηση	6	11	15	3	35
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.11 Αντικείμενο δραστηριότητας ανά Νομό

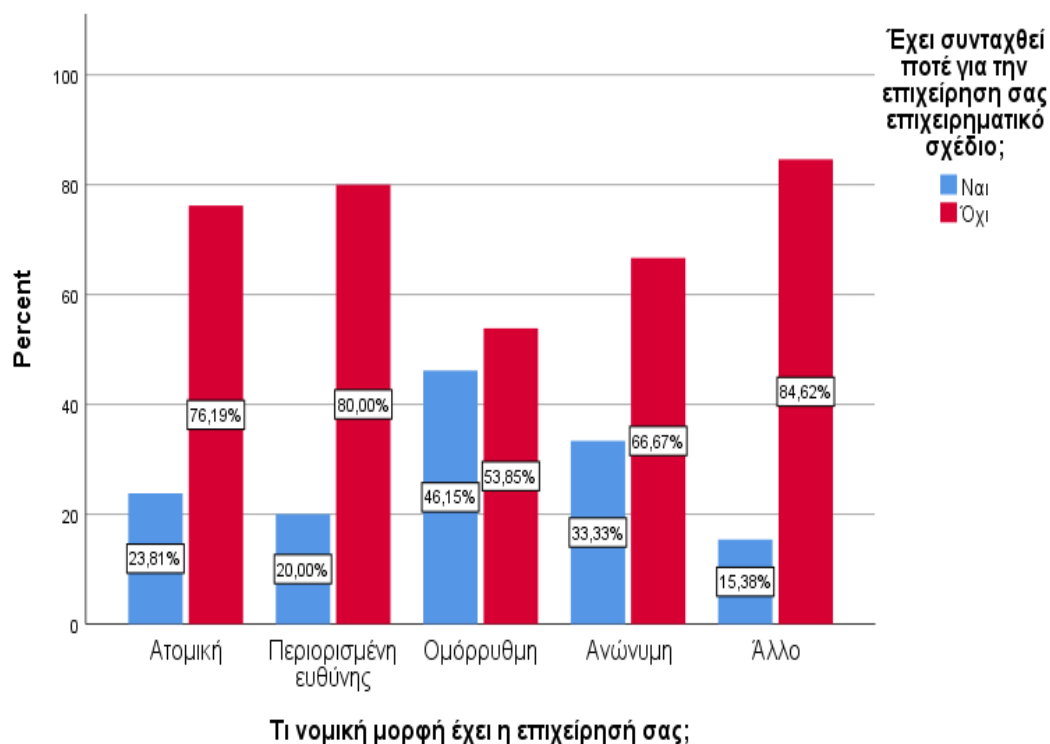
Διάγραμμα 9

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.13 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;» ανάλογα με την ερώτηση «Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;» καθώς $\chi^2 = 6,851; p = 0,144 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι η σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου δε διαφοροποιείται σημαντικά ανάλογα με τη νομική μορφή των επιχειρήσεων.

Count

		Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;		Total
		Ναι	Όχι	
Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;	Ατομική	35	112	147
	Περιορισμένη ευθύνης	1	4	5
	Ομόρρυθμη	12	14	26
	Ανώνυμη	3	6	9
	Άλλο	2	11	13
Total		53	147	200

Πίνακας 4.12 Σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου ανά νομική μορφή

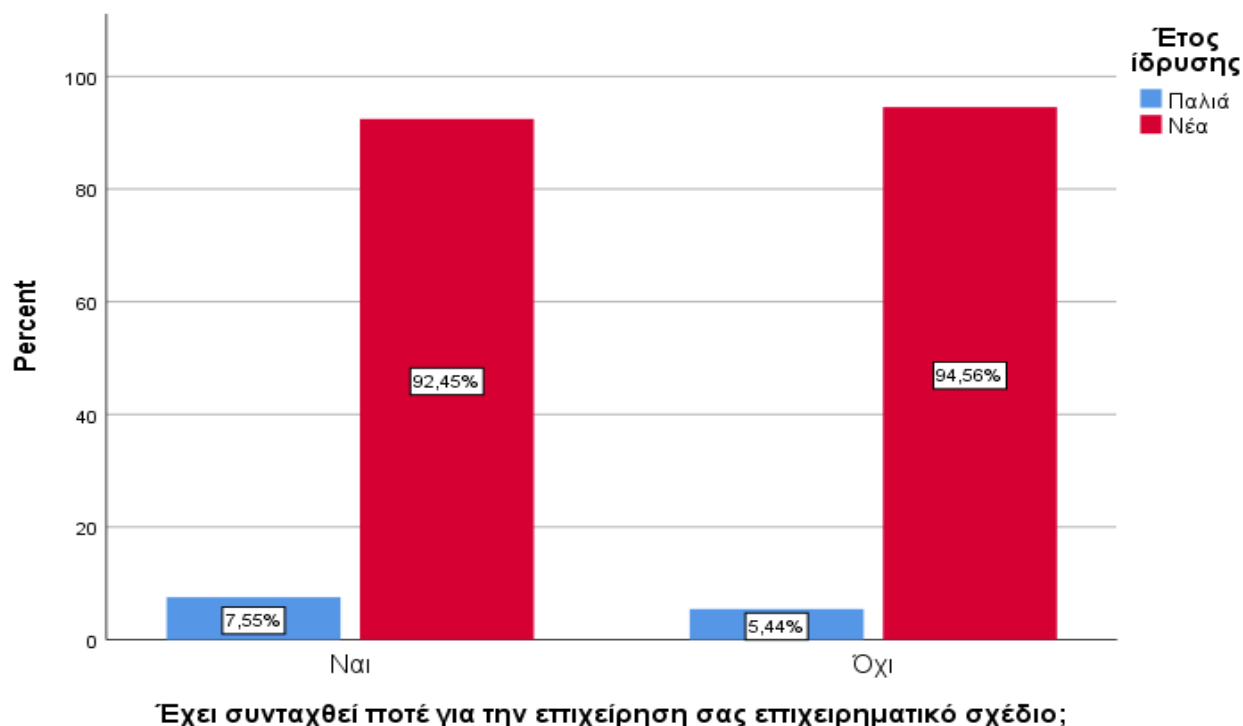

Διάγραμμα 10

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.14 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;» ανάλογα με το έτος ίδρυσης της επιχείρησης καθώς $\chi^2 = 0,306; p = 0,580 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι νέες και παλαιές επιχειρήσεις έχουν σχεδόν το ίδιο ποσοστό επιχειρηματικού σχεδιασμού.

Count		Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;		Total
		Ναι	Όχι	
Έτος ίδρυσης	Παλιά	4	8	12
	Νέα	49	139	188
Total		53	147	200

Πίνακας 4.13 Σύνταξη επιχειρηματικού Σχεδίου με βάση το έτος ίδρυσης

Διάγραμμα 11

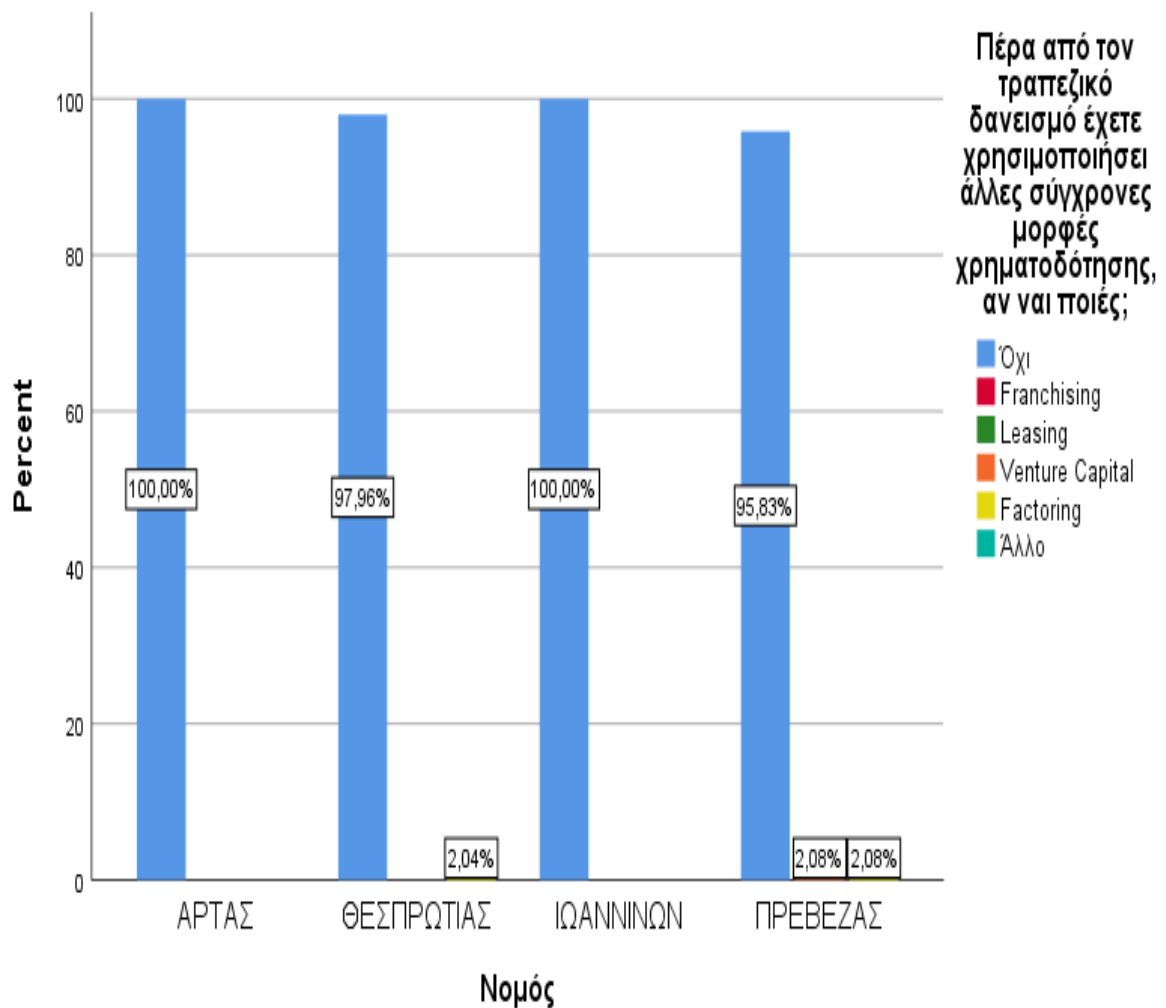
Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.15 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Πέρα από τον τραπεζικό δανεισμό έχετε χρησιμοποιήσει άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης, αν ναι ποιες;» ανάλογα με το νομό καθώς $X^2 = 5,059; p = 0,536 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι σε όλους τους νομούς ο τραπεζικός δανεισμός επιλέγεται ως η πιο σύγχρονη μορφή χρηματοδότησης.

Count

		Πέρα από τον τραπεζικό δανεισμό έχετε χρησιμοποιήσει άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης, αν ναι ποιες;			Total
		Όχι	Venture Capital	Factoring	
Νομός	ΑΡΤΑΣ	48	0	0	48
	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	48	0	1	49
	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	48	0	0	48
	ΠΙΠΕΒΕΖΑΣ	46	1	1	48
Total		190	1	2	193

Πίνακας 4.14 Σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης ανά Νομό

Count

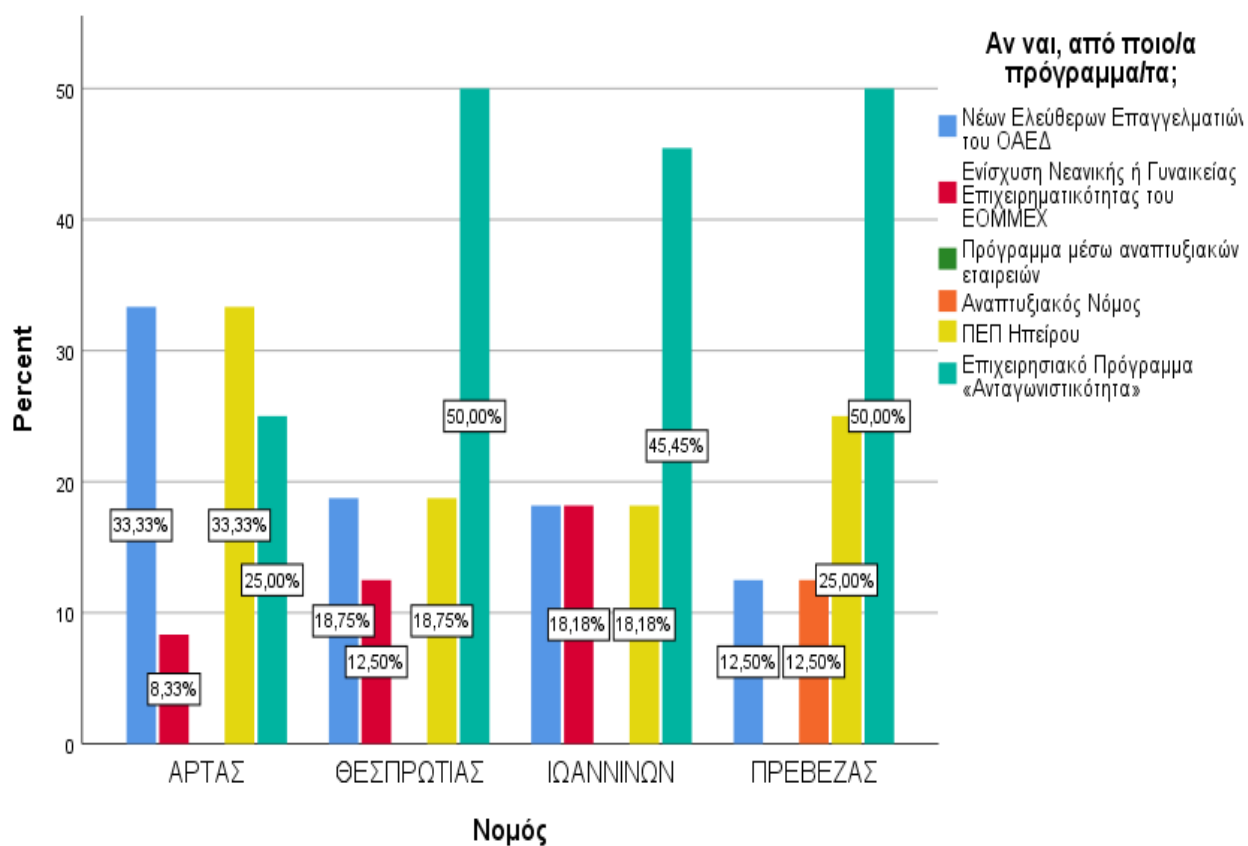

Διάγραμμα 12

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.16 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Έχετε χρηματοδοτηθεί από κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;» ανάλογα με το νομό καθώς $\chi^2_{12} = 11,139; p = 0,517 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι οι επιχειρήσεις έχουν χρηματοδοτηθεί από το επιδοτούμενο πρόγραμμα «Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ» και «ΠΕΠ Ηπείρου» σε ανάλογα ποσοστά μέσα στους νομούς.

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Αν ναι,	Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ	4	3	2	2	11
από	Ενίσχυση Νεανικής ή Γυναικείας Επιχειρηματικότητας του ΕΟΜΜΕΧ	1	2	2	0	5
ποιο/α	Αναπτυξιακός Νόμος	0	0	0	2	2
πρόγρ	ΠΕΠ Ηπείρου	4	3	2	4	13
αμμ/α;	Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»	3	8	5	8	24
Total		12	16	11	16	55

Πίνακας 15 Προγράμματα Χρηματοδότησης

Διάγραμμα 13

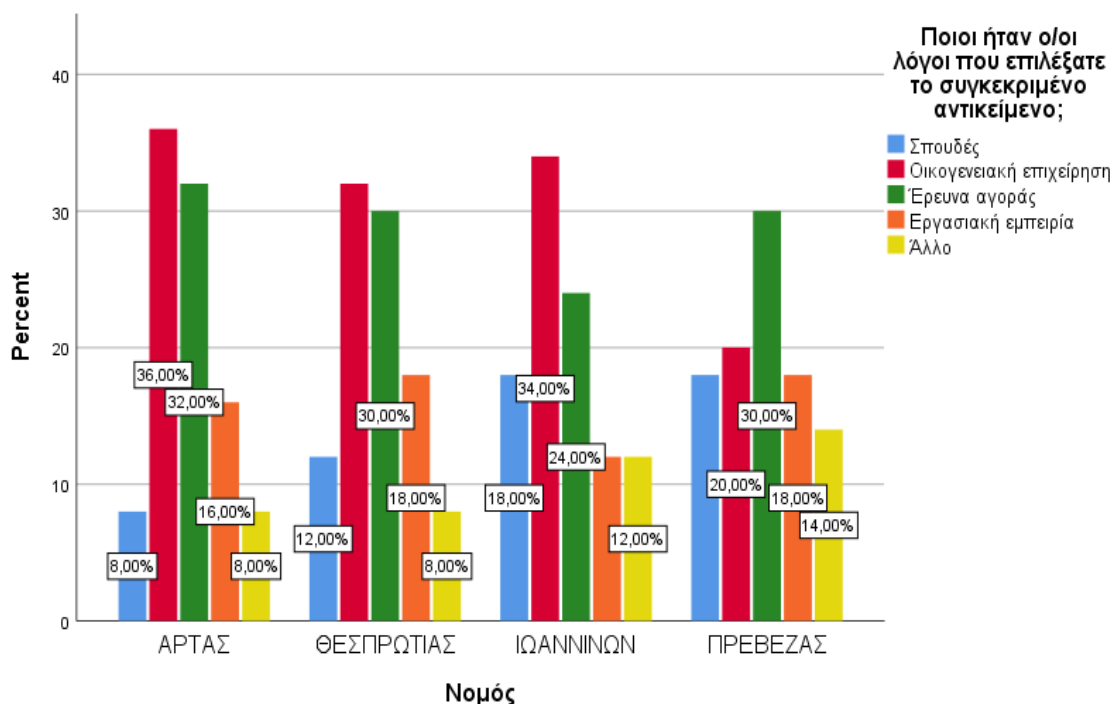
Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.17 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Ποιοι ήταν ο/οι λόγοι που επιλέξατε το συγκεκριμένο αντικείμενο;» ανάλογα με το νομό καθώς $\chi^2_{12} = 7,769$; $p = 0,803 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι σε όλους τους νομούς

οι λόγοι που οι συμμετέχοντες επέλεξαν το συγκεκριμένο αντικείμενο δραστηριότητας για την επιχείρησή τους κυμαίνονται στα ίδια περίπου ποσοστά.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Ποιοι ήταν ο/οι λόγοι που επιλέξατε το συγκεκριμένο αντικείμενο;	Σπουδές	4	6	9	9	28
	Οικογενειακή επιχείρηση	18	16	17	10	61
	Έρευνα αγοράς	16	15	12	15	58
	Εργασιακή εμπειρία	8	9	6	9	32
	Άλλο	4	4	6	7	21
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.16 Λόγοι επιλογής αντικειμένου ανά Νομό

Διάγραμμα 14

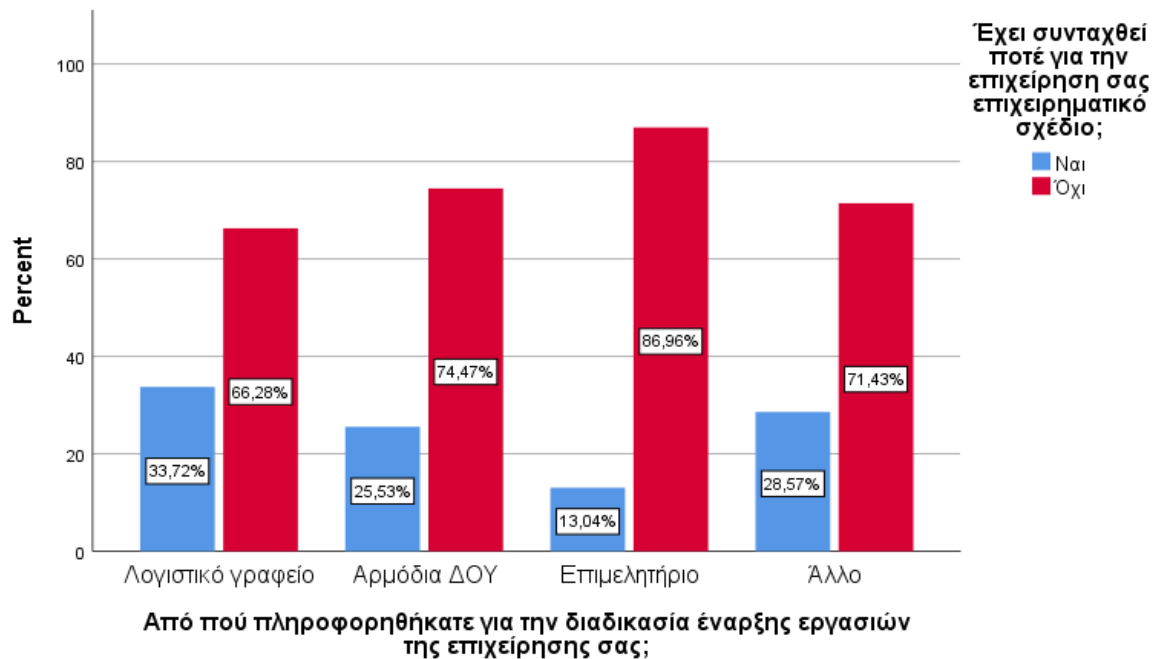
Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.18 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;» ανάλογα την ερώτηση «Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;» καθώς $\chi^2 = 6,648; p = 0,084 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι ο επιχειρηματικός σχεδιασμός χρησιμοποιείται σε σημαντικά μεγάλο ποσοστό από τα λογιστικά γραφεία

όπου έγινε και η ενημέρωση για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησης σε όλους τους νομούς.

Count

		Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;				Total
		Λογιστικό γραφείο	Αρμόδια ΔΟΥ	Επιμελητήριο	Άλλο	
Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;	Ναι	29	12	6	6	53
	Όχι	57	35	40	15	147
Total		86	47	46	21	200

Πίνακας 4.18 Πηγές πληροφόρησης διαδικασιών έναρξης εργασιών

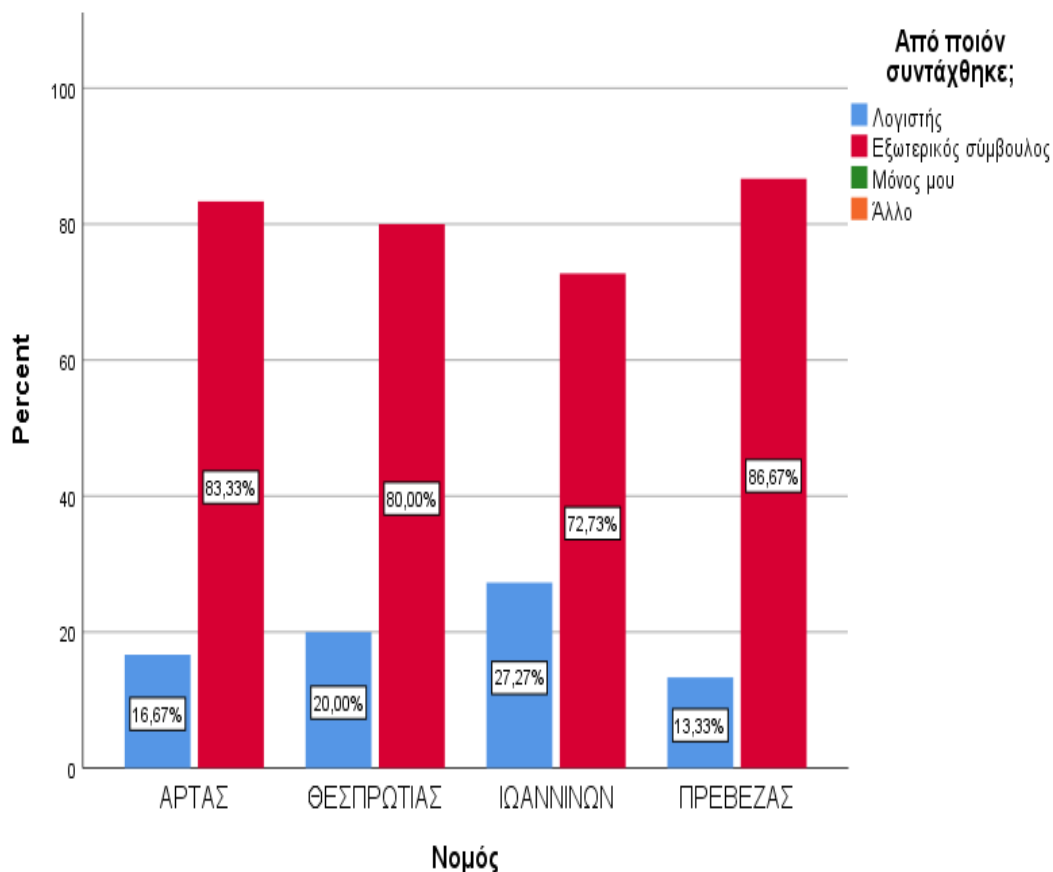
Διάγραμμα 15

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.19 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Από ποιόν συντάχθηκε;» ανάλογα με το νομό καθώς $X^2 = 0,858$, $p = 0,835 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι το επιχειρηματικό σχέδιο συντάχθηκε σε μεγάλο ποσοστό από εξωτερικούς συμβούλους σε όλους τους νομούς.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Από ποιόν συντάχθηκε;	Λογιστής	2	3	3	2	10
	Εξωτερικός σύμβουλος	10	12	8	13	43
Total		12	15	11	15	53

Πίνακας 4.17 Υπεύθυνος σύνταξης ανά Νομό

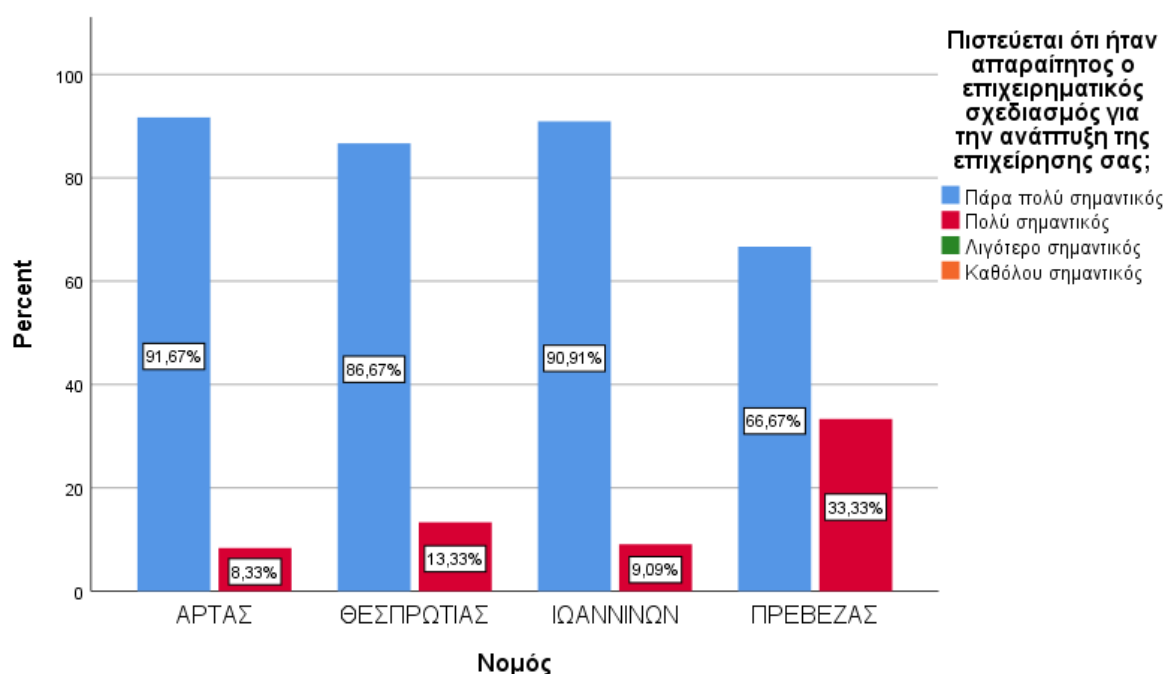

Διάγραμμα 16

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.20 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας;» ανάλογα με τον νομό καθώς $X^2_{32} = 4,109; p = 0,250 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής ήταν πάρα πολύ σημαντικός σε όλους τους νομούς.

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας;	Πάρα πολύ σημαντικός	11	13	10	10	44
	Πολύ σημαντικός	1	2	1	5	9
Total		12	15	11	15	53

Πίνακας 4.18 Σπουδαιότητα επιχειρηματικού σχεδιασμού ανά Νομό

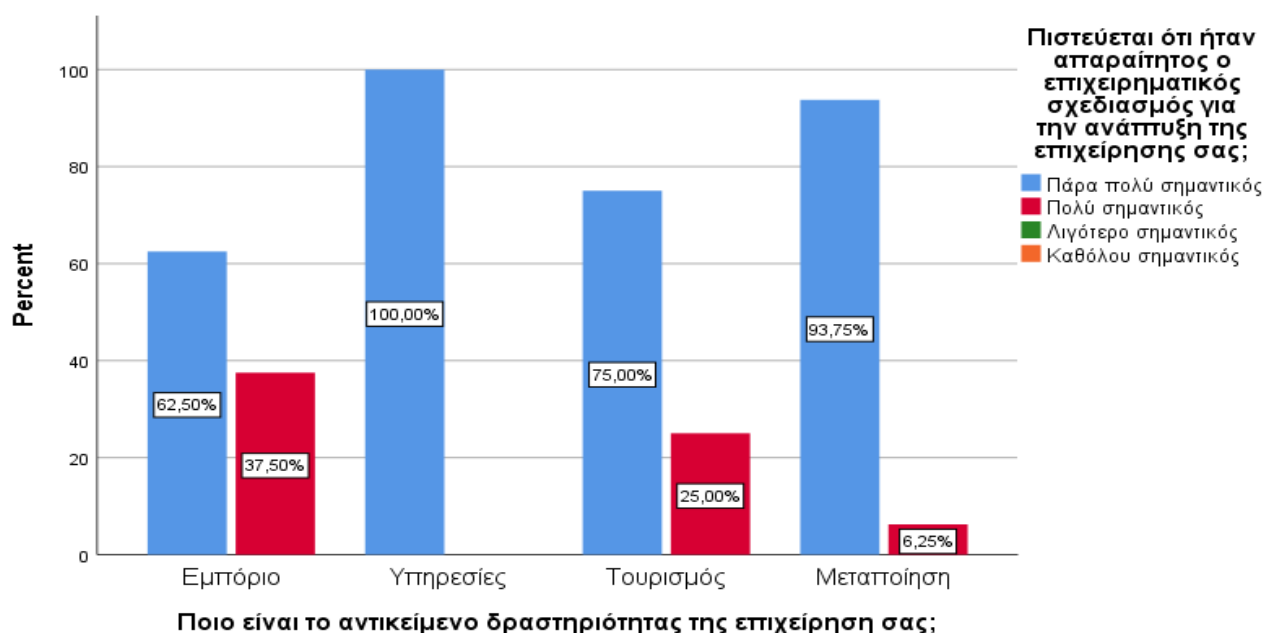
Διάγραμμα 17

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.21 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας;» ανάλογα με την ερώτηση «Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησής σας;» καθώς $\chi^2 = 9,109$; $p = 0,028 < 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι ο επιχειρηματικός σχεδιασμός ήταν περισσότερο «Πάρα πολύ σημαντικός» για επιχειρήσεις που είχαν ως αντικείμενο δραστηριότητας τις υπηρεσίες και σε αναλογικά λιγότερες περιπτώσεις για επιχειρήσεις που είχαν ως αντικείμενο δραστηριότητας το εμπόριο.

Count

		Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησής σας;				Total
		Εμπόριο	Υπηρεσίες	Τουρισμός	Μεταποίηση	
Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας;	Πάρα πολύ σημαντικός	10	13	6	15	44
	Πολύ σημαντικός	6	0	2	1	9
Total		16	13	8	16	53

Πίνακας 4.19 Σπουδαιότητα επιχειρηματικού σχεδιασμού ανά δραστηριότητα

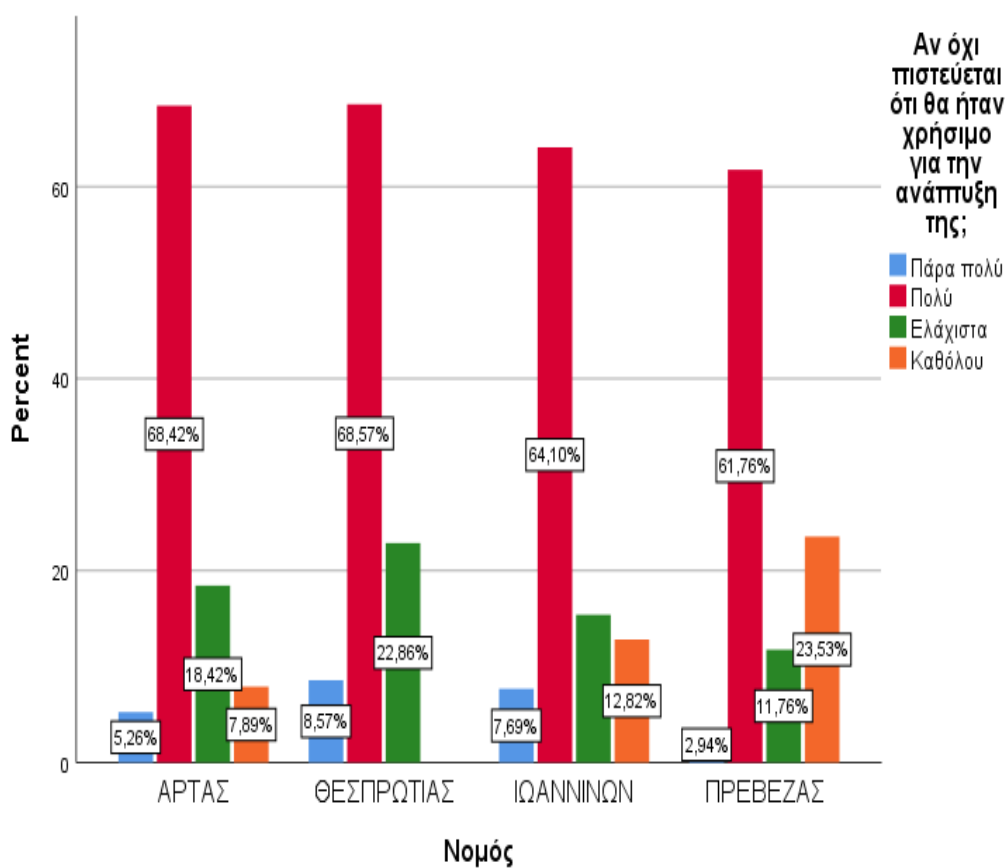
Διάγραμμα 18

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.22 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;» ανάλογα με τον νομό καθώς $\chi^2 = 11,817$; $p = 0,224 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι οι απόψεις για την σύνταξη ενός επιχειρηματικού σχεδίου κυμαίνονται στα ίδια ποσοστά σε όλους τους νομούς.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;	Πάρα πολύ	2	3	3	1	9
	Πολύ	26	24	25	21	96
	Ελάχιστα	7	8	6	4	25
	Καθόλου	3	0	5	8	16
Total		38	35	39	34	146

Πίνακας 20 Χρησιμότητα επιχειρηματικού σχεδίου ανά Νομό

Διάγραμμα 19

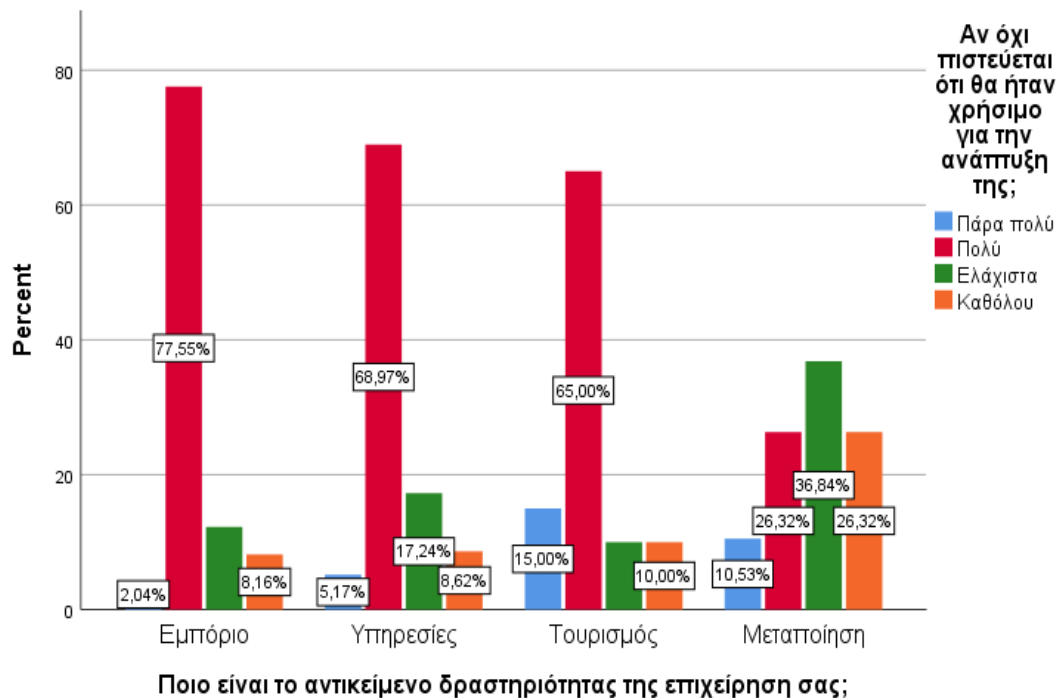
Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.23 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;» ανάλογα με την ερώτηση «Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησής σας;» καθώς $X_9^2 = 20,521; p = 0,015 < 0,05$. Διαφαίνεται από

το παρακάτω διάγραμμα ότι ο επιχειρηματικός σχεδιασμός ήταν συχνότερα «Πάρα πολύ χρήσιμος» για επιχειρήσεις που είχαν ως αντικείμενο δραστηριότητας το εμπόριο τις υπηρεσίες και τον τουρισμό παρά για τις επιχειρήσεις που είχαν ως αντικείμενο δραστηριότητας την μεταποίηση όπου σχετικά συχνά καταγράφηκαν οι απαντήσεις «Ελάχιστα» και «Καθόλου»

Count

		Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρησής σας;				Total
		Εμπόριο	Υπηρεσίες	Τουρισμός	Μεταποίηση	
Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;	Πάρα πολύ	1	3	3	2	9
	Πολύ	38	40	13	5	96
	Ελάχιστα	6	10	2	7	25
	Καθόλου	4	5	2	5	16
Total		49	58	20	19	146

Πίνακας 4.21 Χρησιμότητα επιχειρηματικού σχεδίου ανά δραστηριότητα

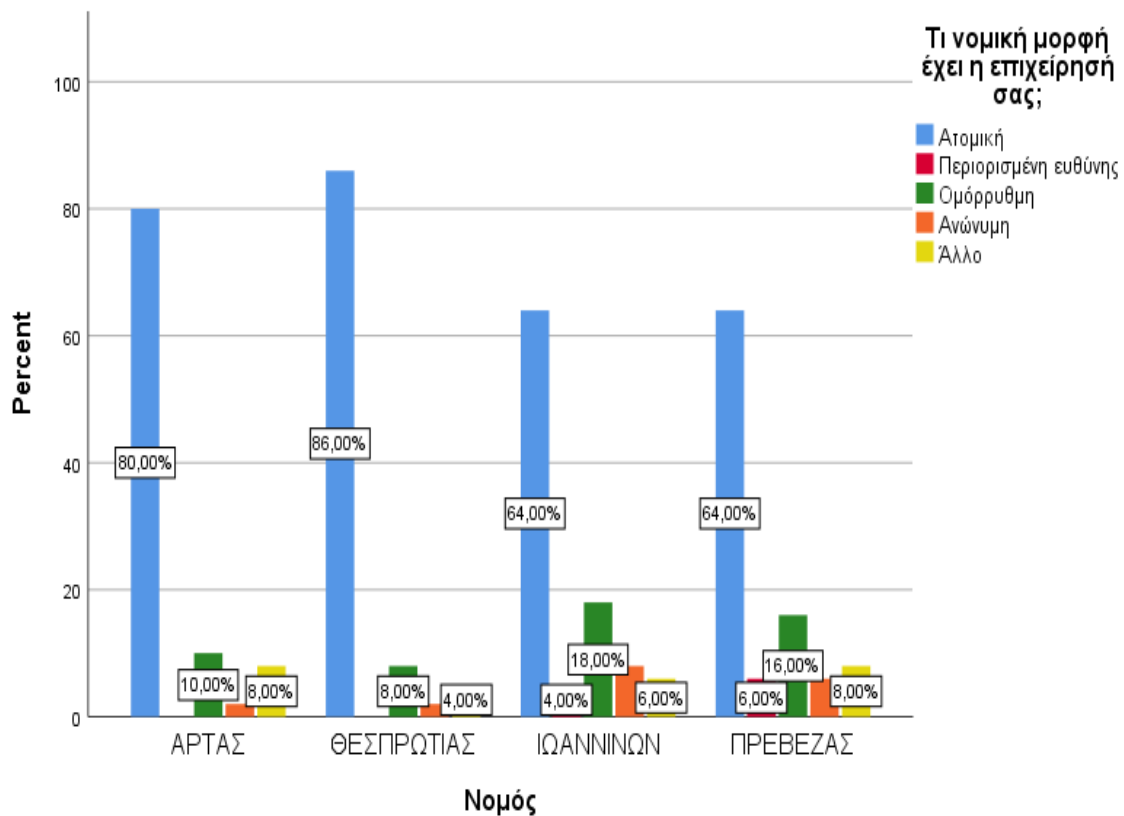
Διάγραμμα 20

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.24 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;» ανάλογα με τον νομό καθώς $\chi^2_{12} = 14,440; p = 0,274 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι οι επιχειρήσεις έχουν σε μεγάλο βαθμό ατομική νομική μορφή.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;	Ατομική	40	43	32	32	147
	Περιορισμένη ευθύνης	0	0	2	3	5
	Ομόρρυθμη	5	4	9	8	26
	Ανώνυμη	1	1	4	3	9
	Άλλο	4	2	3	4	13
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.22 νομική μορφή ανά Νομό

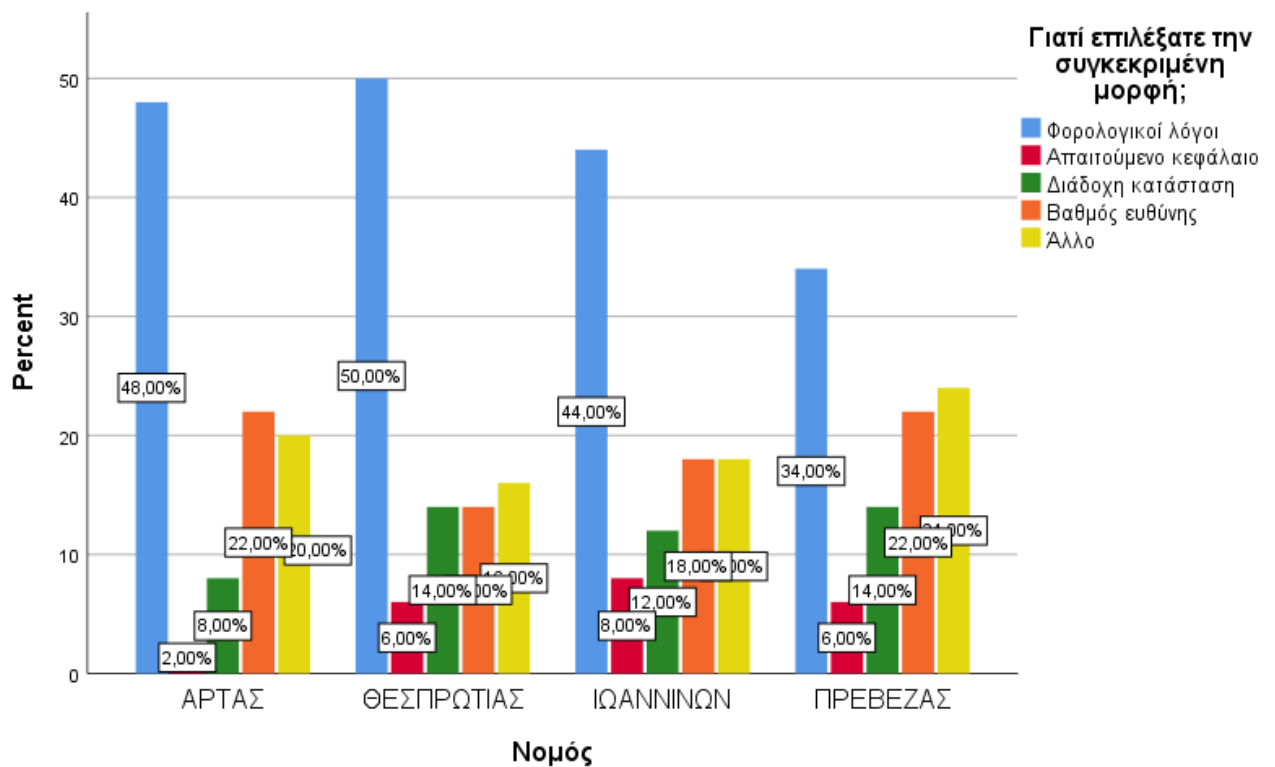
Διάγραμμα 21

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.25 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Γιατί επιλέξατε την συγκεκριμένη μορφή;» ανάλογα με τον νομό καθώς $\chi^2_{12}=6,510$ $p=0,888>0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι σε όλους τους νομούς οι συμμετέχοντες επέλεξαν την συγκεκριμένη νομική μορφή περισσότερο για φορολογικούς λόγους.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Γιατί επιλέξατε την συγκεκριμένη μορφή;	Φορολογικοί λόγοι	24	25	22	17	88
	Απαιτούμενο κεφάλαιο	1	3	4	3	11
	Διάδοχη κατάσταση	4	7	6	7	24
	Βαθμός ευθύνης	11	7	9	11	38
	Άλλο	10	8	9	12	39
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.23 Λόγοι επιλογής νομικών μορφών ανά Νομό

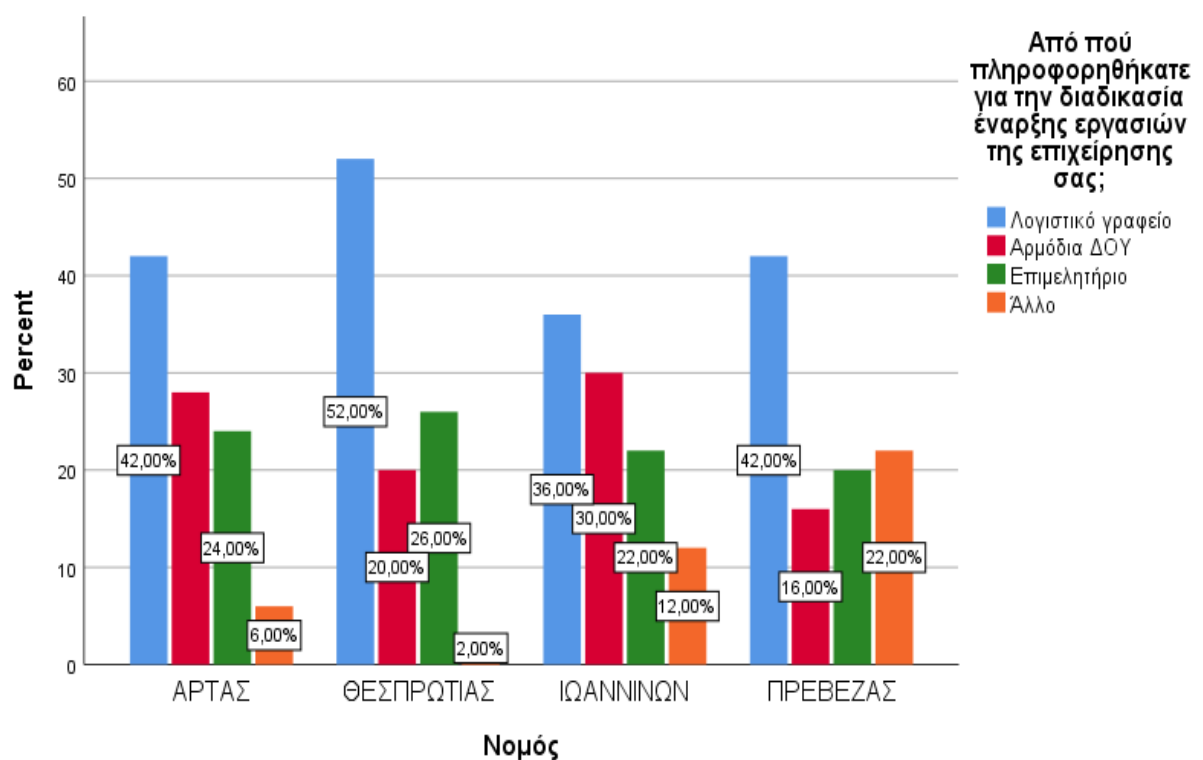
Διάγραμμα 22

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.26 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;» ανάλογα με τον νομό καθώς $X^2 = 15,566; p = 0,077 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι οι συμμετέχοντες πληροφορήθηκαν για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής περισσότερο από τα λογιστικά γραφεία.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;	Λογιστικό γραφείο	21	26	18	21	86
	Αρμόδια ΔΟΥ	14	10	15	8	47
	Επιμελητήριο	12	13	11	10	46
	Άλλο	3	1	6	11	21
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.24 Πηγές πληροφόρησης έναρξης εργασιών ανά Νομό

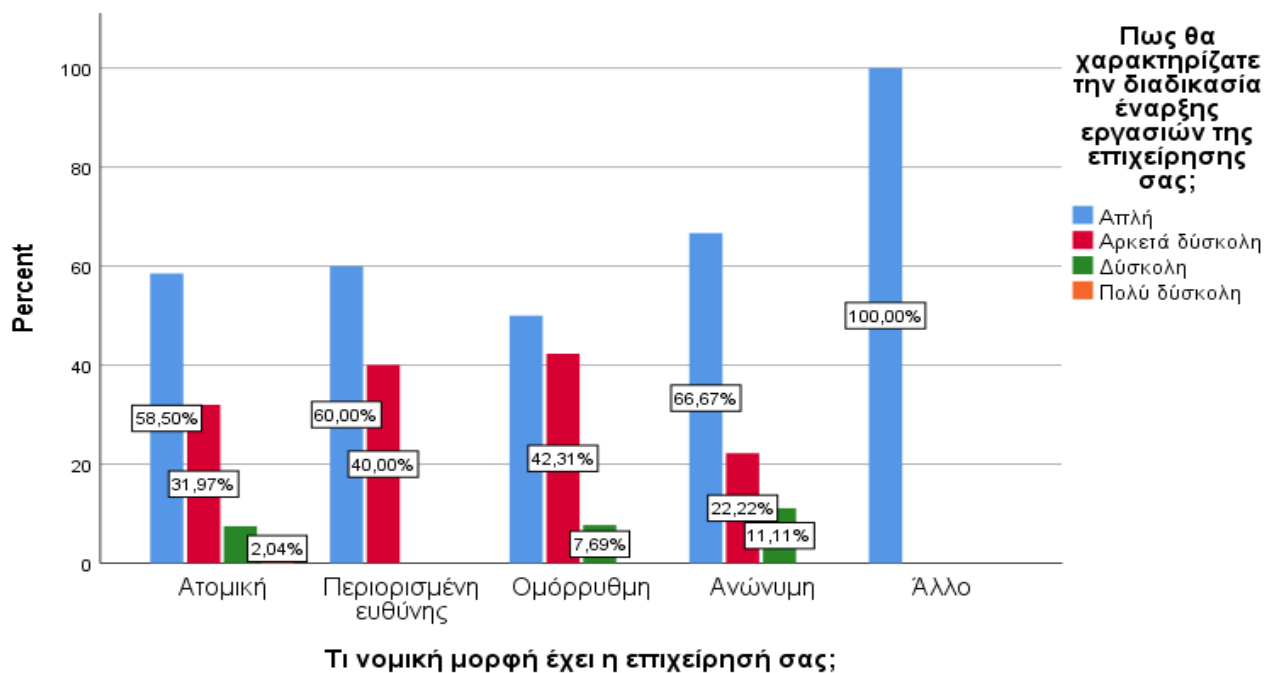
Διάγραμμα 23

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.27 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;» ανάλογα με την ερώτηση «Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;» καθώς $X_{12}^2 = 12,107; p = 0,437 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι οι συμμετέχοντες χαρακτήρισαν την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής «Απλή» ανεξάρτητα από τη νομική μορφή.

Count

		Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;					Total
		Ατομική	Περιορισμένη ευθύνης	Ομόρρυθμη	Ανώνυμη	Άλλο	
Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;	Απλή	86	3	13	6	13	121
	Αρκετά δύσκολη	47	2	11	2	0	62
	Δύσκολη	11	0	2	1	0	14
	Πολύ δύσκολη	3	0	0	0	0	3
Total		147	5	26	9	13	200

Πίνακας 4. 25 Έναρξη εργασιών ανά νομική μορφή

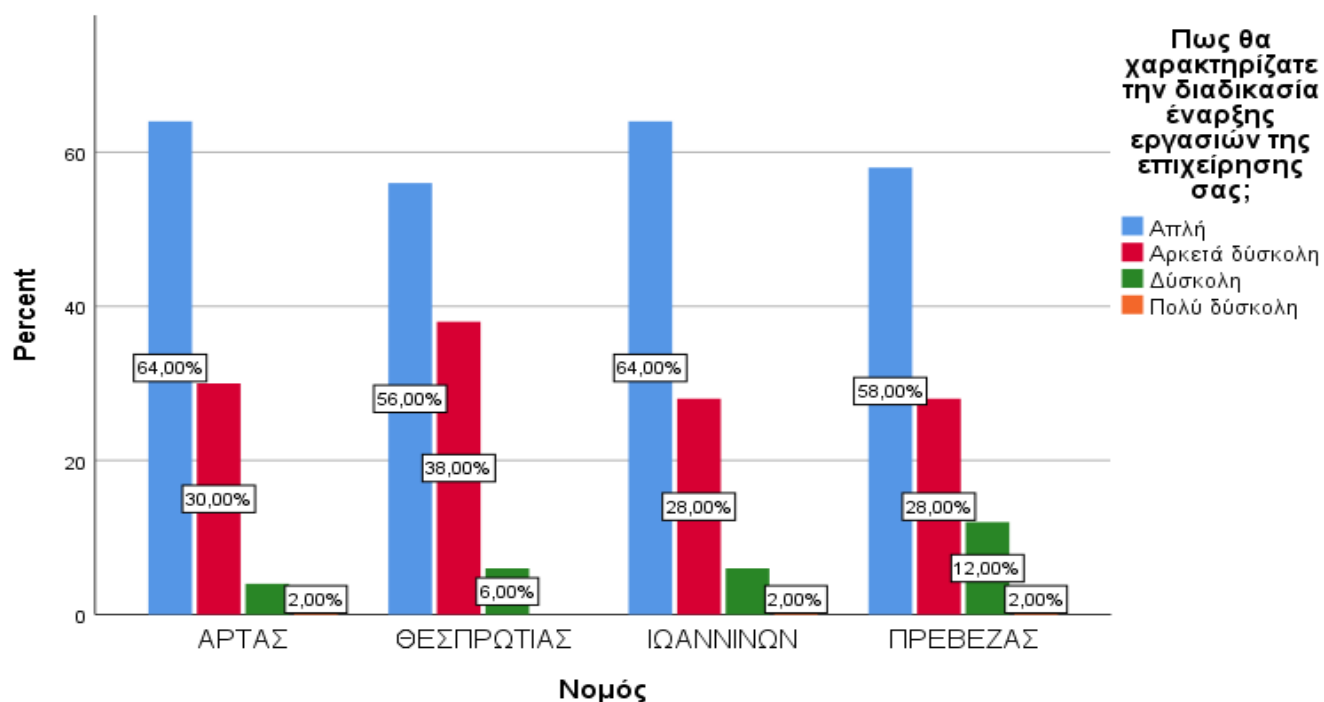
Διάγραμμα 24

Από τον έλεγχο χ^2 του πίνακα 4.28 που ακολουθεί στον παρακάτω πίνακα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφοροποίηση της ερώτησης «Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;» ανάλογα με τον νομό καθώς $X^2 = 5,090; p = 0,826 > 0,05$. Διαφαίνεται από το παρακάτω διάγραμμα ότι οι συμμετέχοντες χαρακτήρισαν την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής «Απλή» ανεξάρτητα από το νομό.

Count

		Νομός				Total
		ΑΡΤΑΣ	ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΡΕΒΕΖΑΣ	
Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;	Απλή	32	28	32	29	121
	Αρκετά δύσκολη	15	19	14	14	62
	Δύσκολη	2	3	3	6	14
	Πολύ δύσκολη	1	0	1	1	3
Total		50	50	50	50	200

Πίνακας 4.26 Διαδικασία έναρξης εργασιών ανά Νομό

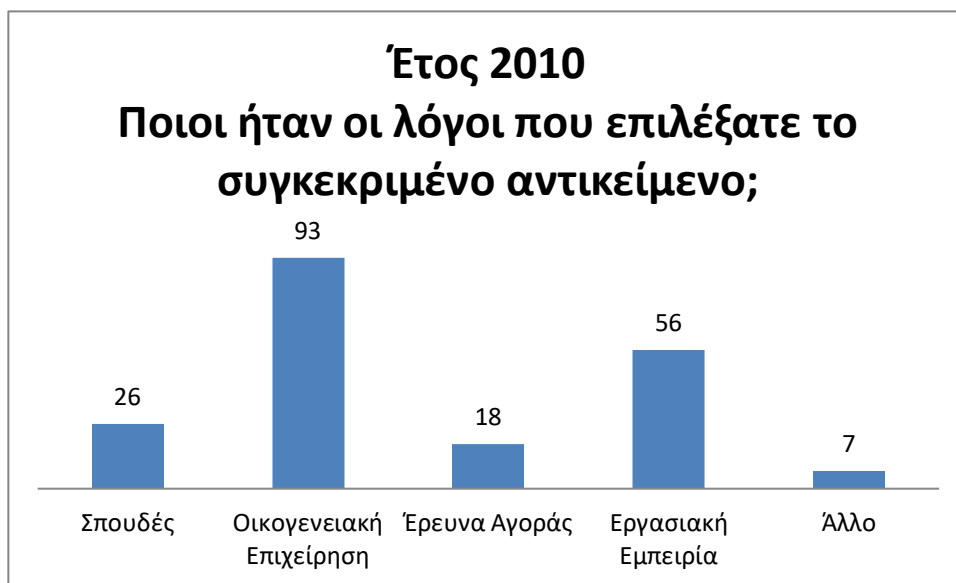
Διάγραμμα 25

Στατιστική ανάλυση

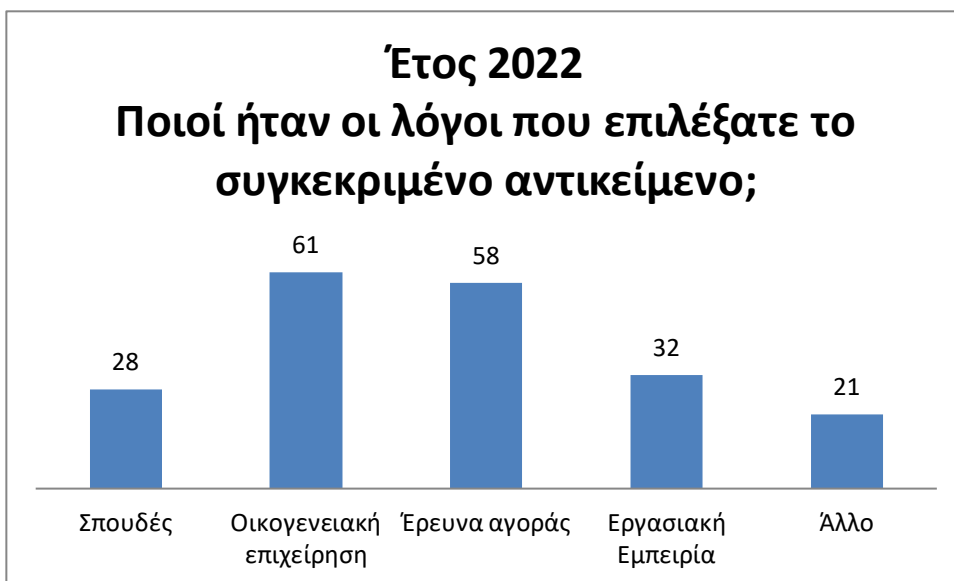
Για την περιγραφή των δημογραφικών χαρακτηριστικών και των κατηγορικών απαντήσεων χρησιμοποιήθηκαν πλήθη και ποσοστά. Πραγματοποιήθηκαν έλεγχοι χ^2 για την σύγκριση τη διαφοροποίηση των απαντήσεων ανάλογα με τη νομική μορφή, το νομό, το αντικείμενο της δραστηριότητας και άλλες κατηγορικές καταγραφές. Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε με το λογισμικό SPSS v 26.0 και το επίπεδο σημαντικότητας ορίστηκε ίσο με 0.05 σε όλες τις περιπτώσεις.

4.4 Συγκριτική ανάλυση με στοιχεία του 2010-2022

Στην συγκεκριμένη παράγραφο θα εξετάσουμε και θα συγκρίνουμε κάποιες από τις απαντήσεις των επιχειρηματιών της Περιφέρειας Ηπείρου το 2010 και το 2022 που παρουσιάζουν ενδιαφέρον.

Διάγραμμα 26

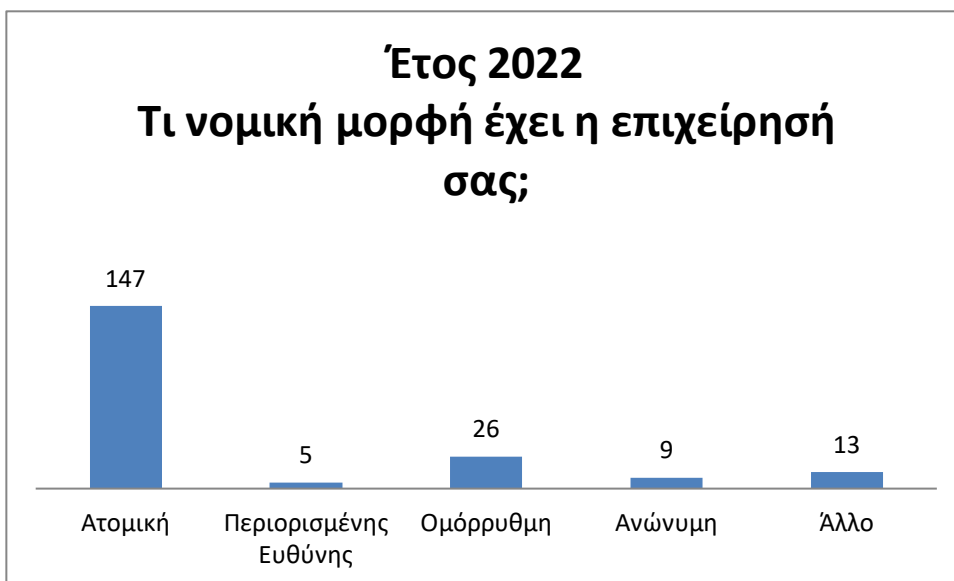

Διάγραμμα 27

Από τα παραπάνω διαγράμματα 26 και 27 ενδιαφέρον παρουσιάζει το γεγονός ότι ο λόγος που επιλέχθηκε το αντικείμενο δραστηριότητας των επιχειρήσεων είναι η εργασιακή εμπειρία καθώς από τις 18 επιχειρήσεις, οι οποίες έκαναν έρευνα αγοράς οι επιχειρήσεις ανήλθαν σε 58 τριπλάσιο ποσό από το 2010. Ενώ παράλληλα μειώνεται κατά 24 μονάδες η επιλογή του αντικειμένου βασισμένου στην εργασιακή εμπειρία.

Διάγραμμα 28

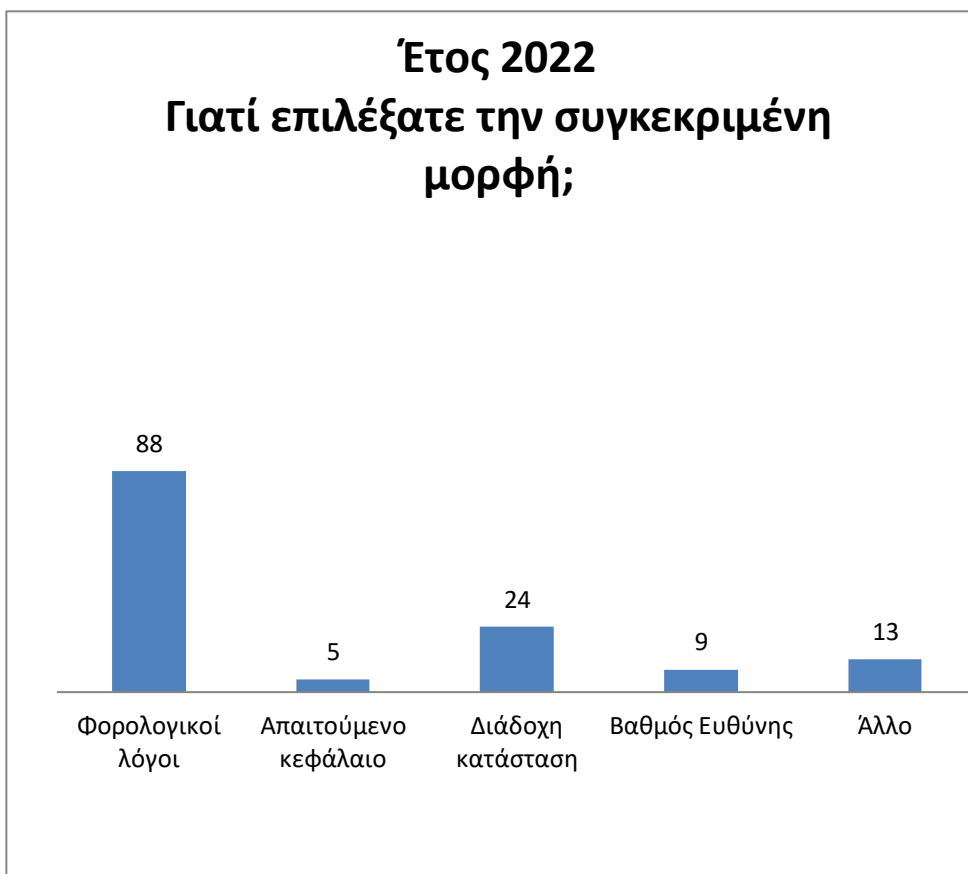

Διάγραμμα 29

Σύμφωνα με τα παραπάνω διαγράμματα 28 και 29 αυτό που αξίζει να σημειωθεί είναι η μείωση των Ομόρρυθμων επιχειρήσεων από 56 σε 26 ποσοστό 46,42% και η αύξηση των ΙΚΕ μέσω της απάντησης του άλλο. Γεγονός που αποδεικνύεται και από τα στατιστικά στοιχεία των Επιμελητηρίων της Περιφέρειας.

Διάγραμμα 30

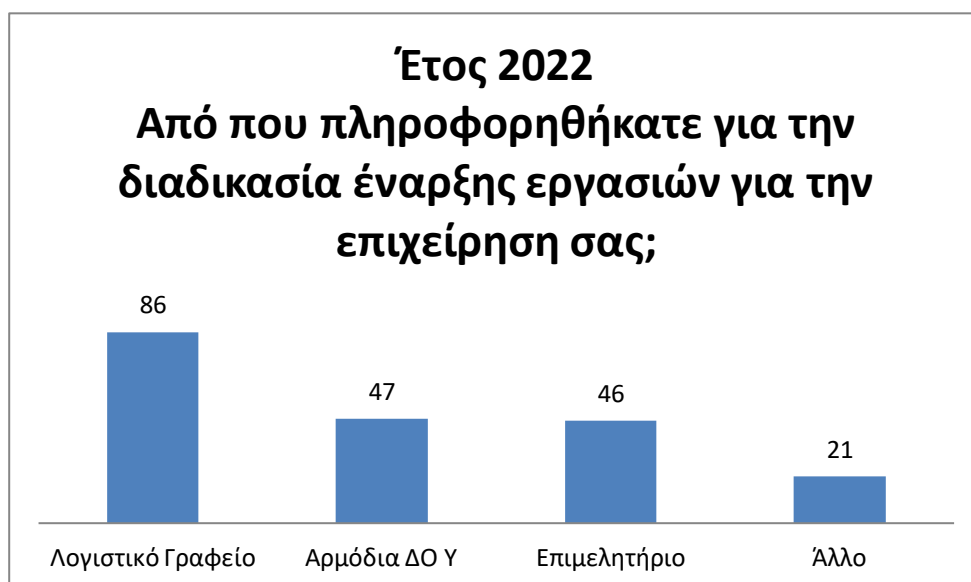

Διάγραμμα 31

Αυτό που είναι σημαντικό να επισημανθεί εδώ είναι ότι η επιλογή της νομικής μορφής ως διάδοχη κατάσταση μειώνεται από τις 55 επιχειρήσεις στις 24. Ενώ παράλληλα να αυξάνονται οι φορολογικοί και οι άλλοι λόγοι. Επίσης ο βαθμός ευθύνης δεν επηρεάζει σημαντικά την επιλογή της νομικής μορφής καθώς παρατηρούμε ότι από τους 47 επιχειρηματίες μόνο 9 πλέον επέλεξαν νομική μορφή με γνώμονα τον βαθμό ευθύνης.

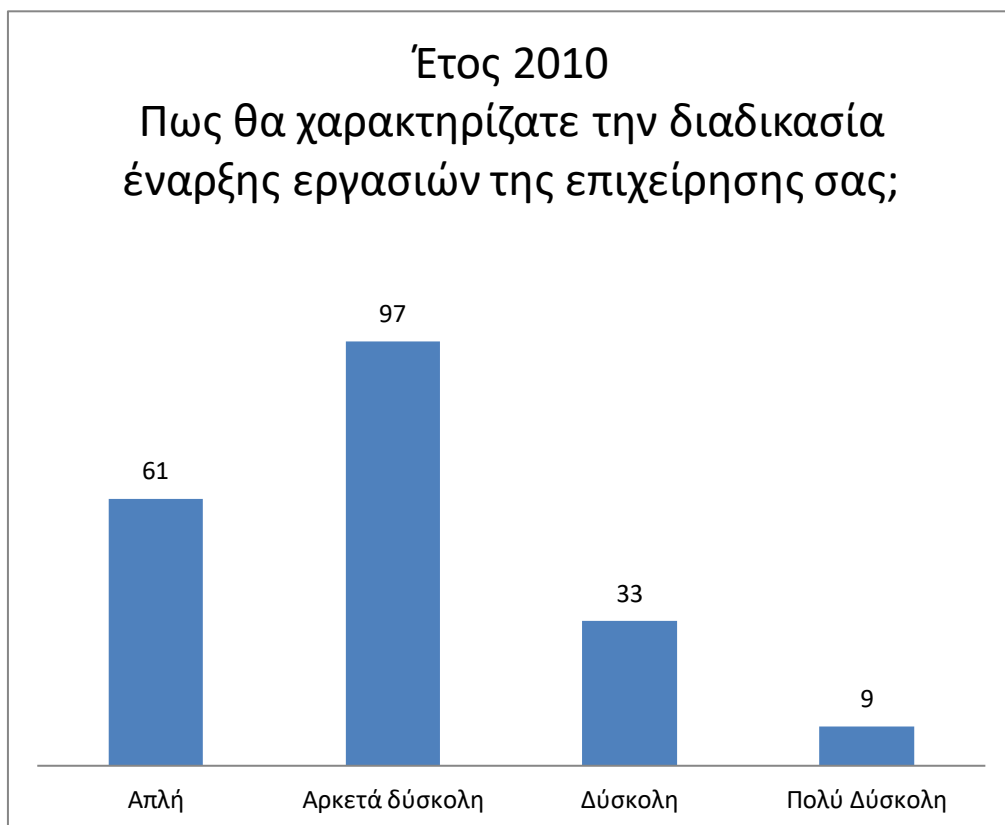

Διάγραμμα 32

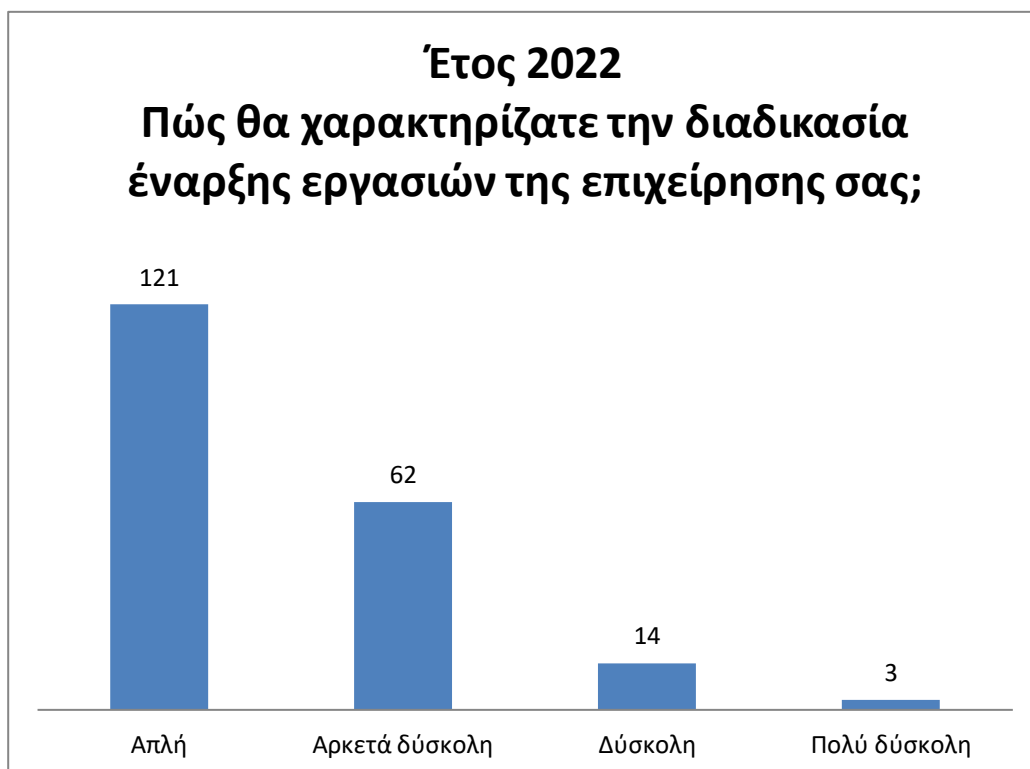

Διάγραμμα 33

Όπως φαίνεται και από τα παραπάνω διαγράμματα 32 και 33 οι εν δυνάμει επιχειρηματίες απευθύνονται λιγότερο πλέον στα λογιστικά γραφεία και τις αρμόδιες ΔΟΥ ως πηγές πληροφόρησης για τη διαδικασία έναρξης της επιχείρησής και επιλέγουν κυρίως το Επιμελητήριο, το οποίο προφανώς και ως αρμόδιο για την υπηρεσία μιας στάσης ενίσχυσε την θέση του ως πηγή πληροφόρησης

Διάγραμμα 34

Διάγραμμα 35

Το 60% πλέον των ερωτηθέντων χαρακτηρίζει την διαδικασία έναρξης εργασιών μιας επιχείρησης ενώ το 2010 το ποσοστό αυτό μόλις άγγιζε το 30%. Πλέον ένα πολύ μικρό ποσοστό των ερωτηθέντων θα χαρακτήριζε την διαδικασία πλέον δύσκολη ή πολύ δύσκολη. Σε αυτήν την αλλαγή σαφώς και συνέβαλλε η αλλαγή στην διαδικασία σύστασης μιας επιχείρησης μέσω της Υπηρεσίας Μιας Στάσης ή της e-ΥΜΣ.

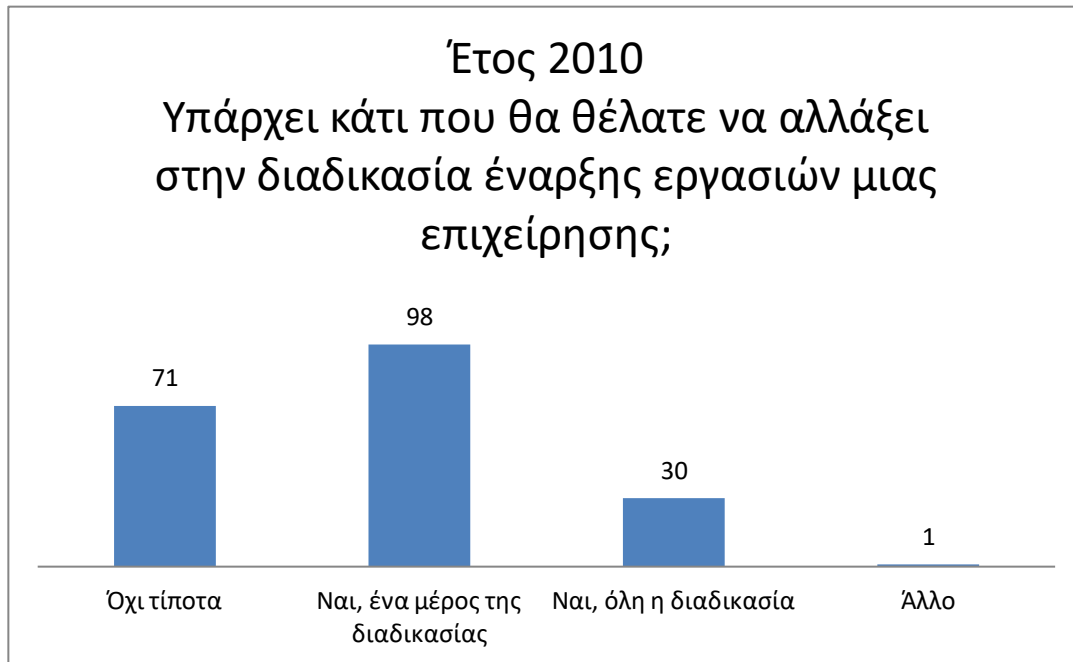

Διάγραμμα 36

Διάγραμμα 37

Αντίστοιχα τα αποτελέσματα και σε αυτήν την ερώτηση ο αριθμός των ερωτηθέντων που είναι ικανοποιημένοι από την εξυπηρέτηση των εμπλεκόμενων φορέων κατά την διαδικασία σύστασης μιας επιχείρησης σχεδόν τριπλασιάστηκε από 55 που ήταν το 2010 ανήλθε σε 146. Ενώ παράλληλα μειώθηκε στο ελάχιστο ο αριθμός που χαρακτηρίζουν τους εμπλεκόμενους φορείς ως καθόλου εξυπηρετικούς ή अपαράδεκτους από 41 σε 8.

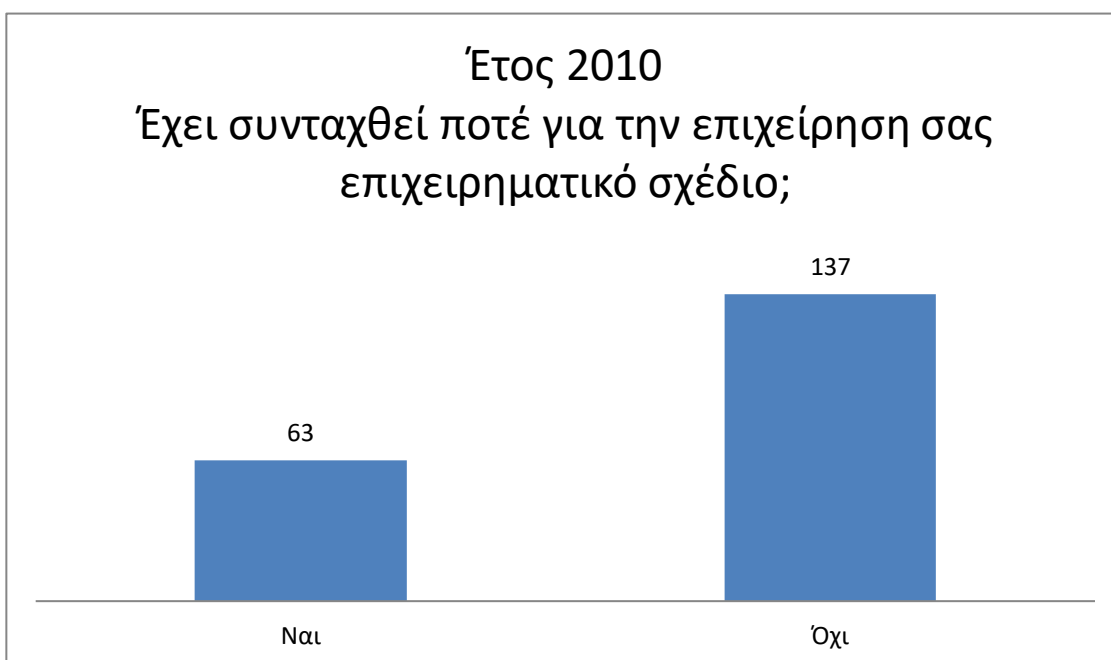

Διάγραμμα 38

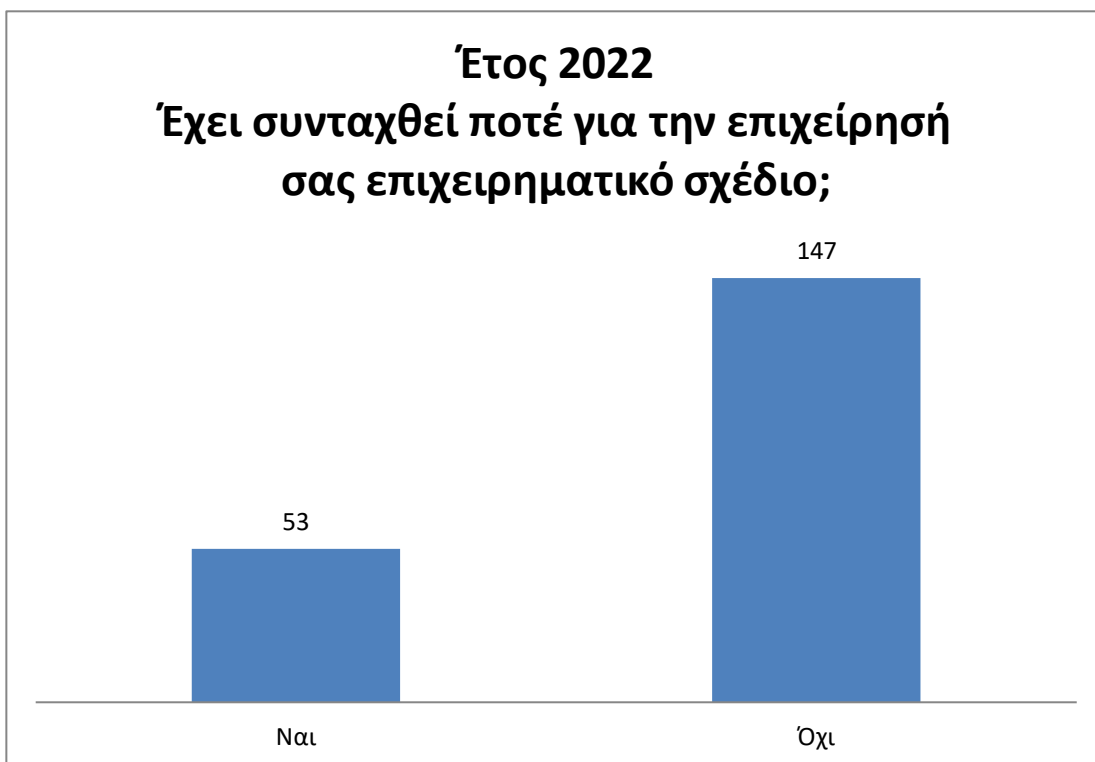

Διάγραμμα 39

Αντίστοιχα και σε αυτά τα διαγράμματα 38 και 39 τα αποτελέσματα είναι ίδια με τα προηγούμενα καθώς το 56,5% είναι ευχαριστημένο και δεν θα άλλαζε τίποτα από την διαδικασία σύστασης μιας επιχείρησης σε αντίθεση με το 2010 που το 65% των ερωτηθέντων που θα άλλαζε ένα μέρος ή και ολόκληρη τη διαδικασία.

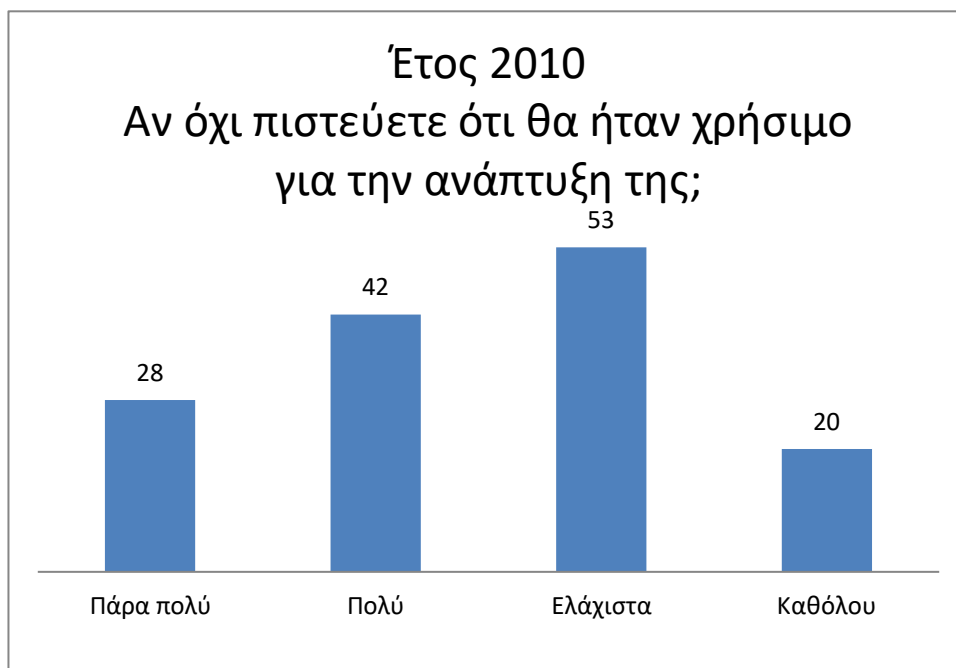

Διάγραμμα 40

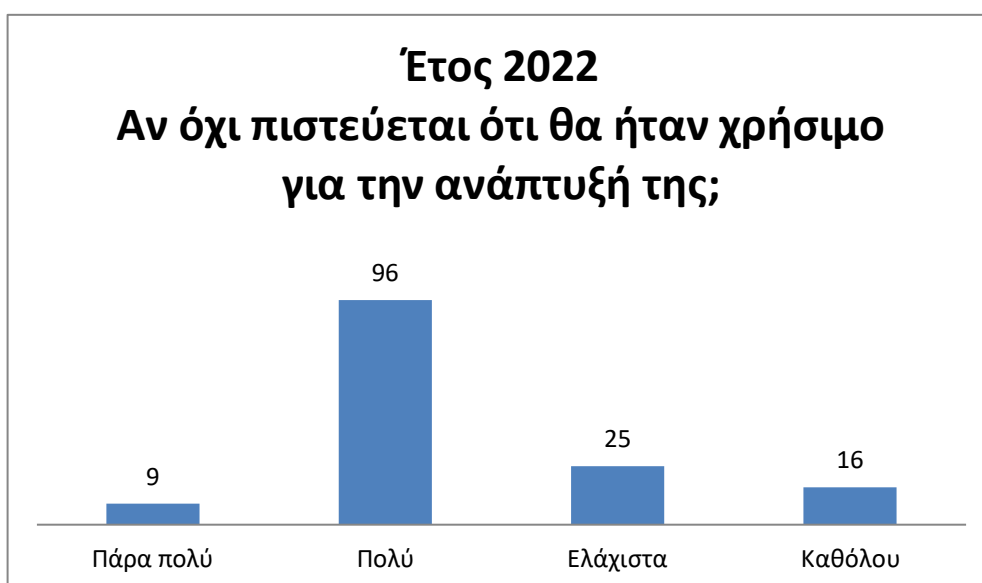

Διάγραμμα 41

Όσο αναφορά εάν έχει συνταχθεί επιχειρηματικό σχέδιο τα αποτελέσματα και το 2010 και το 2022 είναι περίπου τα ίδια με μια διαφορά 10 επιχειρήσεων. Ένα μικρό ποσοστό έχει συντάξει για την επιχείρηση του επιχειρηματικό σχέδιο μόλις το 26,5% σε αντίθεση με το υπόλοιπο 73,5% που δεν έχει συντάξει ποτέ.

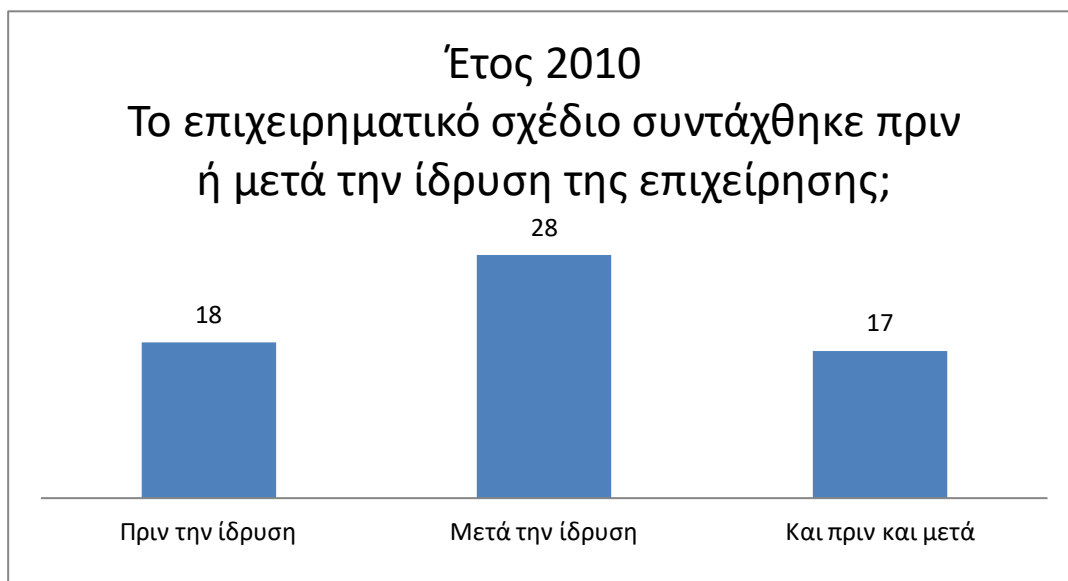

Διάγραμμα 42

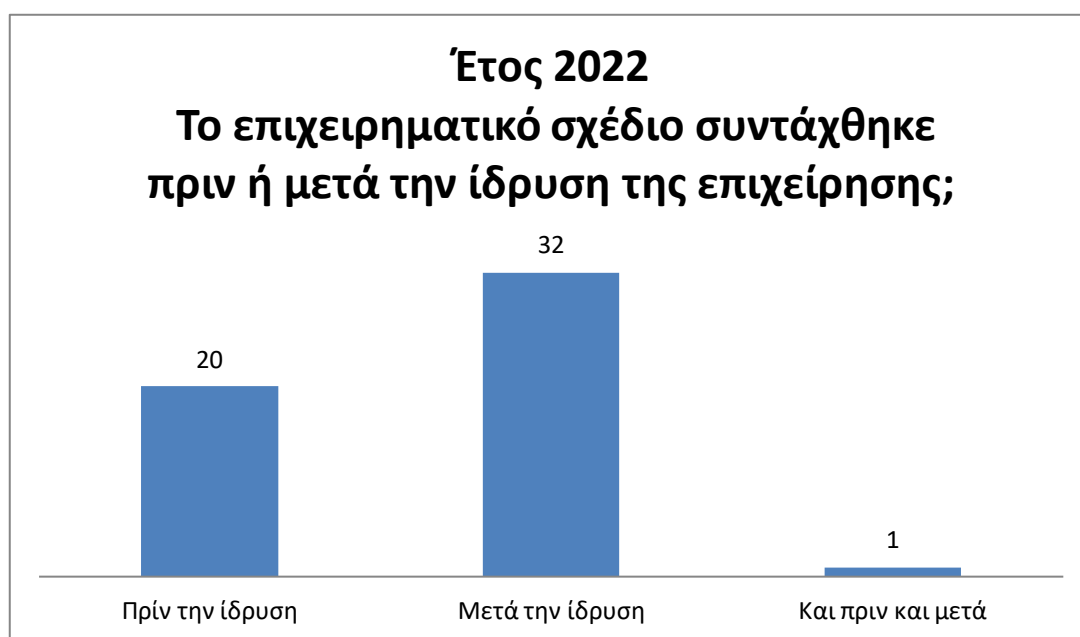

Διάγραμμα 43

Μεγαλύτερο είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων που παρότι δεν έχει συντάξει επιχειρηματικό σχέδιο εκτιμά ότι η σύνταξη του θα ήταν πολύ χρήσιμη για την ανάπτυξη της επιχείρησής του σε σχέση με το 2010. Ένα μικρό ποσοστό πλέον των ερωτηθέντων 26,28% πιστεύει ότι ο επιχειρηματικός σχεδιασμός θα του ήταν ελάχιστα ή καθόλου χρήσιμος σε αντίθεση με το 2010 που αυτό το ποσοστό ήταν 51% .

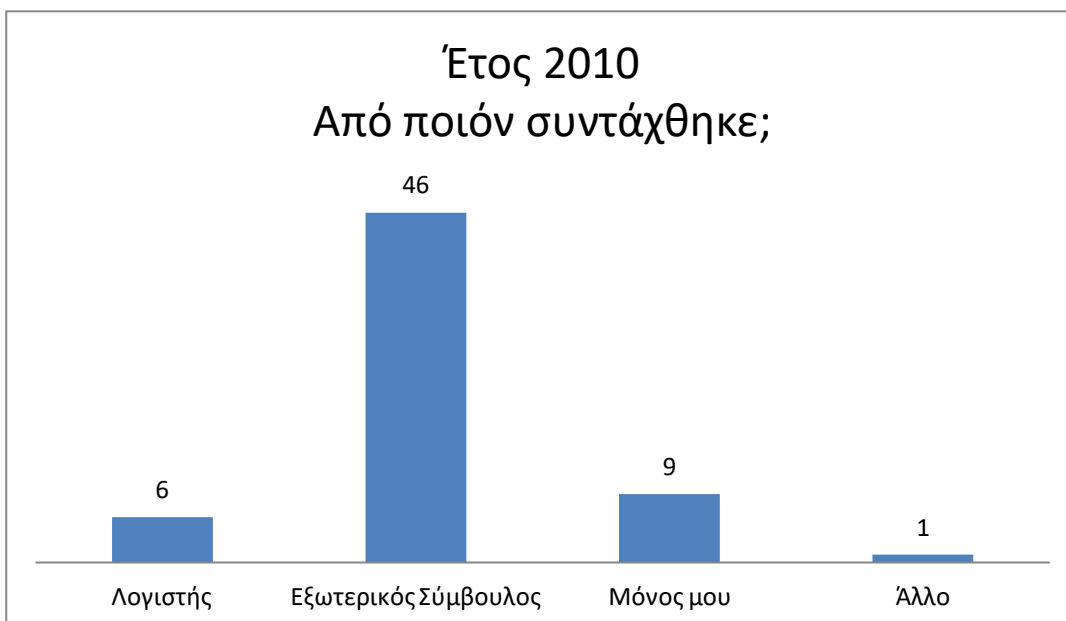

Διάγραμμα 44

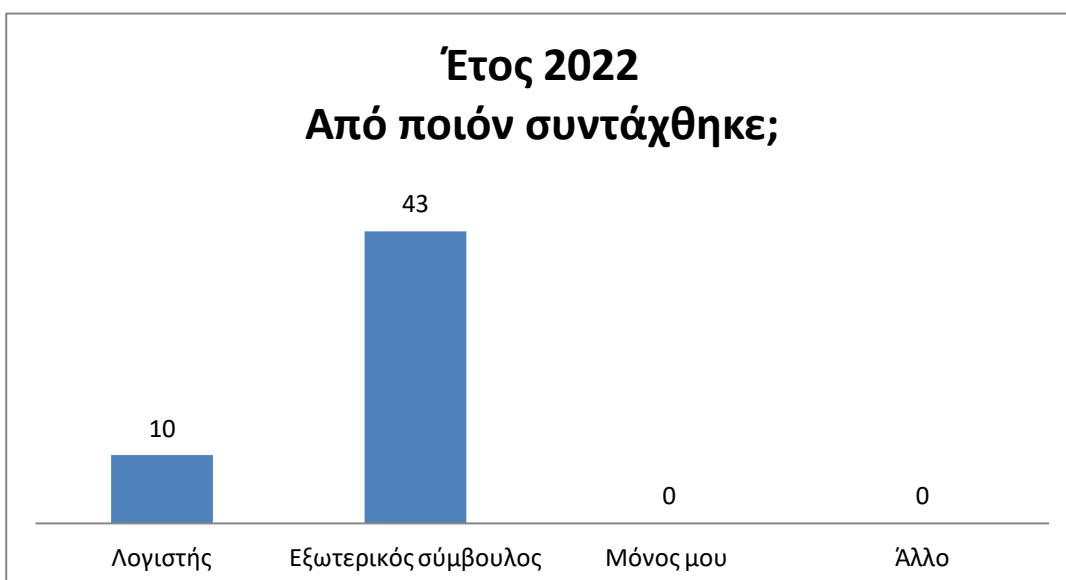

Διάγραμμα 45

Η προτιμότερη περίοδος επιλογής κατάρτισης επιχειρηματικού σχεδίου το 2010 και το 2022 εξακολουθεί να είναι η ίδια και αφορά την περίοδο μετά την ίδρυση της επιχείρησης. Αξιοσημείωτη ωστόσο είναι η μείωση της σύνταξης επιχειρηματικού σχεδίου και πριν και μετά την ίδρυση των επιχειρήσεων από 17 επιχειρήσεις το 2010 σε 1 το 2022.

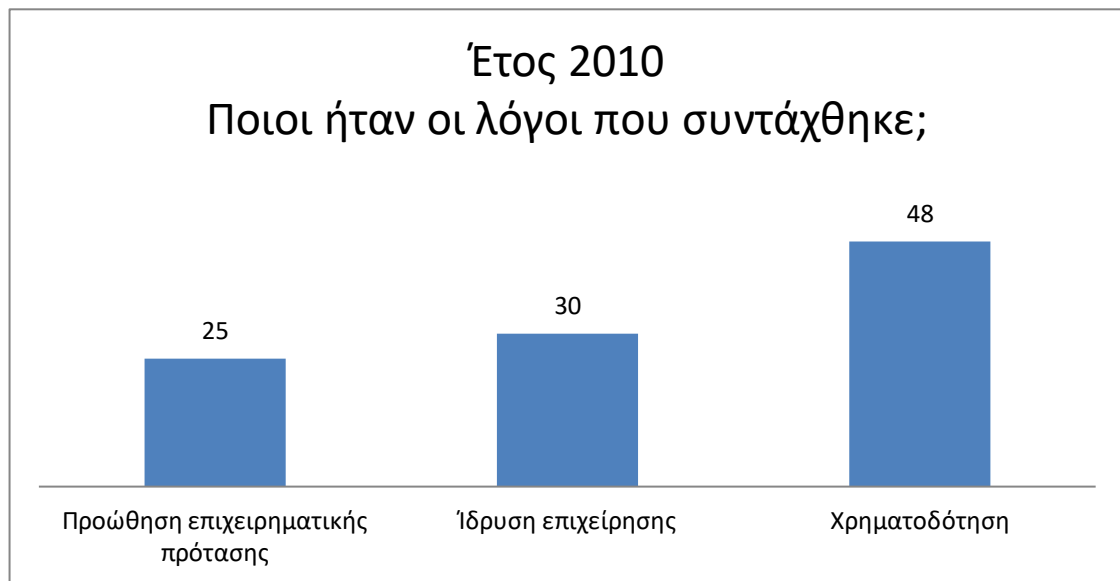

Διάγραμμα 46

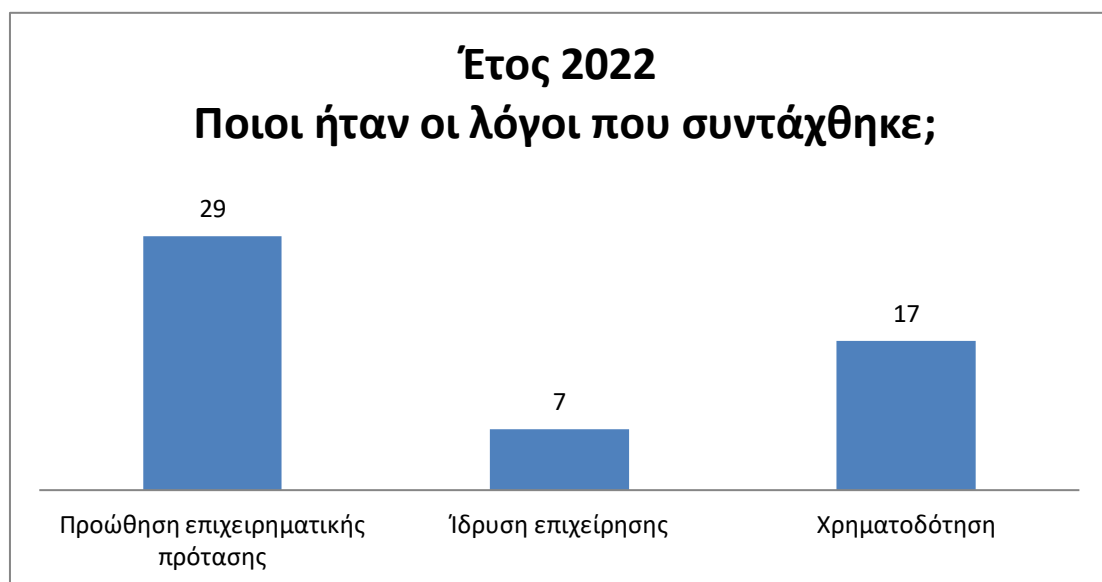

Διάγραμμα 47

Ο εξωτερικός σύμβουλος παραμένει η πρώτη επιλογή για την κατάρτιση του επιχειρηματικού σχεδίου, για 46 επιχειρήσεις το 2010 και 43 το 2022. Αυτό που αξίζει εδώ να σημειωθεί είναι η επιλογή του μόνος μου που από 9 έγινε κανένας.

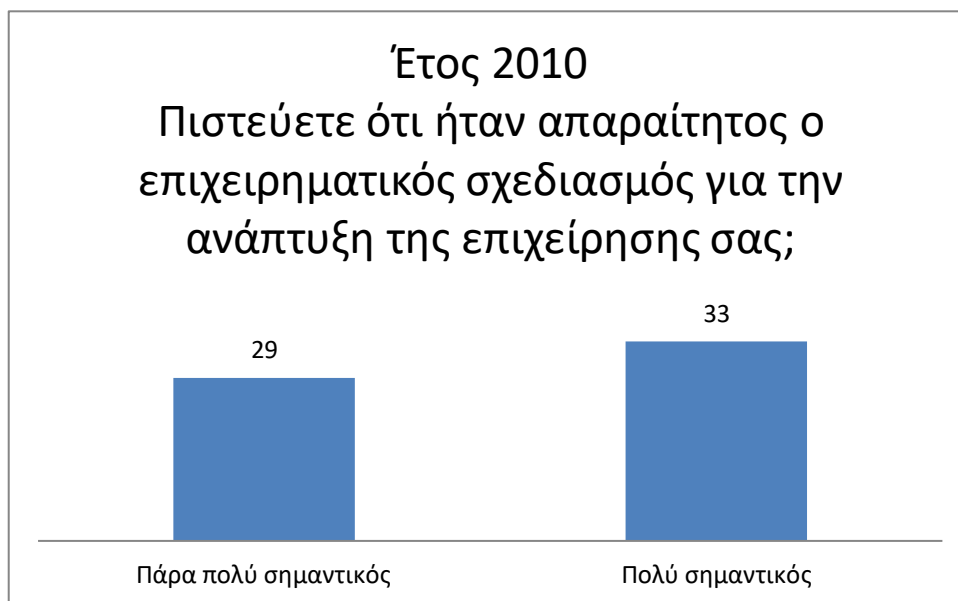

Διάγραμμα 48

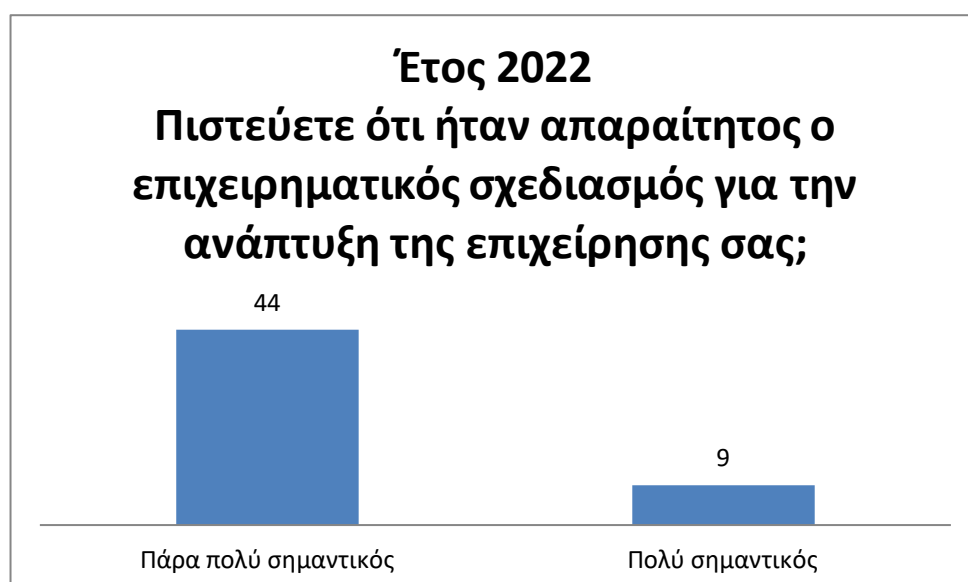

Διάγραμμα 49

Η προώθηση μιας επιχειρηματικής πρότασης είναι πλέον ο κυριότερος λόγος σύνταξης ενός επιχειρηματικού σχεδίου σε αντίθεση με την χρηματοδότηση και την ίδρυση επιχείρησης που ήταν στο παρελθόν.

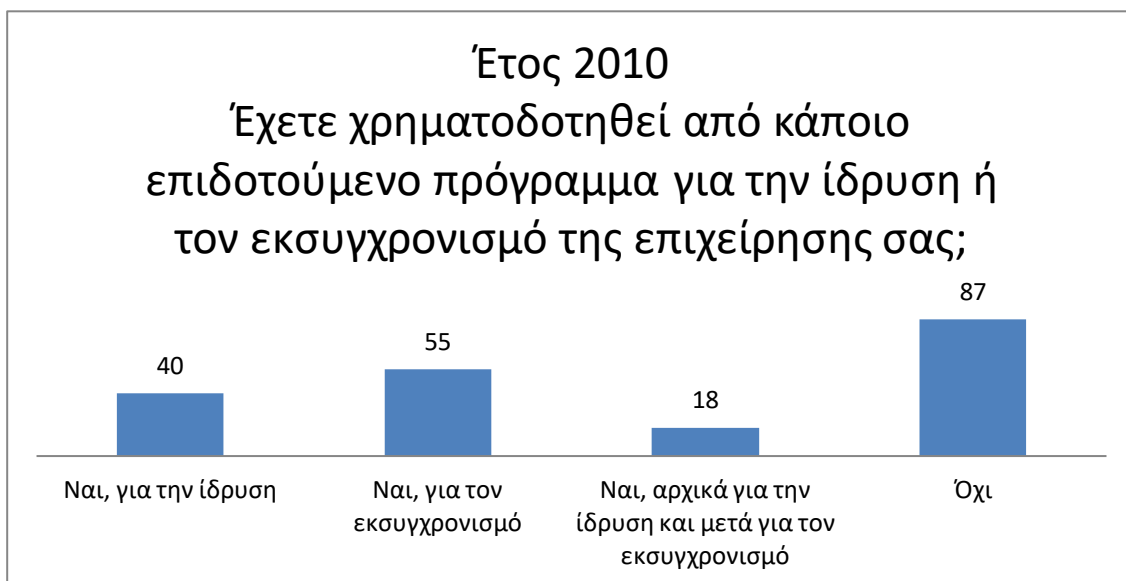

Διάγραμμα 50

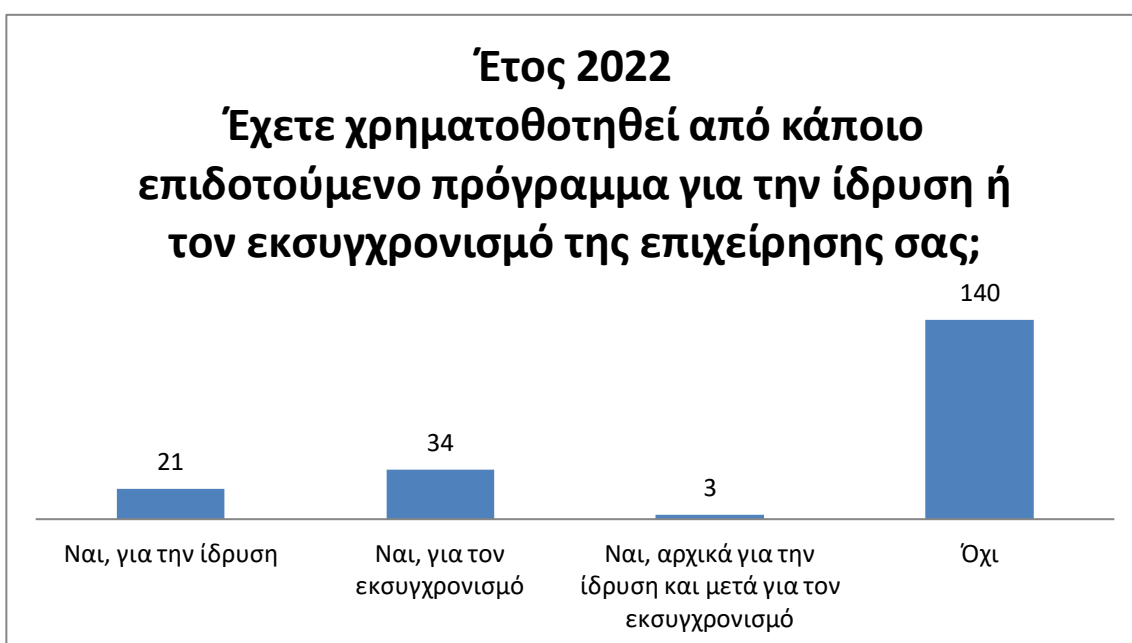

Διάγραμμα 51

Οι επιχειρήσεις που σύνταξαν επιχειρηματικό σχέδιο αναμφίβολα το έκριναν όχι μόνο πολύ σημαντικό αλλά πάρα πολύ σημαντικό για την ανάπτυξη της επιχείρησής τους σε ποσοστό 83%.

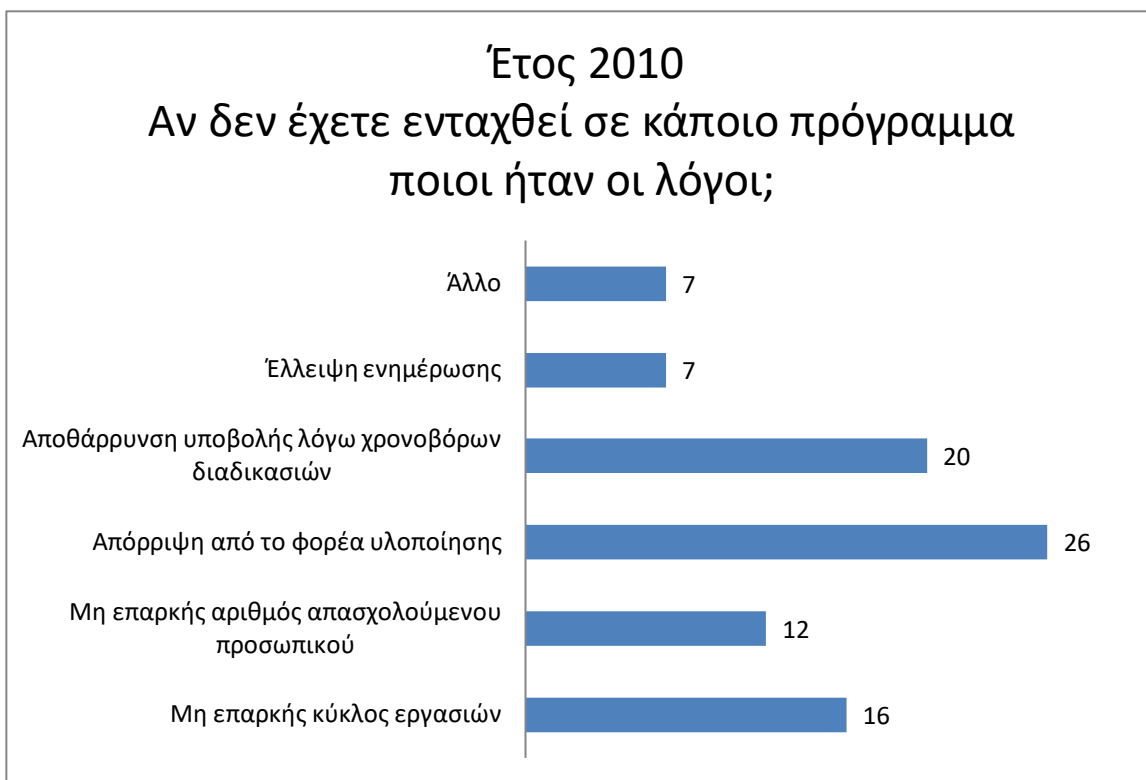

Διάγραμμα 52

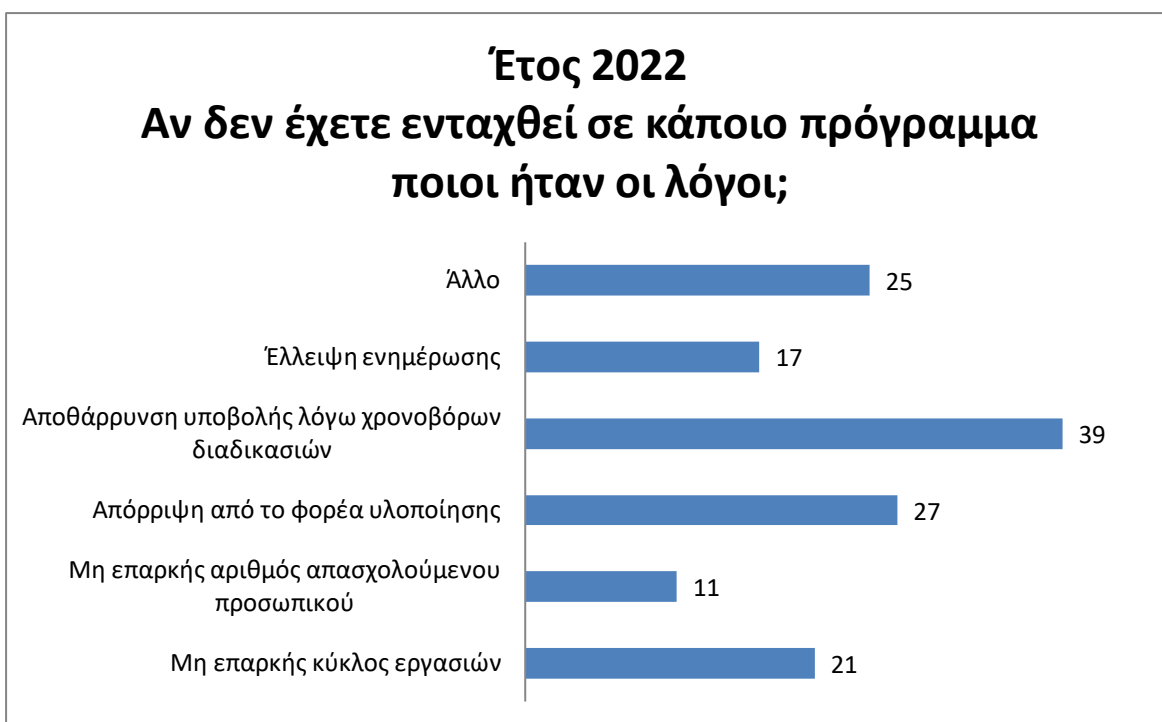

Διάγραμμα 53

Το 2010 το 43,50% των ερωτηθέντων επιχειρήσεων δεν είχε χρηματοδοτηθεί από κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα σε αντίθεση με το 2022 που το ποσοστό αυτό ανέρχεται σε 70% αυξημένο δηλαδή κατά 26,50%.

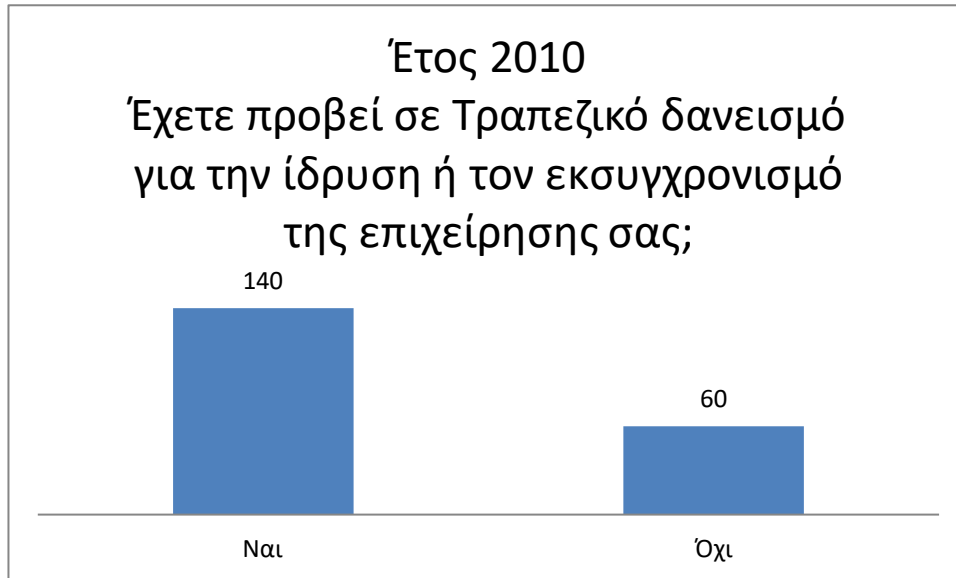

Διάγραμμα 54

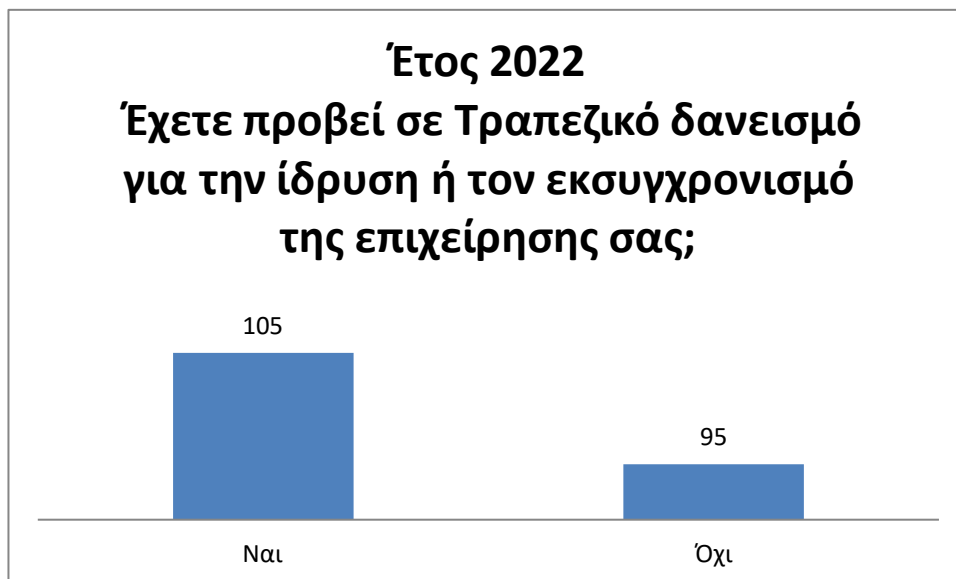

Διάγραμμα 55

Ο κυριότερος λόγος που οι ερωτηθέντες δεν εντάσσονταν σε επιδοτούμενο πρόγραμμα το 2010 ήταν η απόρριψη από τον φορέα υλοποίησης ενώ το 2022 η αποθάρρυνση τους λόγω χρονοβόρων διαδικασιών.

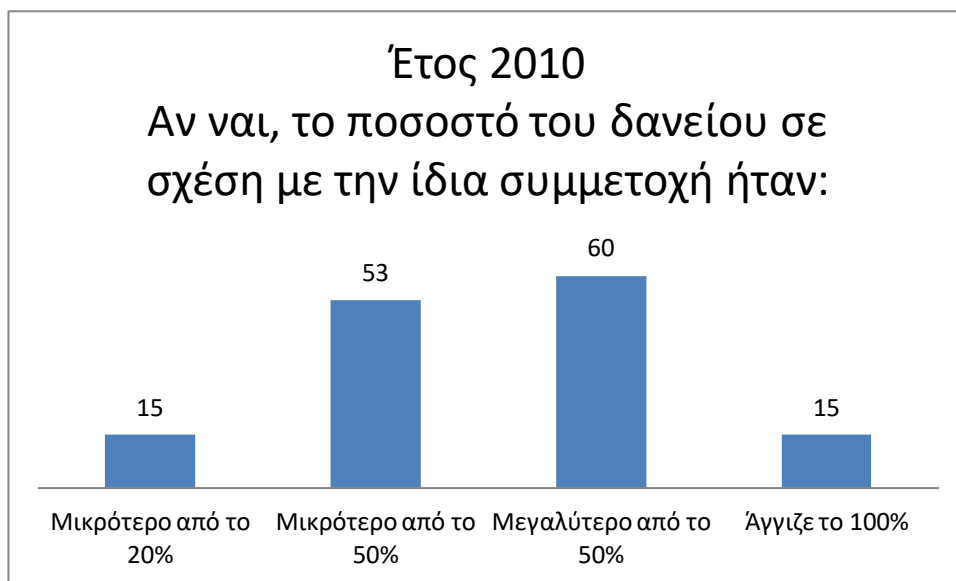

Διάγραμμα 56

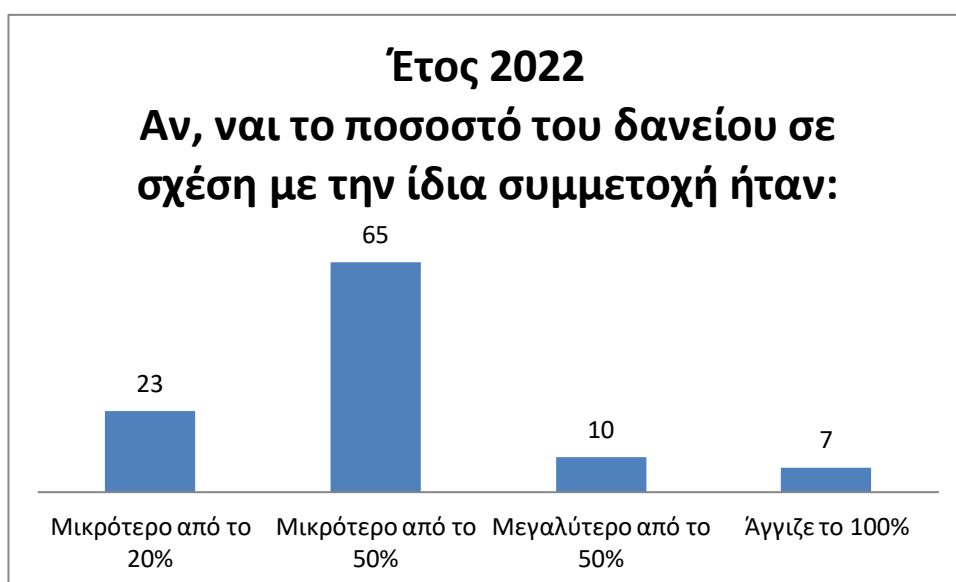

Διάγραμμα 57

Ο τραπεζικός δανεισμός ως χρηματοδοτικό εργαλείο έχει μειωθεί καθώς από τις 200 ερωτηθέντες επιχειρήσεις οι 105 επιχειρήσεις έχουν δανειοδοτηθεί το 2022 σε αντίθεση με το 2010 που ήταν 140 επιχειρήσεις.

Διάγραμμα 58

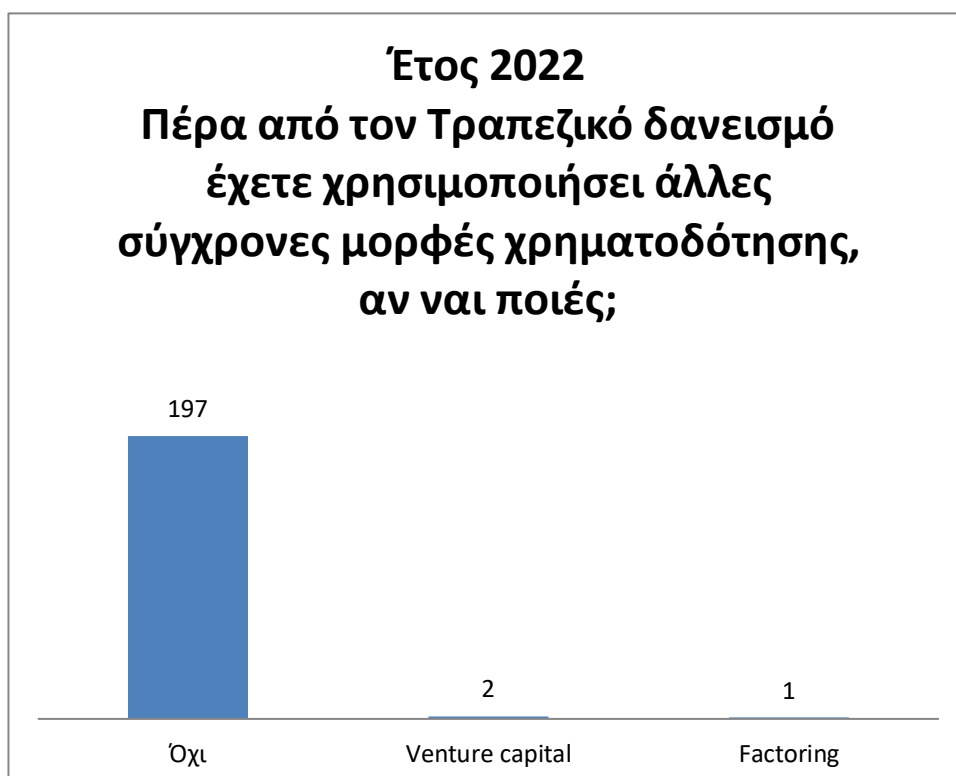

Διάγραμμα 59

Το ποσοστό του δανείου σε σχέση με την ίδια συμμετοχή που δανείζονται οι περισσότερες (65) επιχειρήσεις το 2022 είναι μικρότερο από το 50% . Το 2010 το ποσοστό του δανείου σε σχέση με την ίδια συμμετοχή που δανείζονταν οι επιχειρήσεις ήταν μικρότερο από το 50% (53 επιχειρήσεις) ή μεγαλύτερο από το 50% (60 επιχειρήσεις) αντίστοιχα.

Διάγραμμα 60

Διάγραμμα 61

Πέρα από τον τραπεζικό δανεισμό μόνο το 14,5% χρησιμοποίησε άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης το 2010 με το ποσοστό αυτό να μειώνεται εξαιρετικά και να ανέρχεται στο 1,5% το 2022.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ (ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΑ)

Επωνυμία Επιχείρησης:.....

Υπεύθυνος συμπλήρωσης:.....

Έτος ίδρυσης:.....

Νομός:.....

1. Ποιο είναι το αντικείμενο δραστηριότητας της επιχείρηση σας;

α. Εμπόριο

γ. Τουρισμός

β. Υπηρεσίες

δ. Μεταποίηση

2. Ποιοι ήταν ο/οι λόγοι που επιλέξατε το συγκεκριμένο αντικείμενο;

α. Σπουδές

γ. Έρευνα Αγοράς

β. Οικογενειακή Επιχείρηση

δ. Εργασιακή Εμπειρία

ε. Άλλο.....

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΣΤΑΣΗΣ

3. Τι νομική μορφή έχει η επιχείρησή σας;

α. Ατομική	δ. Ανώνυμη
β. Περιορισμένης Ευθύνης	ε. Ετερόρρυθμη
γ. Ομόρρυθμη	στ. Ιδιωτική Κεφαλαιουχική εταιρεία

4. Γιατί επιλέξατε την συγκεκριμένη μορφή;

α. Φορολογικοί λόγοι	γ. Διάδοχη κατάσταση
β. Απαιτούμενο κεφάλαιο	δ. Βαθμός ευθύνης
	ε. Άλλο.....

5. Από πού πληροφορηθήκατε για την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;

α. Λογιστικό γραφείο	γ. Επιμελητήριο
β. Αρμόδια ΔΟΥ	δ. Άλλο.....

6. Πως θα χαρακτηρίζατε την διαδικασία έναρξης εργασιών της επιχείρησής σας;

- α. Απλή
- β. Αρκετά δύσκολη
- γ. Δύσκολη
- δ. Πολύ Δύσκολη

7. Υπήρξε η ανάλογη εξυπηρέτηση από τους εμπλεκόμενους φορείς;

α. Ναι, ήταν πολύ εξυπηρετικοί

γ. Καθόλου εξυπηρετικοί

β. Αρκετά εξυπηρετικοί

δ. Απαράδεκτοι

8. Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να αλλάξει στην διαδικασία έναρξης εργασιών μιας επιχείρησης;

α. Όχι τίποτα

γ. Ναι, όλη η διαδικασία

β. Ναι, ένα μέρος της διαδικασίας

δ. Άλλο.....

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

9. Έχει συνταχθεί ποτέ για την επιχείρησή σας επιχειρηματικό σχέδιο;

α. Ναι

β. Όχι

10. Αν όχι πιστεύεται ότι θα ήταν χρήσιμο για την ανάπτυξη της;

α. Πάρα πολύ

γ. Πολύ

β. Ελάχιστα

δ. Καθόλου

Οι ερωτήσεις 11-14 να απαντηθούν από τις επιχειρήσεις που έχουν συντάξει επιχειρηματικό σχέδιο.

11. Το επιχειρηματικό σχέδιο συντάχθηκε πριν ή μετά την ίδρυση της επιχείρησης;

α. Πριν την ίδρυση

γ. Και πριν και μετά

β. Μετά την ίδρυση

12. Από ποιόν συντάχθηκε;

α. Λογιστής

γ. Μόνος μου

β. Εξωτερικός Σύμβουλος

δ. Άλλο.....

13. Ποιοι ήταν ο/οι λόγοι που συντάχθηκε;

α. Προώθηση επιχειρηματικής πρότασης **γ.** Χρηματοδότηση

β. Ίδρυση επιχείρησης

δ. Άλλο.....

14. Πιστεύεται ότι ήταν απαραίτητος ο επιχειρηματικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη της επιχείρησής σας;

α. Πάρα πολύ σημαντικός

β. Πολύ σημαντικός

γ. Λιγότερο, σημαντικός

δ. Καθόλου, σημαντικός

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

15. Έχετε χρηματοδοτηθεί από κάποιο επιδοτούμενο πρόγραμμα για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;

- α.** Ναι, για την ίδρυση
- β.** Ναι, για τον εκσυγχρονισμό
- γ.** Ναι, αρχικά για την ίδρυση και μετά για τον εκσυγχρονισμό
- δ.** Όχι

16. Αν ναι, από ποιο/α πρόγραμμα/τα;

- α.** Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ
- β.** Ενίσχυση Νεανικής ή Γυναικείας Επιχειρηματικότητας του ΕΟΜΜΕΧ
- γ.** Πρόγραμμα μέσω αναπτυξιακών εταιρειών
- δ.** Αναπτυξιακός Νόμος
- ε.** ΠΕΠ Ηπείρου
- στ.** Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα»
- ζ.** Άλλο.....

17. Με την ένταξη σας στο πρόγραμμα τι πετύχατε;

- α.** Νέες κτιριακές εγκαταστάσεις

β. Διαμόρφωση κτιριακών εγκαταστάσεων

γ. Μηχανολογικό Εξοπλισμό

δ. Προώθηση – Προβολή - Διαφήμιση

ε. Νέες Τεχνολογίες

στ. Άλλο.....

18. Αν δεν έχετε ενταθεί σε κάποιο πρόγραμμα ποιος ήταν ο/οι λόγοι;

α. Μη επαρκής κύκλος εργασιών

β. Μη επαρκής αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

γ. Απόρριψη από το φορέα υλοποίησης

δ. Αποθάρρυνση υποβολής λόγω χρονοβόρων διαδικασιών

ε. Έλλειψη ενημέρωσης

ζ. Άλλο.....

19. Έχετε προβεί σε Τραπεζικό δανεισμό για την ίδρυση ή τον εκσυγχρονισμό της επιχείρησής σας;

α. Ναι

β. Όχι

20. Αν ναι, το ποσοστό του δανείου σε σχέση με την ίδια συμμετοχή ήταν;

α. Μεγαλύτερο από το 50%

γ. Μικρότερο από το 20%

β. Μικρότερο από το 50%

δ. Άγγιζε το 100%

21. Πέρα από τον τραπεζικό δανεισμό έχετε χρησιμοποιήσει άλλες σύγχρονες μορφές χρηματοδότησης, αν ναι ποιές;

α. Όχι

β. Venture Capital

γ. Factoring

δ. Franchising

ε. Leasing

στ. Άλλο.....

Σχόλια και παρατηρήσεις

.....

.....

.....

.....

.....

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βασιλείου Δημήτριος-Ηρειώτης Νικόλαος, «Χρηματοοικονομική Διοίκηση», Εκδόσεις ROSILI, 2018
- Θερίου Νικολάου, «Στρατηγική διοίκηση επιχειρήσεων», Εκδόσεις, Κριτική, 2005.
- Κέφης Β. & Παπαζαχαρίου Π., «Το Επιχειρηματικό Όραμα σε Business Plan», Εκδόσεις Κριτική, 2009
- Μπουραντάς Δημήτριος, «Μάνατζμεντ», Γ.Μπένου, Αθήνα 2002
- Παναγιώτης Γκόγκας & Ιωάννης Πραγγίδης «Οδηγός επιχειρηματικότητας από την Θεωρία στην Πράξη», Εκδόσεις σοφία 2017
- Παπαδάκης Βασίλειος, « Στρατηγική των Επιχειρήσεων», Τόμος Α', Αθήνα 2007
- Σαρσέντης Βασίλειος-Παπαναστασίου Αναστάσιος «Λογιστική Εταιρειών», Εκδόσεις Σταμούλη, 2008.
- Χριστιανοπούλου Ελευθερία, «Τραπεζική Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων», 2018
- Deakins D. & Freel M., 2007 «Επιχειρηματικότητα», Εκδόσεις Κριτική, 2007
- Richard Stutely, «Το Ιδανικό Επιχειρηματικό Σχέδιο», Εκδόσεις Παπασωτηρίου, 2003.
- Μιλτιάδης Λεοντάρης, «Προσωπικές, εταιρείες ΕΠΕ-ΙΚΕ-Κοινοπραξίες», Εκδόσεις Πάμισος 2015.
- Ρεβανόγλου Ανδ., Γεωργόπουλος Δ.Ιωάννης, «Λογιστική Εταιρειών (Ίδρυση-Λειτουργία-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Λύση-Εκκαθάριση), Εκδόσεις Interbooks, 2006.
- Δημήτρης Γκίνογλου, «Λογιστική Εταιρειών Φορολογία εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων», Εκδόσεις Διπλογραφία Κοντού Αγγελική, 2019.
- Γεώργιος Κοντός, «Λογιστική Τραπεζών και Εταιρειών Leasing & Factoring», Εκδόσεις 2004.
- Κορρές, Γ., Λιαργκόβας Π. «Οικονομική των Επιχειρήσεων: Θεωρία, εφαρμογές και Ασκήσεις», Εκδόσεις Σταμούλης, 2009.
- Καραγιάννης, Α.Δ., «Επιχειρηματικότητα και Οικονομία: Μελέτες». Εκδόσεις Interbooks, 1999.
- Μάξης Π., «Χρηματοδοτική Μίσθωση Leasing», Εκδόσεις Σάκκουλας, 2010.
- Σπυριδάκης, Ι., «Factoring», Εκδόσεις Σάκκουλας, 2007.
- «Εγχειρίδιο Επιχειρηματικότητας», 1^ο Σενάριο Επιχειρηματικότητας Ready4Growth Αθήνα, iVen Innovative Ventures, Νοέμβριος 2003.

[Οπισθόφυλλο. Κενή σελίδα]